• ВОЛИНСЬКА ЄПАРХІЯ •
992
ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА УКРАЇНИ

ВОЛИНСЬКІ ЄПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

ЧАСОПИС ВОЛИНСЬКОЇ ЄПАРХІЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ УКРАЇНИ

З БЛАГОСЛОВІННЯ МИТРОПОЛИТА ЛУЦЬКОГО І ВОЛИНСЬКОГО МИХАЇЛА

№ 4 (8), ЖОВТЕНЬ–ГРУДЕНЬ 2025р.

У ЛУЦЬКУ ВІДЗНАЧИЛИ 25-ЛІТТЯ АРХІЄРЕЙСЬКОЇ ВИСВЯТИ МИТРОПОЛИТА МИХАЇЛА

З нагоди ювілею *22 жовтня* в кафедральному соборі Святої Трійці відправили Божественну Літургію й подячний молебень, які очолив митрополит Луцький і Волинський Михаїл.

В урочистих відправах взяли участь митрополити – Львівський Макарій, Вінницький і Барський Симеон, Івано-Франківський і Галицький Іоасаф, Переяславський і Вишневський Олександр, Дніпровський і Січеславський Симеон, архієпископ Кропивницький і Голованівський Марк (виголосив проповідь під час Служби Божої), канцлер нашої єпархії протоієрей Микола Цап, ректор Волинської православної богословської академії протоієрей Володимир Вакін, декани, клір кафедрального собору та інше духовенство.

На завершення відправи постійні члени Священного Синоду митрополити Макарій та Симеон, а також митрополит Іоасаф тепло привітали владику Михаїла з 25-ю річницею єпископської хіротонії. Наш архієрей у відповідь промовив слово подяки.

Від священнослужителів і мирян Волинської єпархії ювіляра поздоровив о. Микола Цап. У вітальному адресі він зазначив: «Чверть століття тому, в ювілейний 2000-й рік від Різдва Христового Господь покликав Вас до високого єпископського служіння. У Володимирському патріаршому кафедральному соборі Києва у своїй промові Ви сказали такі слова: "Знаю, яким має бути перед Богом і людьми той, хто зодягнений саном єпископства: він завжди повинен сяяти світлом добрих справ… повинен, за словом апостола, бути "взірцем для вірних у слові, в житті, в любові, в дусі, у вірі, в чистоті" (1 Тим. 4:12), повинен завжди уподібнюватися Пастиреначальнику Ісусу Христу»". Тож завдяки Вашим старанням Волинська єпархія досягнула значного розквіту і духовного піднесення… Радіємо з того, що маємо на Волині такого духовного керманича і дякуємо Вам за щирі молитви та мудрі батьківські життєві поради».

Митрополит Луцький і Волинський Михаїл (у миру Тимофій Зінкевич) народився 9 травня 1966 р. в

Лосятині Тернопільської області в селянській сім'ї. У 1987–1988 рр. виконував послух у Почаївській лаврі, в 1988–1990-му – паламар у черкаській церкві Різдва Пресвятої Богородиці.

У 1994 р. закінчив Санкт-Петербурзьку духовну семінарію, а в 1998-му – Київську духовну академію. 12 жовтня 1997 р. висвячений на ієромонаха. 1997–2000 рр. – служіння в Тернопільському Свято-Троїцькому духовному центрі ім. Данила Галицького, у 2000-му – в Михайлівському Золотоверхому чоловічому монастирі Києва. 22 жовтня 2000-го у Володимирському соборі столиці прийняв сан єпископа з титулом Сумський і Охтирський. Із 2002 по 2004-й перебував на чернігівській кафедрі, з 14 травня 2004-го – на волинській.

У 2009 р. закінчив Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка. Того ж року піднесений до сану архієпископа, у 2012-му – митрополита.

27 листопада 2019 р. здобув ступінь кандидата історичних наук. Відзначений орденами Князя Володимира Великого III ступеня, Юрія Переможця, «За заслуги» III ступеня. У червні 2020 р. йому присвоєно звання почесного доктора (Doctor Honoris Causa) Луцького національного технічного університету, в листопаді нагороджено орденом Святого Архістратига Михаїла I ступеня.

Оксана Карнковська, прот. Віталій Собко

ОФІЦІЙНО

Священника Олексія Давидюка звільнено від обов'язків настоятеля парафії Архістратига Михаїла в с. Мельники-Річицькі Ратнівського дек. (Ковельський р-н), священника Миколу Случика призначено на цю посаду (укази № 124 від 18 листопада та № 126 від 25 листопада 2025 р.).

Священника Миколу Случика звільнено від обов'язків настоятеля парафії Преображення Господнього в с. Четвертня Колківського дек. (Луцький р-н), а протоієрея Едуарда (Георгія) Ходуна призначено на цю посаду (№ 125 від 25 листопада та № 137 від 30 грудня).

Аліну Римар призначено регентом хору парафії Архістратига Михаїла в с. Гірка Полонка Луцького райдек. (№ 133 від 2 грудня).

Священника Руслана Лисенка звільнено від обов'язків настоятеля парафії Великомучениці Параскеви-П'ятниці в с. Підгірне Рожищанського дек. (Луцький р-н) (№ 136 від 18 грудня).

ЄПАРХІАЛЬНИЙ КАЛЕНДАР

ЮВІЛЕЇ У СІЧНІ, ЛЮТОМУ, БЕРЕЗНІ 2026

1 січня

День народження: 45 років тому, 1981-го, – протоієрей Юрій Устимчук, настоятель парафії Вознесіння Господнього в Любешові (Камінь-Каширський р-н).

2 січня

День заснування храму: 15 років тому, 2011-го, – церква Рівноапостольної княгині Ольги в Ківерцях.

3 січня

День народження: 35 років тому, 1991-го, – протоієрей Роман Вонсіцький, настоятель парафії Великомученика Георгія Побідоносця в с. Кульчин Ківерецького дек. (Луцький р-н).

7 січня

День заснування храму: 95 років тому, 1931-го, – церква Йоана Хрестителя в с. Прилуцьке Ківерецького дек.

16 січня

День освяти храму: 25 років тому, 2001-го, – церква Казанської ікони Божої Матері в с. Баківці Луцького райдек.

19 січня

День висвяти: 30 років тому, 1996-го, – протоієрей Віталій Собко, головний редактор інформаційної служби єпархії, клірик кафедрального собору Святої Трійці у Луцьку;

20 років тому, 2006-го, – протоієрей Микола Савчук, настоятель парафії Благовіщення Пресвятої Богородиці в Луцьку.

22 січня

День заснування храму: 20 років тому, 2006-го, – церква Благовіщення Пресвятої Богородиці в Луцьку.

24 січня

День народження: 70 років тому, 1956-го, – протодиякон Володимир Мельничук, клірик кафедрального собору Святої Трійці в Луцьку.

День висвяти: 5 років тому, 2021-го, – священник Андрій Криєнтий, настоятель парафії Різдва Пресвятої Богородиці в селах Тристень, Студині, Вічині Рожищанського дек. (Луцький р-н).

28 січня

День висвяти: 25 років тому, 2001-го, – протоієрей Андрій Лотоцький, настоятель парафії Архістратига Михаїла в с. Смолява Горохівського дек. (Луцький р-н).

День народження: 25 років тому, 2001-го, – священник Іван Максимів, настоятель парафії Святої Трійці в с. Городище (Городищенська СГ) Луцького райдек.

2 лютого

День народження: 50 років тому, 1976-го, – протоієрей Віталій Лехкобит, настоятель парафії Рівноапостольного великого князя Володимира у Ковелі.

5 лютого

День висвяти: 20 років тому, 2006-го, – ієромонах Іов Богуш, насельник чоловічого монастиря Святителя Миколая Чудотворця в с. Жидичин Ківерецького дек.

День народження: 45 років тому, 1981-го, – священник Василь Фурман, настоятель парафій Різдва Пресвятої Богородиці в с. Білин, Святого Духа в с. Колодниця Ковельського дек.

6 лютого

День висвяти: 15 років тому, 2011-го, – священник Олег Чвир, настоятель парафій Успіння Пресвятої Богородиці в с. Гайове, Преподобного Іова Почаївського в с. Човниця, Преображення Господнього в с. Озеро Ківерецького дек.

ЮВІЛЕЇ У СІЧНІ, ЛЮТОМУ, БЕРЕЗНІ 2026

10 лютого

День народження: 70 років тому, 1956-го, – протоієрей Василь Шняк, рожищанський декан, настоятель парафій Різдва Пресвятої Богородиці в Рожищі, Святого Духа в с. Рудка-Козинська Рожищанського дек.

11 лютого

День висвяти: 30 років тому, 1996-го, – священник Андрій Шак, настоятель парафій Апостола Івана Богослова в с. Губин та Апостола Андрія Первозваного в с. Дубова Корчма, Різдва Пресвятої Богородиці в с. Ковбань Горохівського дек.

12 лютого

День висвяти: 30 років тому, 1996-го, – протоієрей Віктор Марчишак, настоятель парафії Покрови Пресвятої Богородиці в с. Зелена Ковельського дек.;

15 років тому, 2011-го, – протоієрей Матвій Олійник, настоятель парафії Великомученика і цілителя Пантелеймона в Люблинці Ковельського дек.

13 лютого

День народження: 35 років тому, 1991-го, – священник Андрій Гапонюк, клірик парафії Холмської ікони Божої Матері в Луцьку.

15 лютого

День висвяти: 25 років тому, 2001-го, – протоієрей Володимир Труш, настоятель парафії Йоана Предтечі в Луцьку.

18 лютого

День висвяти: 30 років тому, 1996-го, – протоієрей Юрій Трокун, настоятель каплиці Преподобного Агапіта Печерського в Ківерцях (лікарня).

26 лютого

День народження: 40 років тому, 1986-го, – священник Михайло Левочко, клірик собору Благовіщення Пресвятої Богородиці в Ковелі.

3 березня

День народження: 65 років тому, 1961-го, – архідиякон Микола Коць, клірик кафедрального собору Святої Трійці в Луцьку;

40 років тому, 1986-го, – священник Олег Мицько, настоятель парафії Різдва Йоана Предтечі в селах Кримне, Брониця Камінь-Каширського дек.

5 березня

День народження: 35 років тому, 1991-го, – священник Федір Устимчук, настоятель парафій Різдва Пресвятої Богородиці в с. Городок Маневицького дек., Великомученика Димитрія Солунського в с. Нова Руда Камінь-Каширського дек.

24 березня

День народження: 55 років тому, 1971-го, – протоієрей Валерій Владика, настоятель парафії Апостола і євангеліста Йоана Богослова в с. Сьомаки Луцького райдек.;

50 років тому, 1976-го, – протоієрей Ігор Скиба, проректор з навчальної роботи та завідувач заочного сектора Волинської православної богословської академії, настоятель парафії Великомучениці Параскеви-П'ятниці в с. Чаруків Луцького райдек.

25 березня

День висвяти: 25 років тому, 2001-го, – протоієрей Михайло Янкевич, настоятель парафії Апостола Андрія Первозваного в с. Струмівка Луцького райдек.

26 березня

День народження: 50 років тому, 1976-го, – протоієрей Василь Мичко, старший ковельський декан, настоятель собору Благовіщення Пресвятої Богородиці в Ковелі.

27 березня

День народження: 50 років тому, 1976-го, – голова інформаційно-видавничого центру та прессекретар єпархії, головний редактор єпархіальної радіостудії «Благо», викладач Волинської православної богословської академії, настоятель парафії Святої Софії, Премудрості Божої в Луцьку при Волинському національному університеті ім. Лесі Українки.

Від усього серця здоровимо вас, отці, браття і сестри, з круглими датами у вашому особистому і парафіяльному житті. На многії і благії літа!

Інформаційно-видавничий центр єпархії буде вдячний за повідомлення про помилки чи недопрацювання в цій рубриці нашого видання, а також у календарному розділі сайта pravoslaviavolyni.org.ua. Ще краще звертатися за кілька місяців до ювілею і переконатися, що все гаразд.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР

СТРІЛА І ПАЛЬМА. ПЕРЕМОГА НЕСКОРЕНОЇ МУЧЕНИЦІ ВІКТОРІЇ

Вона жила в Кордові (Іспанія) на початку IV ст., за імператора Діоклетіана, у час переслідувань християн. Вікторія і її рідний брат Аціскл (Акіскл) походили зі знатної родини й відкрито сповідували Христа навіть перед очевидною небезпекою. За переданням, їхній дім був місцем, де потай сходилися християни на спільну молитву.

Коли влада дізналася про такі зібрання, брат і сестра постали перед місцевим префектом на ім'я Діон. Він наказав їм зректися Ісуса та принести жертву язичницьким богам, але вони відповіли, що визнають лише одного Христа. За це Вікторію та Аціскла піддали тяжким тортурам. Імовірно, кидали в розжарену піч, намагалися втопити в річці Гвадалквівір, прив'язавши до каменів, обливали олією, підвішуючи на колеса над вогнем. Попри все, вони залишалися непохитними, переносили муки з дивовижною мужністю й молитвою на вустах.

Коли кати побачили, що не можуть зламати угодників Божих, було винесено смертні вироки. Вікторії відтяли груди, язик і застрелили з лука, братові ж відсікли голову мечем в амфітеатрі. Тіла страчених взяла знатна жінка Мінціана й поховала у своєму маєткові. Згодом там звели церкву, а в XIII ст. – монастир.

Документів про ці події не збереглося, проте священномученик Євлогій Кордовський у IX ст. згадує про Аціскла й Вікторію в книзі «Memoriale Sanctorum». Саме тому їхнє пошанування отримало велике поширення в Іспанії. День особливої молитовної згадки цих святих – 17 листопада.

На іконах Вікторію зображають зі стрілою та пальмовою гілкою – знаком її перемоги в Христі. У Кордові віддавна діє храм на її честь (Iglesia de Santa Victoria). Місцева єпархія вважає святих мучеників Аціскла та його сестру своїми покровителями.

Будучи небожителями, вони нагадують нам, що справжня перемога народжується з вірності Всевишньому – навіть тоді, коли навколо панує темрява й страх. Для багатьох християнок, які носять ім'я Вікторія, свята покровителька є прикладом відваги та джерелом підтримки у випробуваннях, свідченням того, що віра, пройнята любов'ю, ніколи не буває марною.

Протоієрей Віталій Собко

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР

ОЙ ХТО, ХТО МИХАЇЛА… НЕ ЛЮБИТЬ?

Даруйте за перефразування відомої пісні про Миколая Чудотворця, якого всі без винятку люблять за його подарунки під подушкою. А ось Архистратиг Михаїл під подушку може покласти молодим чоловікам хіба що… повістку до війська.

Воно й не дивно, адже він – архангел, верховний командувач небесного воїнства, відомий як захисник віри, переможець сил зла (диявола), покровитель воїнів, а в Україні – небесний покровитель Києва та Збройних сил. Михаїл часто зображується як воїн з мечем, що бореться із драконом, він є символом захисту добра і справедливості. В українській геральдиці та загалом культурі він є важливим символом, присутній в атрибутиці наших захисників.

Чому ж його не всі люблять, ба навіть бояться? Особливо чоловіки призовного віку, які свідомо примі́ряли на себе роль «ухилянтів». Ось нещодавня трагедія у Львові, де попрощалися із 37-річним військовослужбовцем Територіального центру комплектування та соціальної підтримки Галицького-Франківського району Юрієм Бондаренком, якого, за даними слідства, смертельно поранив 30-річний чоловік під час перевірки документів. І це не поодинокий випадок кривавих конфліктів ухилянтів із працівниками ТЦК при виконанні ними службових обов'язків. Чи не кожне містечко і місто може навести подібні «розбірки» з далеко не хоробрими рекрутами.

Що спонукає ту полохливу братію рятувати власну шкуру від війська ціною смертельних сутичок із представниками відповідних органів? Якщо коротко і точно – страх. Боязнь втратити тепле місце і спокій під час жорстокої війни з ворогом. Страх опинитися на передовій і піддати ризику власне життя. Недовіра до всіх структур, які обіцяють належне навчання і здобуття навичок для фронтової служби, недовіра законам суспільства, і в першу чергу – Всевишньому, бо довіра Богові – це відмова піддаватися страху, це звернення до Нього навіть у найтемніші часи, а також віра, що Він поставить усе на свої місця. Ця віра походить зі знання Бога, того, що Він – добрий. Як тільки ми навчимося покладатися своєю вірою на Бога, то більше не будемо боятися того, з чим нам доведеться стикатися на життєвому шляху: «А всі, які надіються на Тебе, хай відчують радість. Вони веселитимуться повік, а Ти поселишся між ними. І будуть Тобою хвалитися всі ті, хто любить Твоє Ім'я» (Пс. 5:12). Свідомо боягузи забули, що вони є людьми – творінням Господа: «Не бійтеся, бо ви кращі за багатьох горобців» (Мф. 10:31).

Біблія розглядає воїнів і боротьбу з ворогом із різних сторін, підкреслюючи: Всевишній є джерелом сили та перемоги, і хоча самозахист справедливий (як функція держави), головна війна часто є духовною, що вимагає віри, молитви та Божої допомоги, а не лише земної зброї. Важливість ідеї базується ось на чому: Бог воює за Свій народ (Повт. 20:4), перемога залежить від Бога (Прип. 21:31), а духовна зброя (віра, Слово Боже) потужніша за земну (2 Кор. 10:4).

А якщо вже так трапляється, що ворог збирається знищити твою країну і близьких людей, то «ніхто більшої любові не має над ту, як хто свою душу поклав би за друзів своїх» (Іон. 15:13).

Біблія визнає реальність війни, але вчить, що справжня перемога приходить через довіру до Бога, молитву та використання духовних ресурсів, а не лише фізичної сили: «досконала любов проганяє страх, оскільки страх несе страждання; хто ж боїться, той недосконалий у любові» (1 Іон. 4:18). Якщо в когось нема бажання захищати свою країну, сім'ю і родину, то не така вже й велика любов пломеніє у їхніх серцях до названих цінностей. І якщо хтось хоче прикритися від призову «любов'ю до ворогів», то заповідь любити ворогів стосується особистої сфери, не заперечуючи право держави на захист від зла (Мф. 5:39, Рим. 13:4).

Архистратиг Михаїл вважається небесним покровителем Києва. Його зображення присутнє на гербі міста. Майдан Незалежності є головною площею не лише столиці, а й усієї України. Пам'ятник Архангелу Михаїлові, розташований там, височіє над містом, він ніби охороняє його від ворога і закликає все небесне військо й земних воїнів боронити державу від ворогів, відстоювати добро на противагу злу. І якщо за Божим промислом представники Архистратига

Михаїла пропонують потенційним воїнам стати на бій за правду і справедливість – треба сприйняти це як данину Божим законам.

Слова про те, що немає більшої любові, ніж та, коли хто своє життя віддає за друзів своїх, належать Ісусові (Іон. 15:13), Який Сам є найвищим прикладом цієї жертовної любові – готовності до самопожертви заради ближніх. А це ознака справжніх послідовників Христа.

Віталій Клімчук

А КОМУ… РІЗКА ПІД ПОДУШКУ

Не тільки в казках з'являються подарунки під подушкою після солодкого сну. У таке диво вірять діти та дорослі і пов'язують цю радість із особою доброго святого Миколая, або ж Санта Клауса. Бо ж це реальна історична особа IV століття, Миколай Мирлікійський (або Миколай Чудотворець), якого шанують за благодійність і чудеса. Він став святим через свої численні добрі вчинки: таємно роздавав майно бідним, допомагав хворим, захищав невинних, рятував потопельників та визволяв полонених. Його подвиги, чудеса та благочинність після смерті привели до канонізації та шанування, а його образ став символом доброти та милосердя.

Проте із виховною метою деякі діти знаходять під подушкою окрім приємних сюрпризів… різочку. Вона свідчить про неслухняність і негарну поведінку. Хто поклав її вночі з подарунком, ніби й відомо, проте у неслухів виникає сумнів щодо Чудотворця, адже він добрий і щедрий, тут явно не обійшлося без втручання батьків…

Біблія навчає, що добрі справи слід творити таємно, а не заради людської похвали. Її послання полягає в тому, що Всевишній бачить приховані наміри серця і винагороджує невидимі, щирі вчинки. Ісус сказав: «Твоя ж милостиня нехай буде таємно» (Мф. 6:4), підкреслюючи, що головна мета — служити Богові та ближнім, а не шукати схвалення людей. Господь бачить усе, навіть приховане від людських очей. «Бог приведе кожну справу на суд, і все потаємне, – чи добре воно, чи лихе!» (Екл. 12:14).

Мало хто вірить, що святий Миколай міг покласти різку під подушку, проте він був реальною людиною, якій притаманні земні гріхи і навіть різкі дії. Про одну розповімо нижче.

Знаємо з історії про Перший Вселенський собор, який відбувся у 325 році в місті Нікея (сучасний Ізник, Туреччина), скликаний імператором Константином Великим. На ньому було осуджено аріанство, сформульовано Нікейський Символ віри, що утверджує єдиносущність Сина Божого з Отцем, та ухвалено 20 канонів, які регулювали церковне життя, зокрема, визначено дату святкування Великодня.

Однією з причин Собору стало поширення вчення Арія, пресвітера Александрійської церкви. Він не прийняв віри у єдиносущність Бога-Отця та Бога-Сина. Христос, на його думку, був лише найдосконалішою істотою, яку створив Господь.

Серед єпископів в Арія знайшлося немало прихильників. Проте імператор був проти розколу в Церкві й запропонував сформулювати Символ віри. Аріанство осудили як «безбожницьку єресь». Єпископи, за винятком двох, підписали Символ.

Але під час дискусії єпископ Миколай у запалі вдарив Арія (за що на деякий час був позбавлений права брати участь у роботі Собору). Можливо, цей випадок і став основою традиції класти різочку під подушку неслухняним дітям. Якщо хтось і здогадується, чому вона там опинилася, то має знати, що із відома Творця.

Біблія навчає, що добрі справи є частиною Божого задуму для людини. Ми створені для них (Еф. 2:10), а наші добрі вчинки повинні бути мотивовані любов'ю до Бога, служити для прославлення Його (Мф. 5:16). Важливо чинити добро як у великому, так і в малому, адже все це є жертвою, приємною Богові (Євр. 13:16). І якщо деякі дії не геть приємні на перший погляд, знайте: вони покликані для нашого вдосконалення заради добра до свого ближнього. Сила для добрих справ походить від Бога: ми не можемо робити справжнє добро самі по собі. Послання до Якова 1:17 нагадує, що все добре походить від Отця світів. Наші добрі діла є плодом нашої єдності з Христом (Ів. 15:5). А Микола Чудотворець є дуже дипломатичним посланником Творця, аби спонукати нас (інколи й різко — «різкою») для творення добрих справ.

Віталій Клімчук

ЯК РОЗУМІТИ, ЩО ХРИСТОС Є І БОГОМ, І ЛЮДИНОЮ

Відповідь на запитання «Хто Він?» легко знаходять ті, хто читає Святе Писання. Але поєднання в Ньому двох природ – Божественної і людської – це щось надзвичайне, неповторне й незбагненне в історії світу. Як же можна пояснити простими словами таке явище?

Церква навчає, що єство Господа і єство людини з'єдналися лише в одній Особі – в Сині Божому. Ці дві природи з'єдналися незлитно, незмінно, нероздільно й нерозлучно. Саме так визначено, зокрема, IV Вселенським Собором, який відбувся 451 р.

Незлитно – тобто два єства не змішалися й не утворили щось третє (Спаситель не є напівбогом чи напівлюдиною). Незмінно – кожна природа зберегла свої властивості. Наприклад, Божество залишилося всемогутнім, а людськість – зі своїми обмеженнями. Нероздільно – дві природи поєдналися і належать одній Особі Ісуса. Нерозлучно – єдність двох єств у Ньому ніколи не припиниться.

Оскільки Христос є досконалим Богом й одночасно досконалою Людиною, Він володіє і Божественними, і людськими розумом, дією та волею. Проте Свою людську волю цілком підпорядкував Божественній. Предвічно народжений (вічно народжується) від Бога-Отця за Божеством, а як Людина – народжений від Діви Марії у визначений історичний час. За людською природою в усьому подібний до нас, крім гріха.

Для кращого розуміння догматів святі отці використовували різні символічні образи. Один із них – запис думки на папері. Божество й людськість поєдналися в Месії, як-от думка з'єднується з папером унаслідок запису слів на ньому. Адже в результаті такого поєднання думка не стає речовинною, фізичною. І навпаки: списаний папір не обернеться на щось нематеріальне, не перестане бути папером.

Залізний прут, розжарений у вогні, – інша аналогія. Будучи розпеченим, він залишається металом. І вогонь залишиться вогнем, розігріваючи залізо. Однак у розпеченому металевому пруті з'єднуються єства й заліза, й вогню.

Таїнство Боговтілення – не просто догмат. Воно є відповіддю на глибоку потребу спасіння для людини, її потреби бути зі своїм Батьком. Якби Христос був лише Господом, Він залишався б недосяжним для нас. Коли ж би тільки Людиною – не міг би нас спасти. Але як Боголюдина став Мостом між небом і землею, між Творцем і творінням.

Підготував прот. Віталій Собко

НАВІЩО СВЯЩЕННИК ОДЯГАЄ РИЗИ

Облачення, чи ризи – предмети спеціальних одягу, головних уборів і речей для відправи Літургії та інших богослужінь єпископами, священниками, дияконами, а також церковнослужителями. Це не просто урочисті шати або красива традиція. Вони є видимим відокремленням від звичайного, світського життя й свідченням того, що під час спільної молитви у храмі служитель діє не від свого імені, а з благодаті, дарованої Господом через Церкву. Облачення нагадують про небесне походження богошанування та символізують посвяту служителя, покриття його людської немочі силою Божою, священний характер богослужбових дій.

Історія облачення бере початок у Старому Заповіті, де Всевишній Сам дав Мойсеєві детальні настанови щодо священних шат Аарона і левитів. У перші християнські століття риз як чогось зовні відмінного від звичайного світського одягу не існувало: священнослужителі одягали те, що й інші послідовники Ісуса. Поступово, в III–V ст. на тлі розвитку богослужіння, відокремлення кліру та зростання значення церковних обрядів стали формуватися й особливі риси одягу, які виділяли духовенство. Але загальноприйняте відокремлення богослужбових риз від світського одягу відбулося лише в VII–IX ст. Звісно, на становлення облачення мали певний вплив і такі практичні причини, як зручність використання, клімат, суспільні норми.

Цікаво, що священник облачається в ті ж ризи, що й диякон, але додаючи ще й інші – приналежні до свого сану. Єпископ править у всьому тому облаченні, що й священник, доповнюючи елементами, притаманними його архієрейській гідності. Отже, для відправи, зокрема, Божественної Літургії диякон одягає так звані стихар, орар і поручі; священник – підризник (різновид стихаря), єпитрахиль (видозмінений орар), пояс, поручі, фелонь, нагрудний хрест; єпископ – підризник, єпитрахиль, пояс, поручі, сакос, палицю, омофор, нагрудний хрест, панагію, митру, а також використовує жезл і орлеці. Деякі елементи облачень священнослужителі використовують лише тоді, коли одержують таке право як нагороду. Наприклад, подвійний орар, набедреник, камилавка та інші.

Чи може священнослужитель правити без облачення? За звичайною канонічною і богослужбовою традицією – ні, вони є обов'язковими. Зокрема, Церквою встановлено вимогу, що Літургія звершується духовенством у повному облаченні. А під час одягання кожного елемента риз клірикові слід читати певну молитву. Взагалі, для кожного богослужбового чину передбачено, в які саме елементи риз необхідно облачитися.

Кожний предмет риз має свій символічний зміст. Наприклад, стихар знаменує чистоту душі, яку повинні мати особи священного сану, та нагадує собою про хітон Ісуса Христа. Єпитрахиль – знак благодаті, що подається священникові для здійснення таїнств. Пояс є символом готовності служити Господу та Божественної сили, яка зміцнює служителя під час відправи, а також символом рушника, котрим підперезався Спаситель при омовінні ніг Своїм учням на Тайній вечері. А омофор одягається для нагадування, що єпископ повинен турбуватися про спасіння вірних подібно до євангельського доброго пастиря, який, відшукавши заблукану вівцю, несе її додому на своїх плечах.

Ризи шиють із тканин, які, зазвичай, спеціально для цього виготовлені з елементами християнської символіки. Облачення бувають кількох кольорів: білого, жовтого (золотистого), червоного, синього (блакитного), зеленого, фіолетового, чорного. У різних помісних Церквах і навіть у рамках однієї юрисдикції усталені звичаї використання кольорів риз можуть дещо відрізнятися. У нашій Церкві щодня, а також у дні пророків, апостолів і святителів використовується жовтий; у великі господські свята (переважно) та дні, присвячені ангелам, – білий; у богородичні торжества – синій, у свята на честь мучеників – червоний, у Вербну неділю, час П'ятдесятниці та в дні преподобних – зелений; свята, присвячені хресту Господньому, – фіолетовий або червоний; у будні Великого посту – чорний.

Підготував прот. Віталій Собко

ПРОПОВІДЬ АРХІЄРЕЯ: ШУКАТИ БОГА І ЖИТИ З НИМ, А НЕ ПРОСТО ЧИТАТИ БІБЛІЮ

Про це говорив митрополит Луцький і Волинський Михаїл у кафедральному соборі Святої Трійці на завершення Божественної Літургії 14 грудня, в неділю святих праотців.

Архіпастир зазначив: ми в буденному житті нерідко згадуємо, що читали Священне Писання. Але часто перетворюємо те прекрасне заняття у просту звичку. Біблія ж – це не просто книга, ти повинен не лише читати, а шукати Христа. Адже сенс читання Святого Письма полягає в тому, що ж ти зрозумів і впровадив у своє життя, а не що прочитав.

Наводячи приклади, митрополит пояснив: під час євангельського читання на Відправі ми повинні не лише слухати, а й проживати. Наприклад, якщо там оповідається про апостолів, які прийшли на гору Фавор помолитися, то маємо відчувати себе серед них і молитися з ними.

Це стосується і щодення. Коли ми йдемо на роботу, то з нами повинен бути Христос. Не тілесно, ясна річ, але ми повинні відчувати благодать. Істина ж проста: Бог є любов. І тоді ти йдеш на роботу, працюєш, спілкуєшся з людьми із любов'ю, каже керуючий єпархією.

Ольга Веремчук

ЖИВІТЬ ІЗ ХРИСТОМ, А НЕ ПОРУЧ НЬОГО

Із проповіді митрополита Луцького і Волинського Михаїла, виголошеної 14 грудня 2025 р., у 27-му неділю після П'ятдесятниці, на завершення Божественної Літургії в кафедральному соборі Святої Трійці.

…Хтось каже: «Я прочитав Біблію». Вислів такий, ніби людина щось зробила важливе. Що ж стоїть за словами «я прочитав»?.. «Я шукаю Христа», постійно шукаю Христа, наближаюся і виконую дію богопобідія, наближаюся до Живого Бога, Який мене створив, – оце моє єднання з Богом, а не «я прочитав Біблію»…

Що означає жити з Христом? Це означає: кожен раз, коли ти на Богослужінні, все, що ти чуєш, а особливо євангельське читання, ти немов би їх проживаєш. Пішли апостоли на гору Фавор помолитися – і ти разом з ними, і уявляєш, що ти з Христом, ти на Фаворі, ось ти бачиш Преображення. Або розбіглися

Поклоніння пастухів. Фрагмент української картини 1650-1700 рр.

апостоли, коли Ісуса Христа брали у полон, щоб вести на розп'яття. Уяви – ти серед тих людей, ти підеш з Христом, будеш, як апостол Петро, чи як хто? Це постійна перевірка себе. Після того як кажуть: «Ісус Христос воскрес!», ти серед тих жінок-мироносиць чи поряд з апостолом Петром, який побіг до гробу подивитися, чи це правда? От суть Християнства, а не «я прочитав Біблію».

Суть Християнства – це життя, а не просто визнання істини. От є я і зі мною Христос. Ви можете уявити: виходите, йдете на роботу, з вами Христос. Не фізичне перебування Ісуса Христа, а в означенні Божественної благодаті, яка з тобою, яка над тобою, чи по молитвах інших людей присутня, бо ж Бог є любов.

Як можна сказати: зі мною Христос? З тобою є любов чи з тобою нема любові?.. На кого ти швидше реагуєш: на стук твого серця, на думку, яка в твоїй голові, чи треба полистати в телефоні новини?.. Ми кажемо: «Я люблю Бога, я ходжу з Христом, Христос поряд зі мною. Алилуя». Ми це говоримо. Тут раз, задзвонив телефон – молитовник в сторону, треба відповісти. Буває таке часто, читаючи молитви… Це як приклад, я не в означенні боротьби з телефоном, але визначення цінностей… Але там немає любові, там немає пошуку Христа. Ти просто визнаєш буття Боже, що Він є. Але що Він означає в твоєму житті? І ось як ти уявляєш, на якому місці Він в твоєму житті, так і ти себе посилаєш, направляєш туди, де твої цінності. Якщо твої цінності духовні, ти направляєш себе до Царства Небесного, «де немає ні журби, ні зітхань, а життя безконечне». Або ти себе штовхаєш в іншу сторону.

[...] Наше життя на землі – це постійна праця. І в тому радість, бо ти твориш. Якщо вам бажають спокою, кажуть: «Та вже ви на пенсії, ну, вже заспокойтеся, відпочиньте», це – ложна любов... Людина, яка не працює, не творить, вона вмирає спочатку духовно, а потім тілесно. Якщо ти образ і подобіє Боже, усвідомлюєш це, то ти твориш постійно. Відпочити можна, коли натомився, і Бог відпочив від діл Своїх на сьомий день. Ну коли тобі кожен день кажуть «відпочинь», це тебе вже виштовхують – з життя, стосунків, з буття. Уважно слухайте, навколо вас такої лжелюбові багато. «Відпочиньте, не напрягайтеся, розслабтеся», – коли вам ці слова дуже часто говорять, то в тих словах вже якийсь є умисел.

[...] А задача Церкви – надихнути вас, щоб усвідомили, що ви свобідні. Свобідні, бо ви Христові. Чому? Тому, що Він вас створив. І ви маєте в Христі свободу – свободу в першу чергу від гріха, Найбільше, найцінніше, що в житті є, – це свобода. Стримує ж тебе моральний закон для того, щоб ти не порушив закони буття. Тому прагніть до того і завжди думайте, що ви маєте жити з Христом, повинні мати свободу в Христі, з Христом і повинні в цьому житті бути просто щасливими.

І ми наближаємось до великого свята, яке в черговий раз нам розказує про народження Ісуса Христа, нашого Спасителя, Який приходить і наголошує нам: «Заповідь нову даю вам: любіть один одного» (Ін. 13:34). Будьте вільні, будьте щасливі, такими і залишайтеся! Слава Ісусу Христу!

РІЗДВЯНЕ ПОСЛАННЯ МИТРОПОЛИТА ЛУЦЬКОГО І ВОЛИНСЬКОГО МИХАЇЛА

Христос народився! – Славімо Його!
Дорогі брати і сестри!

З великою духовною радістю звертаюся до вас у ці величні та спасенні дні, коли ми святкуємо Різдво Господа нашого Ісуса Христа — подію, що знаменує початок оновлення людства та явлення Божої любові світові. Святе Письмо свідчить: «Бо так полюбив Бог світ, що віддав і Сина Свого Єдинородного, щоб усякий, хто вірує в Нього, не загинув, а мав життя вічне» (Ів. 3:16). У цих словах — вся сутність Різдва, бо саме народження Христа є найвищим виявом милосердя небесного Отця. Цього дня небо схиляється до землі, вічність торкається часу, а людська природа обіймається з Божеством. Ми вклоняємося не просто Немовляті, а Тому, Хто прийшов, щоб зцілити наші рани, принести мир у розбурхані серця, відкрити шлях до життя вічного.

Свято Різдва відкриває людям велич Бога, що виявляється не в могутності й славі, а в смиренні та безмежній любові. Всемогутній Творець, Який утримує Всесвіт, приходить у світ немовлям, Якого Марія кладе в убогі ясла. Цей образ вражає і зворушує, бо він показує, що Бог приходить не для того, щоб панувати над людьми силою, а щоб торкнутися їхніх сердець любов'ю. Він приходить туди, де темно, щоб принести світло; туди, де страх, щоб дарувати мир; туди, де безнадія, щоб народити надію. Саме тому Церква співає: «Небо і земля нині торжествують», бо у Вифлеємі розпочинається нова історія людства — історія спасіння.

У тиші вифлеємської ночі ми бачимо, що Бог обирає шлях, не зрозумілий для гордих, але відкритий для тих, чиє серце чисте й довірливе. Пастухи, прості люди, стали першими, хто почув благовість. Мудреці зі Сходу, що шукали правди, знайшли Дитя у скромній печері. І сьогодні Господь так само приходить до тих, хто Його шукає, хто відкриває душу для Його світла. Різдво – це не лише свято родинного тепла, але й глибока духовна зустріч: зустріч людини з Богом, Який став Людиною, щоб кожен міг знайти шлях до добра, правди та життя вічного.

Різдво — це свято надії, яка не розчаровує, бо її джерело — Сам Христос. Це час, коли кожен із нас може знову пережити внутрішнє відродження. Ми чуємо ангельський спів: «Слава у вишніх Богу і на землі мир» (Лк. 2:14), і цей спів торкає нашу душу, нагадуючи, що справжній мир починається в серці людини. Різдво закликає нас до тиші й вдумливості, очищення думок, примирення з ближніми та вдячності Богові за дар життя. У цей день немовби заново відкривається небесний дар любові, що здатна перетворити найважчі обставини на можливість для духовного зростання. Тому Христове Різдво є джерелом світла навіть тоді, коли навколо темрява, джерелом радості навіть тоді, коли серце обтяжене турботами.

Ця благодатна радість Різдва особливо відчувається на Волині — землі, де з покоління в покоління передавалися не лише традиції святкування, але й глибоке розуміння духовної суті цього дня. Волинь — край, де різдвяний трепет жив у давніх монастирях, у молитвах ченців, у церковних дзвонах, у колядках, що лунають в селах і містах, у світлі свічок, які відображають віковий досвід християнської віри. Наш край знав багато випробувань, але саме різдвяне світло знову і знову давало людям силу вистояти, триматися, зберігати віру в Боже провидіння. І сьогодні це світло так само підтримує нас.

Та цього року, як і попередніх, ми зустрічаємо Різдво в умовах тяжких випробувань для нашої держави. Україна переживає жорстоку війну, в якій наш народ відстоює своє право на свободу і гідність. Кожна волинська родина відчуває біль цієї боротьби: хтось проводить на фронт рідного, хтось молиться за сина чи чоловіка, хтось оплакує втрату найдорожчих. І попри це ми святкуємо Різдво — не тому, що забули про війну, а тому, що в народженні Христа бачимо світло, яке веде нас крізь темряву. У різдвяну ніч Бог говорить нам: «Я з вами». І ці слова стають для всього народу силою, бо вони дарують надію, яку не може зламати жодне випробування.

Наші воїни зустрічають Різдво просто неба, у холодних окопах, на бойових позиціях. Вони не мають можливості сісти за святковий стіл із родиною, почути колядку в рідному домі. Але вони мають те, що дає Різдво кожному християну, — віру, що Бог не залишає тих, хто стоїть за правду. І назавжди залишаються актуальними Христові слова: «Немає більше від тієї любови, як хто душу свою покладе за друзів своїх» (Ів. 15:13). Наша військова спільнота — це саме ті, хто щодня кладе душу свою заради всіх нас. Тому Церква закликає кожного вірного не припиняти молитви за наших захисників, підтримувати їх усіма можливими засобами, берегти єдність і відповідальність, які сьогодні є умовою нашої спільної перемоги.

Особливу шану сьогодні складаємо волинським героям — тим, хто на передовій, тим, хто повернувся пораненим, тим, хто віддав своє життя за Україну. Їхній подвиг вписаний у духовну історію Волині й України загалом. Вони — живі свідки незламності духу, як продовження нашої давньої традиції стояння за віру і свободу. Нехай Господь укріпляє їх і всіх оборонців, нехай Матір Божа береже кожного з них, а різдвяна зірка стане для них дороговказом та утіхою.

У цей святий день ми молимося за кожну нашу родину, щоб Господь наповнив наші оселі світлом вифлеємської зорі, миром, здоров'ям, любов'ю та надією. Молимося за наше військо, щоб Бог укріпив їх у боротьбі, захистив від усякого зла і дарував силу. Молимося за нашу державу, щоб Господь привів її до справедливого миру та перемоги. Нехай народжений Спаситель торкнеться кожного серця, зцілить скорботи, подвигом віри зміцнить наше прагнення бути гідними дітьми свого народу і Божими людьми в цьому світі.

У це Різдво прошу кожну парафію нашої єпархії, кожну родину, кожну віруючу людину не забути про фронт. Хай у ваших молитвах звучать імена захисників, хай ваші добрі справи стануть підтримкою тим, хто цього потребує найбільше. Нехай ваші серця залишаються відкритими, а душі — чуйними до болю тих, хто поруч. І пам'ятаймо, що християнська любов — не лише почуття, а дія, вчинок, конкретна допомога.

Вітаю вас, всечесні отці, дорогі брати і сестри – всі волиняни й відважні захисники Вітчизни – із Різдвом Христовим та Новим 2026 роком! Нехай народжений Христос благословить наше військо, посилить мужність і витривалість наших оборонців, нехай дасть мудрість керівникам держави, єдність нашому народові та довгоочікуваний справедливий мир нашій багатостраждальній Україні. І нехай кожен із нас, у своїх справах, словах і молитвах, буде носієм того світла, яке ніколи не затьмариться.

Благодать Господа нашого Ісуса Христа нехай буде з усіма вами.

Христос народився! Славімо Його!

З ласки Божої

+ Митрофан

митрополит Луцький і Волинський

НА ПОКРОВУ ПЕРЕМИЛЬ ВІДЗНАЧИВ 145-РІЧЧЯ ЗАСНУВАННЯ ХРАМУ

Митрополит Луцький і Волинський Михаїл *1 жовтня* відвідав парафію Покрови Пресвятої Богородиці в с. Перемиль Горохівського деканату (Луцький р-н) з нагоди ювілею та престольного празника.

За Божественною Літургією із високопреосвященним молилися берестечківський декан протоієрей Микола Качмар, настоятель священник Назарій Василюк, інше духовенство нашої і Рівненської єпархій. Церковними відзнаками, архієрейськими благословенними грамотами нагороджено активних парафіян.

Свято-Покровська церква є пам'яткою архітектури, побудована у 1880 році, коли Перемиль належав пані Петрушевській. Відомо, що давніше тут стояли три церкви: Святої Параскеви, Покрови і Різдва Пресвятої Богородиці. На подвір'ї храму є каплиця, в якій зберігається копія Холмського образа Божої Матері. Перемиль уперше згадується в літописах у 1097 році. Сотні літ тому це було місто між Волинню і Галичиною, князь Любарт надав йому магдебурзьке право (самоуправління).

Перед святковою відправою владика на Алеї слави в Берестечку очолив заупокійну літію за спочилими захисниками. Після молитви відбувся мітинг-реквієм «Зниклі безвісти, але не зниклі з сердець», під час якого архієрей освятив банер героїв, які вважаються зниклими, і відслужив молебень, щоб вони швидше знайшлися та повернулися.

ПРЕСТОЛЬНЕ СВЯТО З АРХІЄРЕЄМ У ЗМІЇНЦІ

Митрополит Луцький і Волинський Михаїл *7 жовтня*, у день преподобного Сергія Послушного, очолив Божественну Літургію в однойменній церкві в с. Зміїнець Луцького районного деканату.

За Відправою із високопреосвященним молилися віцеканцлер і старший капелан єпархії протоієрей Олександр Безкоровайний, настоятель священник Сергій Крук, інше духовенство.

Привітавши зі святом, високопреосвященний у слові зазначив, що празник церкви відзначається не тільки на землі, а й на небі, бо Церква земна поєднується з Церквою небесною. Тілесно цього ми не можемо бачити, але духовними очима відчуваємо. Так само сприймаємо відсутність близької нам людини, яка відійшла у вічність, бо хочеться поспілкуватися, проявляючи любов до неї. Тож, пам'ятаючи про Божу присутність, маємо дивитися на світ глибше, не людськими очима, а духовними – очима віри.

Церкву освячено у жовтні 2014 р. владикою Михаїлом, 2021-го добудовано частину приміщення – розширено вівтар, а в 2024-му – добудовано хори.

Оксана Карнковська

ТАРАСОВЕ: АРХІЄРЕЙ ОСВЯТИВ РОЗПИСИ ХРАМУ

26 жовтня, в 20-ту неділю після П'ятдесятниці, митрополит Луцький і Волинський Михаїл відвідав церкву Рівноапостольного князя Володимира Великого цього села Луцького районного деканату.

Цього дня парафія відзначала тридцятиліття заснування свого храму. За відправою освячення настінних розписів та Божественної Літургії з високопреосвященним молилися: декан Йоано-Богословського округу благочиння протоієрей Валерій Владика, настоятель протоієрей Юрій Янчук, інше духовенство з нашої та Київської єпархій. Потому владика очолив подячний молебень за зібраний цьогорічний урожай.

Архієрейськими відзнаками та благословенними грамотами нагороджено численну кількість жертводавців і активних парафіян. Чергову священничу нагороду вручено о. Юрію. «Для мене це служіння – сенс життя. Я бачив, як закладався кожен камінь, писалася кожна ікона, забивався кожен цвях. Цей храм для мене особливо цінний, адже разом із ним я сам ріс», – каже душпастир.

Божий дім засновано у липні 1995 року, освячено у жовтні 2012-го, у 2016-му – освячено іконостас. Тривалий час тут проводились ремонтні роботи. Цьогоріч, зокрема, оновили вікна та завершили розписи інтер'єру.

У червні 2020 року згідно з розпорядженням Кабінету Міністрів України село Тарасове увійшло до складу Луцької міської територіальної громади.

Оксана Карнковська

ВЛАДИКА МИХАЇЛ НА СВЯТІ В ЧАРУКОВІ

Митрополит Луцький і Волинський розділив радість престольного празника і 35-ліття заснування храму Великомучениці Параскеви-П'ятниці з парафією с. Чаруків Луцького районного деканату.

За Божественною Літургією *28 жовтня* разом молився декан протоієрей Володимир Присяжнюк, настоятель протоієрей Ігор Скиба, інше духовенство. Церковними відзнаками та архієрейськими благословенними грамотами нагороджено доброчинців і активних парафіян.

Цей Божий дім засновано 1990-го, через два роки в ньому правили першу Службу Божу. Розповідають, що на цьому місці колись був храм, який спалили у Другу світову війну. На церковному подвір'ї зберігся незвичний пам'ятний хрест, установлений 1893 року на честь «визволення від холери». Час від часу біля нього служать молебні.

У ЗАМКУ ЛЮБАРТА ВШАНУВАЛИ ПРЕПОДОБНИХ СПИРИДОНА Й НИКОДИМА КИЄВО-ПЕЧЕРСЬКИХ

31 жовтня митрополит Луцький і Волинський Михаїл очолив Божественну Літургію на археологічному розкопі Йоанобогословського храму, що в замку Любарта.

За урочистою Відправою із високопреосвященним молилися декан монастирів архімандрит Константин Марченко, міський декан протоієрей Михайло Онищук, настоятель ігумен Никодим Смілий, інше духовенство і чернецтво. Черговою церковною відзнакою нагороджено тезоіменинника о. Никодима. Супроводжував Богослужіння архієрейський хор «Оранта».

Церква Апостола і євангеліста Йоана Богослова, залишки якої збереглися тут, була першим християнським храмом Лучеська, резиденцією православних єпископів і духовним центром Волині, а також найстарішою мурованою будівлею міста.

Зведено цей Божий дім у 1175–1180 роках, за правління Ярослава Ізяславича. Він слугував князівським та єпископським некрополем і, за переказами, саме там поховано князів Любарта, який у християнстві мав ім'я Дмитро, та Свидригайла, у хрещенні Лева. У 1429 році в князівському палаці на території замку відбувся з'їзд європейських монархів, і соборна церква Йоана Богослова була одним із центрів тих подій.

Оксана Карнковська

У РОМАНОВІ ВІДЗНАЧИЛИ 140-РІЧНИЙ ЮВІЛЕЙ ХРАМУ

Митрополит Луцький і Волинський Михаїл *2 листопада* очолив Божественну Літургію в парафії Благовірних князів страстотерпців Бориса і Гліба, що в що в с. Романів Луцького районного деканату.

Із високопреосвященним молилися архієпископ Житомирський і Поліський Володимир, канцлер

єпархії протоієрей Микола Цап, ректор Волинської православної богословської академії протоієрей Володимир Вакін, декан Свято-Успенського округу протоієрей Андрій Мовчанюк, настоятель священник Денис Клюковський, інше духовенство.

Священнослужителі освятили пам'ятний хрест, установлений на місці загибелі героїв ОУН, які полягли у грудні 1945 року в нерівному бою на хуторі біля села.

Церковними відзнаками й архієрейськими благословенними грамотами нагороджено доброчинців і активних парафіян, а о. Дениса, який уже п'ять років трудиться на цій парафії, – орденом «За жертовність».

Божий дім у Романові побудовано в 1885 р. Дерев'яний храм є пам'яткою архітектури місцевого значення. Відомо, що колись у ньому служив репресований священник Максим Федорчук. Про цього душпастиря, зокрема, йдеться у книзі журналіста Володимира Данилюка «Вірити занадто боляче. Волинь: хроніка подій 1939–1944 років».

КЕРУЮЧИЙ ЄПАРХІЄЮ ВШАНУВАВ ПАМ'ЯТЬ КЛУБОЧИНСЬКОЇ ТРАГЕДІЇ

Митрополит Луцький і Волинський Михаїл *4 листопада* відвідав парафію Почаївської ікони Божої Матері с. Клубочин Цуманського деканату (Луцький р-н) з нагоди чергової річниці трагічних подій села.

В день ушанування ікони Божої Матері «Оранта – Непорушна Стіна» за Божественною Літургією з високопреосвященним молилися цуманський декан протоієрей Тарас Манелюк, настоятель протоієрей Петро Герасимук, інше місцеве духовенство. Після завершення священнослужителі правили панахиду і заупокійну літію на місцевому Меморіалі слави. У поминальних заходах взяли участь представники Цуманської ОТГ, місцеві жителі та рідні невинно убієнних і похованих у братській могилі краян.

4 листопада 1942 р. німці звинуватили місцевих жителів в агітації та боротьбі проти нацизму, вбивши 137 людей та спаливши село.

Будівництво ж цього Божого дому розпочали в 2006 році, раніше в селі в Клубочині не було. Роботи проводилися за сприяння управління «Волиньлісу» та «Цуманського лісового господарства». Храм освячено 4 листопада 2012 році єпископом Володимир-Волинським Матфеєм, тоді ще вікарієм нашої єпархії.

Оксана Карнковська

ПРОМІНЬ: АРХІЄРЕЙ ПРИВІТАВ НАСТОЯТЕЛЯ І ПАРАФІЮ З ЮВІЛЕЯМИ

У престольне свято митрополит Луцький і Волинський Михаїл побував у цьому селі Луцького районного деканату з нагоди 140-річчя храму Архістратига Михаїла та 25-ліття служіння тут протоієрея Володимира Дрозда.

За Божественною Літургією *8 листопада* з керуючим єпархією молилися настоятель отець Володимир та духовенство деканату. По завершенню правили молебень перед чудотворним Пулганівським образом Божої Матері.

У проповіді високопреосвященний розповідав про світ ангелів, який є безмірним. Ім'я найвищого з чинів – архангела Михаїла – означає: «хто, як Бог?». Святий архістратиг є воєначальником небесного війська, символом сили і надії в часи боротьби. Тільки потрібно у це вірити. А є люди, які мало того, що в це не вірять, а навіть самі в себе не вірять. «Що ж це за стан такий? Значить, немає інтересу до життя, людина знецінює свої можливості. Тобто не любить себе, а відповідно, і ближнього», – наголошує архіпастир, закликає молитися подібно до архангела й тоді зло виявиться переможене.

Щемливою була зустріч землячки керуючого нашою єпархією. Жінка поділилась радістю, що тридцять років чекала на побачення з владикою Михаїлом.

Церковними відзнаками й архієрейськими благословенними грамотами нагороджено доброчинців і активних вірян, а панотця, який 25 літ трудиться на цій парафії, – черговою священничою нагородою. Також він отримав грамоту від Боратинської сільради за допомогу ЗСУ.

Церква в цьому селі існувала з XVII століття. У 1885 році на кам'яному фундаменті старого храму було зведено новий дерев'яний (без жодного цвяха). Велику суму грошей на будівництво виділили пани Зарембські, батько і син. Згодом біля храму їх поховали. Під час Другої світової війни навколишні села були знищені, але Промінь (історична назва Пулганів, імовірно, від Пул-хан) уцілів. Правилося також у часи воєнних лихоліть, про що свідчать сліди на стінах від куль і снаряда. Ці події вважають заступництвом Пресвятої Богородиці, копія Її Пулганівського чудотворного образа зберігається в церкві. Ікону написано у 1754 році на замовлення Дмитра і Параскеви Дармовісів. На клеймах зображено події, що відбувались у селі близько трьохсот років тому: зцілення молодиці від злого духа, вигнання нечистої сили з чоловіка, уздоровлення важкохворої дитини, одужання покаліченого.

У 1959 році совєти закрили церкву, з 1984-го в ній існував музей атеїзму. Коли стало очевидним, що радянська імперія впаде, місцеві жителі домоглися відкриття церкви. Тож у 1989 році тут відновлено богослужіння. У вівтарі знаходяться старовинне Євангеліє та жертовник, який подарувала побожна родина. Декілька років тому ікона Божої Матері Пулганівська оновилася, з'явилися яскраві насичені кольори. Тож дива стаються і сьогодні, чудотворний образ зцілює всіх, хто приходить із вірою та молитвою.

Перша писемна згадка про село датована 1451 роком, коли великий князь литовський Свидригайло передав Пулганів та навколишні села пану Петрові Ланевичу. Потім власниками були інші поміщики. У 1964 р. село отримало назву Промінь.

Оксана Карнковська

ПРЕСТОЛЬНЕ СВЯТО З АРХІЄРЕЄМ У ДАЧНОМУ

Митрополит Луцький і Волинський Михаїл *9 листопада* побував у храмі Архістратига Михаїла с. Дачне Ківерецького деканату (Луцький р-н) з нагоди празника.

За Божественною Літургією з керуючим єпархією молилися декан протоієрей Іван Семенюк, настоятель протоієрей Володимир Горбачук, інше духовенство.

Архієрейськими благословенними грамотами нагороджено доброчинців і активних вірян.

Божий дім у Дачному освячено 14 листопада 2010 р. тоді ще архієпископом Михаїлом. Цей храм постав лише стараннями громади. У 2015 році розпочали будівництво недільної школи.

Із досліджень громадської діячки, письменниці й краєзнавиці Надії Корнійчук довідуємося, що до 1924 року земля, де нині розташоване село, належала пану Ільнівському, а залізничний полустанок тоді називався Ільнівка. В 1926 році відомий на той час у Луцьку пан Євген Петриківський купив у цій місцевості дачну ділянку. Він багато постарався, щоб тут проживали люди і було прокладено дорогу. В 1932 році село отримало назву Юляна – на честь дружини волинського воєводи Яна-Генрика Юзефського Юлії. Потім його називали Юляни, Уляна. І лише згодом, уже в післявоєнні часи, як периферії міста Луцька, дали назву Дачне.

ПРЕСТОЛЬНЕ СВЯТО АПОСТОЛА ФИЛИПА З ВЛАДИКОЮ МИХАЇЛОМ

Митрополит Луцький і Волинський *14 листопада* очолив Божественну Літургію в однойменній церкві обласного центру з нагоди празника.

Із високопреосвященним служили: канцлер єпархії протоієрей Микола Цап, декан монастирів архімандрит Константин Марченко, настоятель парафії протоієрей Володимир Вакін та інше духовенство.

Церковними відзнаками й благословенними грамотами нагороджено доброчинців і активних парафіян.

Цей Божий дім (вул. Шкільна, 1) освячено 27 листопада 2012 року. В 2019-му на території встановлено й освячено дитячий майданчик.

Оксана Карнковська

ПРЕСТОЛЬНЕ СВЯТО ВВЕДЕНСЬКОЇ ЦЕРКВИ З КЕРУЮЧИМ ЄПАРХІЄЮ

Митрополит Луцький і Волинський Михаїл очолив Божественну Літургію в луцькій церкві Введення у храм Пресвятої Богородиці (вул. Конякіна, 25-В) з нагоди празника.

За урочистою Відправою *21 листопада* з високопреосвященним молилися: луцький районний декан протоієрей Володимир Присяжнюк, колківський – протоієрей Андрій Закидальський, головний військовий капелан єпархії протоієрей Юрій Близнюк, настоятель протоієрей Віктор Михалевич, інше духовенство.

У слові владика наголосив на важливості чистоти серця, нагадав, що душа кожного християнина має бути тим духовним вертепом, у якому народжується Христос. Саме тому Церква дає нам піст як час духовної радості й очищення. Сьогодні особливо важливо нам не втрачати віри, адже в час війни сила духу та сила молитви підтримує і тих, хто в тилу, й особливо тих, хто на передовій. «Сила віри творить чудеса», – каже архіпастир.

Архієрейськими благословенними грамотами нагороджено активних парафіян.

Цей Божий дім – так звану Дитячу церкву – засновано 2018 року в передсвято Введення. У 2019-му вперше служили Літургію на храмовий празник архієрейським чином.

При парафії діє недільна школа. Вихованці почуваються в ній як удома – тут панує любов. А головне, вони відчувають себе потрібними і завжди в центрі уваги. На Богослужінні діти мають своє постійне місце – спереду, також є сімейні місця.

За словами настоятеля храму протоієрея Віктора Михалевича, в цій школі всі діти однакові – немає багатших чи бідніших. Якщо хтось із менш забезпеченої родини, то дитині знайдеться одяг, взуття, їжа, інше потрібне. Тут існує живе спілкування, співпереживання з обіймами. Коли в сім'ї, наприклад, щось негаразд, дитина йде до Божого дому, бо тут спокійно, затишно, її вислухають і дадуть пораду. Кожна дитина розрізняє, коли чесно і по-справжньому.

Панотець розробив для навчання спеціальну програму. Щоб краще проводити заняття, дітей поділяють на підгрупи. До свят організовують майстеркласи. З вихованцями працюють досвідчені фахівці, у т. ч. психолог. Є музичний керівник – клірик цього Божого дому священник Юрій Щербик, який ще й навчає гри на музичних інструментах. Тож у день храмового свята юні віряни привітали присутніх гарним концертом.

Оксана Карнковська

ЧОРНИЖ УПЕРШЕ МОЛИВСЯ ІЗ ВЛАДИКОЮ МИХАЇЛОМ

Митрополит Луцький і Волинський *22 листопада* побував у парафії Архістратига Михаїла цього села Колківського деканату (Луцький р-н), що недавно возз'єдналася з Православною Церквою України.

Високопреосвященний очолив Божественну Літургію, відправив чин освяти іконостаса та знамен – Державного Прапора України і стяга Волинської єпархії, що встановлені на подвір'ї храму.

Із владикою молилися: декан протоієрей Андрій Закидальський, настоятель священник Тарас Побер, інше духовенство.

Архієрейськими благословенними грамотами нагороджено активних парафіян.

Перша писемна згадка про Чорниж датується 1569 роком. Село протягом кількох віків було власністю волинських вельмож князів Чарторийських. У травні 2022-го Свято-Михайлівська громада змінила юрисдикцію, покинувши московський патріархат.

ЛУЦЬКИЙ ЖІНОЧИЙ МОНАСТИР ВІДЗНАЧИВ ПРЕСТОЛЬНИЙ ПРАЗНИК СВОГО ХРАМУ З АРХІЄРЕЄМ

Митрополит Луцький і Волинський Михаїл очолив Божественну Літургію в домовій церкві Великомучениці Катерини Свято-Василівської обителі (просп. Волі, 2).

24 листопада з керуючим єпархією молилися декан монастирів архімандрит Константин Марченко, клірик цього Божого дому священник Андрій Гайдай, інше духовенство, намісниця монастиря ігуменя Анастасія Заруденець із насельницями, багато парафіян.

Матінка Анастасія розповіла, що сьогодні чернечий храм поповнився ще однією святинею. Частинку мощей св. Катерини отримано в дар від митрополита Переяславського і Вишневського Олександра. Поруч із цією реліквією в церкві є ікони з часточками мощей святителя Нектарія Егінського та великомучениці Анастасії Узорішительниці.

В 2009 р. стараннями тоді ще архієпископа Михаїла в будівлі за кафедральним собором Святої Трійці відновили обитель. У липні того ж року владика освятив престіл у домі Господньому.

Оксана Карнковська

ПАРАФІЯ В ГАРАЗДЖІ ВШАНУВАЛА АПОСТОЛА АНДРІЯ ПЕРВОЗВАНОГО РАЗОМ ІЗ АРХІЄРЕЄМ

30 листопада митрополит Луцький і Волинський Михаїл очолив Божественну Літургію в храмі Успіння Пресвятої Богородиці с. Гаразджа Луцького районного деканату.

У Відправі взяли участь, зокрема, канцлер єпархії протоієрей Микола Цап, луцький районний декан протоієрей Володимир Присяжнюк, декан Йоано-Богословського округу протоієрей Валерій Владика, декан Свято-Успенського округу й настоятель цього Божого дому протоієрей Андрій Мовчанюк, якого цього дня привітали з днем ангела.

На завершення Літургії високопреосвященний вручив орден Святителя Миколая о. Андрію. Церковною нагородою «За заслуги» відзначено захисників Батьківщини, одного з яких посмертно. Також владика вручив орден «За мужність» воїну Ігореві Тимощуку, якого у 2023 році відзначив Президент України Володимир Зеленський за оборону Авдіївки.

Успенську церкву в цьому селі, що поруч із обласним центром, засновано в грудні 1991 року, а в липні 1999-го митрополит Яків Панчук, який того часу очолював нашу єпархію, освятив місце під будівництво майбутнього храму. Його освячено 2007-го тоді ще єпископом Луцьким і Волинським Михаїлом.

Оксана Карнковська

ЛИПИНИ: СВЯТО ВЕЛИКОМУЧЕНИЦІ ВАРВАРИ З ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕННИМ

Митрополит Луцький і Волинський Михаїл *4 грудня* очолив Божественну Літургію в храмі Святої Трійці цього села Луцького районного деканату.

За словами настоятеля парафії протоієрея Миколи Цап'юка, владика невипадково прибув у липинську церкву саме в день ушанування св. Варвари. У цьому домі Божому є її шанований образ, біля якої регулярно звершується особлива молитва, зокрема, сьогодні правили молебень.

Крім о. Миколи, з високопреосвященним правили:

канцлер єпархії протоієрей Микола Цап, ректор Волинської православної богословської академії протоієрей Володимир Вакін, декан Свято-Успенського округу протоієрей Андрій Мовчанюк, голова інформаційно-видавничого центру єпархії протоієрей Віктор Пушко, інше духовенство, зокрема, викладачі Волинської православної богословської академії.

Цей Божий дім у Липинах засновано 2001 року відправою чину поставлення хреста. Богослужіння спочатку проводили у тимчасовому храмі. В 2010-му церкву добудовано, 16 травня її освятив тоді ще архієпископ Михаїл. А 23 травня Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет освятив дзвони.

КЕРУЮЧИЙ ЄПАРХІЄЮ ОЧОЛИВ ХРАМОВИЙ ПРАЗНИК ЛУЦЬКОЇ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ЦЕРКВИ

У день ушанування святителя Миколая Чудотворця митрополит Луцький і Волинський відправив святкову Божественну Літургію в однойменному храмі обласного центру.

За Богослужінням *6 грудня* з високопреосвященним молилися: канцлер єпархії протоієрей Микола Цап, міський декан протоієрей Михайло Онищук, настоятель протоієрей Микола Гой, інше духовенство. На завершення архієрей вручив ордени Святителя Миколая тезоіменинникам цього храму – о. Миколі Гою та о. Миколі Лазуці, а Великомучениці Варвари – їхнім матінкам. Також активних парафіян відзначено архієрейськими благословенними грамотами.

Цей Божий дім на просп. Відродження, 46 зведено у 1991–1997 роках за проєктом заслуженого архітектора України Андроша Бідзілі. Освячення Свято-Миколаївської церкви відбулося 1999 р. митрополитом Яковом Панчуком, який тоді очолював нашу єпархію.

Оксана Карнковська

У ГОЛОВНОМУ ХРАМІ ЄПАРХІЇ – УРОЧИСТЕ РІЗДВЯНЕ БОГОСЛУЖІННЯ

25 грудня з нагоди Різдва Христового в луцькому кафедральному соборі Святої Трійці Божественну Літургію очолив митрополит Луцький і Волинський Михаїл.

У проповіді високопреосвященний наголосив, що цьогорічне свято ми зустрічаємо з особливими почуттями. Радість народження Спасителя сьогодні «змішана з гіркотою втрат», але переповнена великою надією на Божу милість та щасливе майбутнє України. Владика закликав вірян до щирої молитви за перемогу правди і довгоочікуваний справедливий мир: «Христос – це та любов, яка зігріває серце в трудний для нас час. Це любов, яка дає сили долати труднощі і негаразди щоденного життя».

Напередодні, у Навечір'я Різдва (Святвечір), традиційно священнослужителі відправили Всенічне бдіння. Після читання Євангелія на Літургії проповідь виголосив декан собору протоієрей Микола Нецькар.

Відправи супроводжував архієрейський хор «Оранта» (керівник і головний регент Василь Мойсіюк). Традиційно на завершення Богослужіння – спільне колядування духовенства і парафіян. Увечері відбувся різдвяний концерт «Оранти».

АРХІЄРЕЙ ОЧОЛИВ ПРАЗНИК ЛУЦЬКОЇ МИХАЙЛІВСЬКОЇ ПАРАФІЇ

27 грудня в день апостола і першомученика архідиякона Стефана митрополит Луцький і Волинський відслужив Божественну Літургію в храмі Архістратига Михаїла, що в мікрорайоні Вишків обласного центру.

За Божественною Літургією із високопреосвященним молилися настоятель протоієрей Степан Гайгель з духовенством.

Церковними відзнаками, архієрейськими благословенними грамотами нагороджено, зокрема, панотця орденом Архістратига Михаїла II ступеня, а також благодійників цього храму й активних парафіян.

За Відправою архієрей привітав із днем ангела настоятеля парафії і військового капелана протоієрея Степана Гайгеля. Потому служили молебень.

Із розповідей старожилів відомо, що церква у тодішньому приміському селі Вишків згоріла в роки Першої світової війни. Польська влада у міжвоєнні часи дозволила звести приміщення «Просвіти». Із приходом «совєтів» наприкінці 30-х років його використовували по-різному: клуб, читальня, склади, навіть конюшня. З дозволу німців під час Другої світової війни в Україні відкрилося близько чотирьох тисяч православних храмів, з-поміж яких постав і Свято-Михайлівський на Вишкові.

В 40-х роках церква була зруйнована радянською владою: скинули куполи і дзвони, відновили в ній бібліотеку й клуб.

У 1991 році Божий дім відродився. Першу Літургію правили на Пасху. А з постанням у 1992-му УПЦ Київського Патріархату тодішній єпископ Луцький і Володимир-Волинський Серафим благословив молодого священника Степана Гайгеля очолювати громаду на честь Собору Архістратига Михаїла та інших небесних сил безплотних. У цьому храмі панотець служить понад двадцять п'ять літ. У 1998 році за кошти парафіян і благодійників розпочалося будівництво нового храму (з цією ж назвою), який душпастир планує з Божою поміччю завершити ближчим часом.

Оксана Карнковська

НА ФРОНТІ ЗАГИНУВ ПРОТОІЄРЕЙ ВІТАЛІЙ ЯНКОВСЬКИЙ

Земне життя священника, який понад десять літ був кліриком Волинської єпархії, а останнім часом – воїном, обірвали руки ворога.

Віталій Андрійович Янковський народився 27 жовтня 1974 року в м. Єрмак Павлоградської обл. Казахстану в сім'ї українців-волинян. У його родині були священники, тож і сам відчув покликання стати служителем Христової Церкви.

Коли Янковські перебралися в м. Старий Оскіл Білгородської обл., 1991 р. вступив до Курської духовної семінарії, де в нього визріло бажання стати священнослужителем в Українській Православній Церкві Київського Патріархату. В одному інтерв'ю луцькому журналісту Вікторові Вербичу він зізнався: «Душею я українець, корені мої тут, як і могили дідів-прадідів».

Невдовзі В. Янковський перевівся до Волинської семінарії, закінчив її, а пізніше і Львівську духовну академію.

Митрополит Луцький і Волинський Яків 24 березня 1996 р. висвятив його на ієрея. Отець Віталій служив у Свято-Троїцькому кафедральному соборі, був викладачем нашої семінарії, духівником сестринства у нижньому храмі, директором недільної школи, згодом настоятелем Покровської парафії в с. Крупа Луцького районного деканату.

Співслужителі й парафіяни пам'ятають його як скромного, сумлінного, інтелігентного, талановитого душпастиря, що володів дзвінким голосом і виголошував натхненні проповіді. Удостоєний ряду церковних нагород.

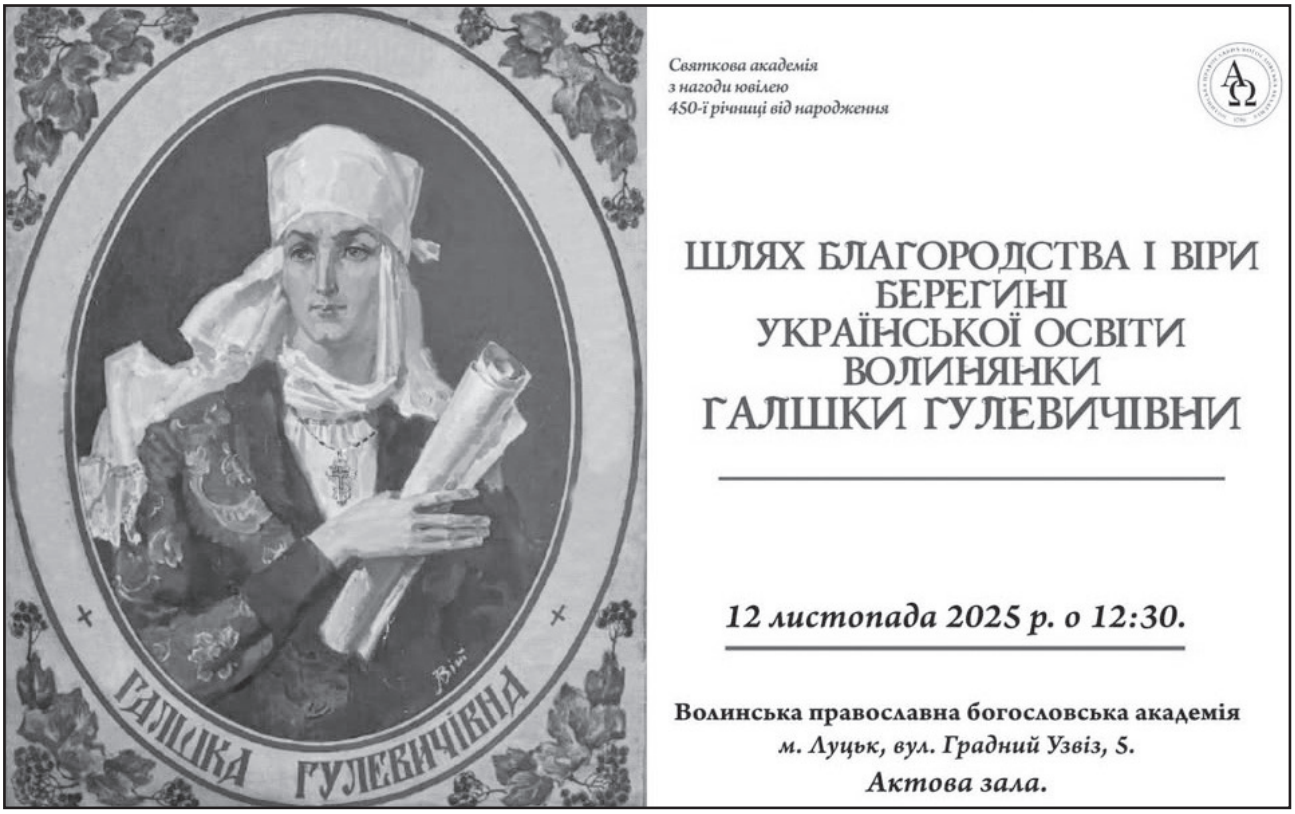
У 2023 році о. Віталій овдовів. За повідомленням Рівненської міськради, він не мав військового досвіду, але ще з перших днів повномасштабного вторгнення був готовий захищати країну. До лав ЗСУ В. Янковського мобілізували у липні 2024 р. Був мінером, навчав новоприбулих бійців. Перебував на гарячих напрямках фронту, зокрема Покровському. Загинув 28 вересня 2025 р. внаслідок ворожого артилерійського обстрілу на Донеччині.

Чин похорону відбувся 3 жовтня у соборі Покрови Пресвятої Богородиці, що в Рівному. Від Волинської єпархії у відспівуванні взяв участь декан Свято-Успенського округу Луцького районного благочиння протоієрей Андрій Мовчанюк.

Помолімося за упокоєння душі новоспочилого протоієрея Віталія Янковського. Вічна йому пам'ять і Царство Небесне.

Віктор Гребенюк

У ВПБА ВІДЗНАЧИЛИ 450-РІЧНИЙ ЮВІЛЕЙ ПРАВЕДНОЇ ЄЛИЗАВЕТИ ГУЛЕВИЧ

Урочистий захід з нагоди ювілейної дати народження відомої української меценатки відбувся *12 листопада* у Волинській православній богословській академії.

За повідомленням сайта *vpba.edu.ua*, у заході «Шлях благородства і віри. Берегиня української освіти – волинянка Галшка Гулевичівна» взяли участь митрополит Луцький і Волинський Михаїл, настоятель луцької церкви Воздвиження хреста Господнього протоієрей Василь Клочак, голова Волинського крайового Братства Апостола Андрія Первозваного Ірина Дацюк, науковці, громадські діячі, а також студенти ВПБА і ВНУ ім. Лесі Українки.

Розглянуто ключові аспекти життя та діяльності фундаторки Київського братства і братської школи, наголосивши на її жертовності, освітній місії та ролі у становленні українських братств як центрів національної культури й духовності. Урочисту академію супроводжували духовні піснеспіви у виконанні студентів ВПБА.

Єлизавета Гулевич походила зі старовинного українського православного роду – одного із найзаможніших на Волині. Вона ввійшла в історію як меценатка та фундаторка Київського братства і братської школи, з якої згодом виросла Києво-Могилянська академія. Її дарча грамота 1615 року на садибу в Києві стала основою для розвитку освіти та духовності в Україні. Значну частину свого життя праведна Єлизавета провела у Луцьку, де й була похована.

У листопаді 2021 р. Священний Синод Православної Церкви України причислив цю визначну діячку XVI–XVII ст. до лику місцевошанованих святих у єпархіях на території історичної Волині та в Києві. Тоді ж було затверджено коротке житіє угодниці Божої, а день її пам'яті встановлено на 5 вересня. Життя святої – це приклад благочестя, жертовності та служіння Церкві й народові.

Оксана Карнковська

ХРЕСТОВОЗДВИЖЕНСЬКЕ БРАТСТВО ВСТАНОВИТЬ МЕМОРІАЛЬНУ ДОШКУ ДО 450-ЛІТТЯ ГАЛШКИ ГУЛЕВИЧІВНИ

Пам'ятна табличка на честь праведної Єлизавети Гулевич, яка зробила значний внесок у розвиток православної освіти на українських землях, з'явиться в центрі с. Затурці Луцького району.

Про вшанування цієї угодниці Божої, а також мученика Данила Братковського, страстотерпця волинського, та інших видатних членів Луцького Хрестовоздвиженського братства, говорили на його черговому засіданні 19 листопада. В ньому взяли участь, зокрема, канцлер єпархії протоієрей Микола Цап, намісник Братського монастиря Воздвиження хреста Господнього ігумен Никодим Смілий, настоятель Братської Чеснохресної парафії протоієрей Василь Клочак, викладачі Волинської православної богословської академії, Андрій Бондарчук, письменник, журналіст, депутат Верховної Ради України І скликання.

Нині в братстві близько сорока членів, розповідає його очільниця Ірина Дацюк. Більшість братчиків – духовенство. Так склалося історично, що серед членів братства у всі часи було багато священників. «За Речі Посполитої православ'я треба було комусь боронити. Тому й долучалися священники», – розповідає голова братства художниця, скульптор і поетеса Ірина Дацюк. За її словами, нині братчиків поменшало, оскільки чимало з них у зв'язку з війною переїхали, інші ж були уже поважного віку і багато-хто в останні роки помер.

Саме у Затурцях народилася Галшка Гулевичівна – представниця старовинного українського шляхетського роду Гулевичів, меценатка та фундаторка. У селі, розповідає очільниця братства, збереглося місце, де раніше розташовувався їхній родинний маєток: «Є рештки погребів, пивниць. І археологи, які проводили роботи, казали, що ці льохи відносяться до того періоду, коли Гулевичі там проживали».

У місцевому храмі планують Службу Божу, далі організувати урочисту академію та відкрити меморіальну дошку. Також заплановано роздрукувати образки з молитвою та зображенням святої. «Йдеться про ікону, де Галшка Гулевичівна тримає у руках модель Хрестовоздвиженського храму. Це дуже логічно, оскільки вона долучалася до будівництва цієї церкви, допомагала коштами», – пояснює пані Ірина.

Хрестовоздвиженське братство засновано 1617 року. Воно зробило великий внесок у тогочасне православне життя Луцька й Волині (функціонували школа, сиротинець, друкарня тощо). Згодом за почином братства розпочалася відбудова пам'ятки архітектури XVII ст. Хрестовоздвиженської церкви, оздоблено кілька занепалих на той час храмів (зокрема, Свято-Троїцький кафедральний собор і Свято-Покровську церкву), зведено нові каплиці в центрі міста.

Пізніше активну участь у братстві брав голова з'їзду мирових посередників Петро Косач – батько Лесі Українки. 1890 року вдалося облаштувати давньосховище, в якому зберігалися рукописні книги і стародруки. Братчики також заклали: книгарню, бібліотеку, притулок і лікарню для найбіднішого населення міста й околиць, відкрили церковнопарафіяльну школу. Потому при школі діяли вечірні класи для дорослих.

Після Першої світової війни братчики переклали українською мовою багато богослужбових книг. На початку 1944 року, після входження до Луцька радянської армії, братство знову припинило існування, відновилося 1990-го, за рік до проголошення незалежності України.

Тетяна Хомич

КЕРУЮЧИЙ ЄПАРХІЄЮ ВПЕРШЕ ОЧОЛИВ БОГОСЛУЖІННЯ В МЕТЕЛЬНОМУ

Митрополит Луцький і Волинський Михаїл відвідав парафію Покрови Пресвятої Богородиці в цьому селі Цуманського деканату (Луцький р-н) з нагоди 215-річчя заснування.

За Божественною Літургією *12 жовтня*, у 18-ту неділю після П'ятдесятниці, з високопреосвященним молилися декан протоієрей Тарас Манелюк, настоятель протоієрей Іван Заторський, інше духовенство цього та Ківерецького благочинь. Церковними відзнаками і архієрейськими благословенними грамотами нагороджено доброчинців і активних вірян.

Дерев'яний храм тут засновано у 1810 році. Інтер'єр святині оновлено, але збереглися елементи давнього декорування. Наприкінці XIX ст. збудовано дзвіницю. Цей Божий дім – пам'ятка архітектури національного значення.

Торік церковна громада возз'єдналася з Православною Церквою України, покинувши московський патріархат.

До речі, Метельне уперше згадується в описі Луцького замку 1545 року. На думку дослідників, назва походить від слова «митель» – навар із духмяних трав.

Оксана Карнковська

ЄДИНА ЦЕРКВА

БИТЕНЬ: ПЕРШИЙ ВІЗИТ ВЛАДИКИ МИХАЇЛА

Митрополит Луцький і Волинський Михаїл уперше очолив Божественну Літургію у храмі Великомученика Димитрія Солунського в цьому селі Ковельського деканату.

За Відправою разом молилися голобський декан протоієрей Андрій Сех, старовижівський – протоієрей Іван Зеленко, настоятель священник Володимир Семенюк, інше духовенство.

Архієрейськими благословенними грамотами нагороджено активних парафіян.

Перша згадка про Битень – 1560 рік. У 1906 році село відносилося до Голобської волості Ковельського повіту. Громада Великомученика Димитрія, що в цьому селі, шість років тому возз'єдналася з Православною Церквою України, полишивши московитську.

МАТІНКА НАДІЯ ВОНСІЦЬКА: ЛИШЕ ОСОБИСТОЮ ПРИСУТНІСТЮ НА ВІЙНІ МОЖНА СКОРОТИТИ ПРІРВУ МІЖ ФРОНТОМ І ТИЛОМ

До поїздки в зону бойових дій як парамедик Надія довго готувалася та пройшла спеціалізовані курси. Вона – дружина священника, вже дванадцять років працює в інформаційно-видавничому центрі єпархії. Закінчила географічний факультет Волинського національного університету ім. Лесі Українки, де вивчала туризм. Про віру, непростий вибір, чи боялася та що змінилося під час перебування на фронті, розповіла в інтерв'ю.

– Надіє, скажіть кілька слів про себе, а також яким був Ваш шлях до Господа.

– Я народилася в Луцьку. Батько був слідчим, мама працювала в адресному бюро. Так склалося, що в дитинстві до церкви ходила нечасто. Здебільшого на великі свята з бабусею. Поклик робити це частіше з'явився уже у дорослішому віці. Напевно, в років 17-18. У якийсь момент мені ставало некомфортно просто бути вдома, коли з собору долинали дзвони із Всенічної чи Літургії. Виникало відчуття, що я маю бути там. Так пішла раз, продовжила і ходжу досі.

– Чому без спеціальної медосвіти захотіли стати саме бойовим медиком?

– Насправді я не збиралась ставати бойовим медиком, принаймні спочатку. Я волонтерила, допомагала друзям з різних бригад, які воюють. Але цього з часом здавалося геть замало. На перший курс ASM до Києва їхала без цілі ставати бойовим медиком. Вважаю, що таке навчання з надання першої домедичної допомоги має пройти кожен, хто живе у країні, де війна. Це елементарні базові знання, які повинні засвоїти всі без винятку.

На курс бійця-рятувальника вже їхала з думкою, що кожен військовослужбовець повинен мати цей рівень. Якщо для цивільної людини ASMу цілком достатньо, то військовий повинен знати такмед на твердий CLS. Вже тоді я припускала, що піду далі. Але зовсім не була в цьому впевненою.

Чесно кажучи, сумнівалася, чи пройду курс бойового медика. Адже у мене немає відповідної освіти, тож хвилювалася, чи складу іспити. Тим паче, знайомі розповідали про статистику, що далеко не всі складають і отримують сертифікат. Але вирішила таки спробувати. Великою мірою завдяки одній людині, яка дуже допомогла мені фінансово. Адже у мене був нелегкий

період і я не могла на той час самостійно оплатити це навчання. Отож, вирішила, якщо не складу, то хоча б заспокоюсь, прийму цей факт і мобілізуюсь на небойову посаду. В результаті усе вийшло. І я ще більше переконалася, що хочу бути там. Тому дякую тобі, твій вклад значний у те, що ще один бойовий медик буде поруч з тими бійцями, яким потрібен найбільше.

Але навіть після завершення навчання я не пішла відразу сюди, в добровольчий батальйон «Госпітальєри», де перебуваю зараз. Пройшла кілька співбесід в різних бригадах Сил оборони і думала таки мобілізуватись на небойову посаду. Але так і не змогла цього зробити. Вагалась, розуміла, що сидіти в кабінеті – це не моє. Принаймні вже тепер. На таку службу мені треба було йти значно раніше, ще коли я просто допомагала. Вже тоді підписувати контракт і займатись різними паперовими чи іншими небойовими завданнями. Тоді це було б навіть цікаво. Але не тепер, вже давно то не моє. Хтозна, можливо, колись я до цього повернусь, а поки що хочу робити корисне безпосередньо на фронті.

У 22–23-му роках добровольців вистачало. Зараз же нових людей катастрофічно мало, особливо вмотивованих, які готові йти на бойові посади. Мені жаль, що я не змогла долучитись раніше. Дуже багато часу забрала підготовка. З освітою було б швидше. Але цей період – своєрідний показник того, що моє рішення осмислене, зважене і нарешті я там, де повинна і дійсно хочу бути. Це чимось схоже на шлях до церкви. Прийшов час. І я не уявляю себе в іншому місці.

– Які курси проходили?

– Щодо курсів, то я проходила такмед поступово, як і повинно бути, – ASM, CLS, CMC. У добровольчому медичному батальйоні «Госпітальєри» і в Міжнародному центрі тактичної медицини ICTM. Також були курси базової загальної військової підготовки для цивільних, нацсупротиву та окремі навчання, вишколи від різних бригад. В період між ротаціями планую продовжити навчання. Насамперед з такмеду. Хочу поїхати на більш вузькоспеціалізовані курси в Київ та Дніпро. Також знову пройти навчання з вогневої, тактичної підготовки, БПЛА, мінної справи. Вважаю, що бойовий медик ніколи не повинен зупинятися вчитись, і не лише в своїй безпосередній галузі. Ніколи не знаєш, які вміння знадобляться на фронті. Можливо, від цих додаткових навичок залежатиме твоє життя, чи життя поранених та екіпажу.

– Як рідні сприйняли Ваше рішення їхати бойовим медиком на фронт? Відмовляли чи підтримали?

– Хтось підтримав, хтось ні. Найбільше підтримала мама. Вона бачила, скільки зусиль я доклала, і сказала, що допоможе мені зі всім, що в її силах. І дійсно, їй, а також моїм друзям, які погодились допомогти мамі в разі потреби, я завдячую тим, що можу їздити на передову. Саме вона стала моїм надійним тилом, адже тут лишається тринадцятирічний син, який ще не може бути сам. Він, до речі, теж поставився з розумінням, хоч це його і засмутило, але сказав, що пишається мною і чекатиме повернення.

– Чи боялися їхати на передову як бойовий медик?

– Боялась. Насамперед не змогти з різних причин надати допомогу чи неправильно це зробити, що в подальшому матиме негативні наслідки для пораненого. Боялася, що не вистачить сил зробити те, що повинна. Страшно отримати поранення, не сумісне з нормальним подальшим життям, чи потрапити в полон, бо окрім загрози прильотів чи великої кількості fpv, робота на деяких напрямках передбачає перебування в дуже небезпечних зонах. Загинути не боюсь, вважаю, що мені поки що так не пощастить (жартує).

– Чи змінилося Ваше ставлення до страху вже після повернення з фронту?

– Війна загалом – це страшна штука, великою помилкою є її так звана романтизація. Але з того, що я відповідала раніше, – ні. Я все ще боюсь щось зробити неправильно, боюсь важкого поранення і полону. Але як не було, так і не з'явилося цього класичного відчуття страху.

Бувало моторошно. Наприклад, коли їдемо там, де часто бувають «ждуни» на дорозі, коли трапляються якісь невідомі дрони чи порвані сітки. Бачити купу оптоволокна навколо. На одному з виїздів доводилось вибігати з машини і ховатись у кущах від fpv.

– Але все одно це не те відчуття страху, яке може бути і, впевнена, ще чекає на мене в майбутньому.

– Вважаю, що такому спокійному, зібраному стану насамперед завдячую своєму екіпажу, в якому я була цілком впевненою і повністю довіряла, а також представникам бригади, з якими ми працювали і які виявились прекрасними професійними людьми.

Мене вразило те, наскільки можна довіряти незнайомим до цього мені людям. У мене таке вперше. Те відчуття, на яке зазвичай треба місяці, а то й роки, з'явилось за декілька днів.

– Чи змінила ця поїздка на фронт саме Вас?

– Мене змінили роки війни. Як і багатьох із нас, напевно. Колишнього життя нема і не може бути у тому вигляді, яке було. Вважаю навіть недоречним пробувати жити, як колись. Для мене це ілюзія минулого, якого уже немає.

Перебування на фронті насамперед зміцнило віру в людей. Бо тут, в глибокому тилу, чим далі, тим важче жити і дивитись на тих, для кого, таке враження, війни немає. Мені дуже некомфортно спостерігати за такими людьми. Спосіб життя – їхній, а соромно чомусь мені. Перебуваючи на фронті чи просто серед людей з батальйону, я бачу ті найголовніші людські якості, яких мені бракує тут.

– Чим саме займалися на ротації? Що було найважче, надто в перші дні?

– Я була на кейсеваці. Це перша ланка евакуації.

Важко було виїжджати з дому, обійматись з сином, рідними, друзями. Заповнювати анкету, відповідаючи на такі запитання, як побажання на випадок загибелі, кому з рідних треба буде допомога у разі смерті чи потрапляння в полон. Важко було не знати, кого вказати у графі контактів для зв'язку у таких випадках.

А після прибуття на місце важко вже не було. Мене оточували прекрасні люди: мій екіпаж, представники бригади, з якою ми співпрацюємо. Вони турбувались і допомагали у всьому, і навіть більше.

– Було щось таке, що вразило Вас найбільше під час цієї поїздки?

– Важко сказати. За стільки років війни, спілкування

з військовими я стикалась з багатьма неординарними, а то й дивними речами. Але на певні моменти увагу звертала. Наприклад, на людей, які продовжують жити там, де, здавалося б, життя немає. Як старанно різні служби працюють для відновлення благ цивілізації для населення там, де ще можна щось відновити і як піклуються про тих, хто лишився в повній руїні. Вважаю, що це титанічна праця, яка у такий спосіб теж тримає оборону.

Приємно здивувала згуртованість, зокрема військових. Таке враження, що б не сталось, ти завжди знайдеш знайомого чи знайомого свого знайомого, який допоможе, поділиться, поремонтує, пустить помитись, переночувати і в подальшому стане другом, до якого завжди можна звернутись. Мені важко уявити навіть частку такої підтримки в тилу. Тут люди настільки розслабились і забули про війну, що дозволяють собі речі, які змушують задуматись не лише над їхніми професійними, а й моральними якостями.

– Чи було щось, до чого не готують жодні курси і тренування?

– Звичайно. Скільки б курсів не проходив, до всього не підготуєшся. І ніколи навчання не дорівнюватимуть реальним умовам. Навіть з точки зору відповідальності. На курсах якщо ти щось не зробиш, зробиш неправильно чи знехтуєш безпекою, максимально – не складеш екзамен. У реальності – загине поранений або ти сам.

Але це зовсім не означає, що якістю навчання можна нехтувати. Чим краще ти засвоїш інформацію під час лекцій, відпрацювань, симуляцій, тим легше і впевненіше усе зробиш у реальних умовах. Деякі дії бойовий медик повинен здійснювати навіть у розгубленості. Мозок може бути не зовсім ясним, але руки мають знати свою справу. Для цього й потрібно не просто вивчити теорію, а все, що можливо, спробувати на практиці багато-багато разів. Щодо цього є чимало досліджень, праць, і я з ними повністю погоджуюсь.

– Що брали з собою на передову?

– Теплу фліску, гарну каву, збірку мого улюбленого поета Василя Симоненка і той вогонь, який попри всі негаразди та перешкоди продовжує горіти всередині і допомагає жити, рухаючись вперед. «Бо не можуть душу зігрівати ті, що не палають, не горять» – один з моїх улюблених уривків його віршів.

– Чи був час на фронті читати Симоненка?

– Був. І не лише на це. Ротації – це не безперервні еваки. Є час на побут, відпочинок, спілкування.

– Про що зараз мрієте і чи плануєте їхати на передову знову?

– Тепер мрій немає. Є певні бажання на недалеке майбутнє, але це швидше план для втілення, а не мрії. Я не хочу жити очікуваннями, а просто збираюсь бути щасливою в тому світі, що маю тепер. І це незрівнянно прекрасне відчуття свободи.

Відразу в січні їду знову. Теж на кейсевак, але на інший напрямок.

– Яке Ваше покликання в цьому житті?

– Думаю, одне з найважливіших покликань кожної людини – лишити після себе світ кращим, ніж був. Вважаю і попередню свою діяльність корисною для суспільства, але тепер – вона дійсно вагома. Якщо я хоча б декільком воїнам врятую життя, здоров'я, допоможу їм живими повернутися до своїх близьких, якщо хтось з бійців відчує, що він не сам у цьому пеклі війни, то вважатиму своє життя недаремним. Ніяка підтримка з тилу не зрівняється з тим, які важливі справи можна робити безпосередньо на передовій. Тим паче зараз, коли прірва між тилом і фронтом стала надто великою. Лише особистою присутністю там, на війні, можна її скоротити. Жодне волонтерство, проведення заходів і зборів не порівняються з тим, яку користь можна принести, перебуваючи там, особливо як медик.

– Що тепер для Вас означає слово «врятувати»?

– Як раніше, так і тепер для мене це слово означає не лише зберегти життя, а й подальшу його якість. Хто що б не казав, мовляв, тактична медицина – це не про медицину, а лише збереження життя. Однак я дотримуюся думки, що завдання медика, парамеда на евакуації – зробити все можливе, щоб людина не лише вижила, а й надалі мала менше проблем зі здоров'ям і легшу реабілітацію. Якщо плече евакуації [транспортування пораненого від місця поранення / точки евакуації до стабілізаційного пункту, передової хірургічної групи, шпиталю тощо] дозволяє і немає протипоказань, варто не просто везти людину, контролюючи дихання і чи не підтікає кров, а й зробити всі доступні маніпуляції: конверсію, переміщення, венку, почати рідинну ресусцитацію, якщо це необхідно, та багато іншого. Чим більше ми зробимо на еваці і чим швидше, тим менше негативних наслідків може бути для пораненого надалі. Окрім цього, не варто нехтувати психічним станом постраждалого. З ним варто розмовляти не лише для того, щоб контролювати стан свідомості, а й заспокоїти, дати зрозуміти, що він не сам, а його життя і здоров'я – найбільший пріоритет і за нього будуть боротись.

Розмовляла Тетяна Хомич

P. S. Медичний батальйон «Госпітальєри» – добровольча організація парамедиків, медиків, водіїв, заснована Яною Зінкевич на початку бойових дій в Україні у 2014 році. Підрозділ займається наданням першої домедичної, медичної допомоги та евакуацією поранених українських воїнів з найгарячіших ділянок фронту.

Принципово позиції «Госпітальєрів» знаходяться в найгарячіших точках для надання кваліфікованої допомоги військовим з числа добровольців та офіційним частинам Сил оборони. Часто представники «Госпітальєрів» перебувають безпосередньо на позиціях з українськими воїнами, що дає можливість більш ефективно та швидко надавати допомогу під час ведення бою та збільшує шанси на успішну евакуацію і стабілізацію поранених. Також госпітальєрські екіпажі здійснюють евакуацію, стабілізацію і транспортування поранених із червоної зони до стабпунктів, прифронтових госпіталів чи лікарень.

«Госпітальєри» є повністю дфобровольчою організацією, батальйон не отримує державного фінансування, а екіпажі – заробітних плат. Тим не менше, всі учасники на період ротацій мають повне забезпечення на рівні кращих бригад Сил оборони. Допомогти із закупівлею медикаментів для поранених, комплектацією евакавто можна за цим посиланням: https://send.monobank.ua/jar/9wf8sXGufr.

25 квітня 2025 року російський удар по Павлограду на Дніпропетровщині знищив дощенту базу батальйону з великою кількістю майна та техніки. Досі триває збір на

відкриття нового місця для тих, хто вирушає на фронт чи вертається з ротацій. Підтримати добровольців можна тут: https://send.monobank.ua/jar/2QrD4xoAsb

Лікуванням у випадку поранень і підтримкою сімей госпітальєрів у разі загибелі чи потрапляння в полон займається патронатна служба батальйону. Підтримати її діяльність можна за посиланням: https://send.monobank.ua/jar/67zFfUJBJG

Ще одним важливим напрямком роботи «Госпітальєрів» є курси і вишколи, де викладають досвідчені інструктори. Такі навчання є популярними як серед бійців, так і серед цивільного населення, яке не має на меті пов'язувати своє майбутнє з військовою справою. Знання та навички, отримані тут, потрібні як під час військових дій, так і екстрених випадків у цивільному житті. Актуальну інформацію про набір на навчання можна знайти за посиланням: https://hospitallers-courses.webflow.io/

Наші менші брати теж не обділені увагою «Госпітальєрів». У батальйоні діє ветеринарна місія «Госпітейлз» як відповідь на гуманітарні наслідки війни для тварин у зоні бойових дій і також потребує підтримки https://send.monobank.ua/jar/yEPdXP381 для забезпечення виїздів: пальне, вакцини, препарати, корми.

Щодо вакансій: наразі батальйону дуже необхідні водії. Добровольцям слід заповнити форму: https://forms.gle/7PFXAFmSbu75u2eY9. Всі запитання щодо вступу можна поставити на офіційних сторінках у соцмережах.

Гасло організації – «Заради кожного життя». І «Госпітальєри» щодня доводять, що це не просто слова.

Надія просить кожного, хто прочитав це інтерв'ю, підтримати її побратимів і посестер за вищезазначеними зборами, адже значною мірою завдяки благодійним внескам небайдужих є можливим збереження життя та здоров'я тисяч поранених.

ДУХОВНА ШКОЛА

СОБОР ВОЛИНСЬКИХ СВЯТИХ: УРОЧИСТЕ БОГОСЛУЖІННЯ Й АКТОВИЙ ДЕНЬ ВПБА

10 жовтня наша єпархія особливо вшановує всіх угодників Божих Волині. З цієї нагоди відбувалися святкові відправи та заходи у Волинській православній богословській академії.

Напередодні в духовному виші прославили його покровителів в академічному храмі за вечірньою молитвою.

У день торжества Божественну Літургію і молебень у кафедральному соборі Святої Трійці очолив митрополит Луцький і Волинський Михаїл. Із ним співслужили: митрополит Тернопільський і Кременецький Нестор, єпископ Херсонський і Каховський Борис, єпископ Рівненський і Сарненський Гавриїл, голова Синодального управління духовної освіти і богословської науки протоієрей Олександр Трофимлюк, ректор ВПБА протоієрей Володимир Вакін, представники інших духовних шкіл, декани та інше духовенство.

Після Служби провели посвяту першокурсників, які отримали благословення на носіння підрясника та склали присягу студента.

У вітальному слові керуючий єпархією подякував архієреям за спільну молитву, за добрі слова, за підтримку, а також батькам за довірення своїх дітей.

Владика заохотив викладачів та студентів до нових здобутків і звершень у справі богословської освіти. «Я впевнений, що отримавши богословську освіту, ви станете достойними своїх родин, а ми створюємо відповідні умови».

Свято продовжили в актовому залі академії. Розпочали з хвилини мовчання на вшанування присно-пам'ятних ректорів, викладачів та студентів, зокрема, наших захисників протоієрея Віталія Янковського, Богдана Шлемкевича, Олександра Цикуна, Богдана Добжанського. Ректор ВПБА протоієрей Володимир Вакін звернув увагу викладачів, студентства та гостей на нових викликах, завданнях і пріоритетах Академії. У вступному слові о. Володимир підсумував минулий навчальний рік, розповів про діяльність закладу. Підкреслив важливість богословської освіти в сучасному світі, коли духовні цінності відіграють все більшу роль у житті суспільства. Зазначив, що ВПБА активно співпрацює з іншими навчальними закладами та церковними установами, беручи участь у міжнародних конференціях та проєктах.

Студентів і професорсько-викладацький склад привітали архієреї та інші священнослужителі, а також заступник голови облради Григорій Пустовіт, меценати, гості. Особливо цінними для академії є слова підтримки та вітання військових. Начальник 6-го Волинського прикордонного загону полковник Богдан Ігнатюк та начальник сектора організації діяльності служби військового капеланства Західного регіонального управління підполковник Костянтин Назаров відзначили співпрацю Академії з захисниками та важливу місію капеланів, яких готує ВПБА.

Кращих студентів нагороджено митрополичими грантами на оплату навчання. З нагоди ювілеїв викладання та перебування на посаді відзначено ряд викладачів духовного вузу. Пам'ятними відзнаками нагороджено священнослужителів з різних єпархій України за популяризацію ВПБА та надання рекомендацій для вступу абітурієнтам, сприяння діяльності Академії.

Ктитор ВПБА та голова Братства Володимира Великого Сергій Мостенець вручив грамоти і грошові премії викладачам, що плідно працюють як науковці.

Святкування Собору, тобто дня спільного вшанування, всіх угодників Божих землі Волинської 10 жовтня започатковано 1881 р. – на честь 50-ліття повернення в Православ'я Свято-Успенської Почаївської лаври, що більше віку перебувала в підпорядкуванні уніатів.

Перелік прославлених Церквою подвижників благочестя, які просяяли на Волині або пов'язані з нею, починають рівноапостольні першовчителі слов'ян Кирило і Мефодій (їхня єпархія сягала річки Стир). У переліку Собору – архієреї, монахи, князі, прості миряни. Цей сонм постійно поповнюється. Зокрема, не так давно долучилися новоканонізовані: преподобний Амфілохій Почаївський, благовірний князь Володимир Василькович, мученик Данило Братковський, праведна Єлизавета (Галшка Гулевичівна). До собору волинських святих належать і новомученики та сповідники XX століття, які постраждали за Христа в нашому краї.

Волинській православній богословській академії вже понад 220 років. Вона є наступницею Острозької єпаршої семінарії, заснованої єпископом Варлаамом Шишацьким 1795 р. Протягом своєї історії навчальний заклад діяв у різних містах, кілька разів його закривали й відновлювали. У 1992 р. відбулося відродження духовної семінарії в незалежній Україні, яку 2011-го реорганізовано в богословську академію.

Оксана Карнковська

«Я ПАМ'ЯТНИК СОБІ…»

Цю крилату фразу поета згадують зазвичай, коли йдеться про умовний символ пам'яті, котрий заслужила людина власним життєвим прòявом. Це слова Олександра Пушкіна, але той до написання вірша «Я пам'ятник собі поставив незотлінний» взяв вислів Горація. Самовпевненість російського пііта базувалася на усвідомленні своєї неповторної геніальності, що претендує на вічність. Зовсім інший погляд на пам'ятник особистої творчості мав український поет Максим Рильський:

Я пам'ятник собі поставив нетривалий —
Не з міді гордої, не з мармурових брил.
Скупі слова мої, що на папері стали,
Укриє завтра пил.

Більшість людей так чи інакше шанує своїх померлих близьких. Небіжчиків з пошаною згадують у газетних некрологах і на їхню честь виголошують хвалебні промови. У деяких країнах звичайними є складні похоронні церемонії з релігійними або традиційними обрядами. Такі церемонії на честь померлих можуть тривати декілька днів, тижнів, а то й місяців. Імена відомих людей, котрі пішли з життя, увічнюються у назвах шкіл, аеропортів, вулиць та містечок. На пам'ять про видатних осіб зводять монументи і встановлюють святкові дні.

Світовий рекорд офіційно зареєстровано з нагоди 207-ї річниці народження Т. Шевченка: Тарасові Григоровичу в 44-х країнах світу споруджено 99 пам'ятників, ще 1068 – в Україні.

Отже, проаналізуємо наше ставлення до пам'ятників здебільшого рукотворних як символів згадки і вшанування осіб, що покинули земне життя. Як писав поет-волинянин Василь Простопчук: «Усім нам поставлять пам'ятники, та не всім на площах».

Біблія наголошує на вшануванні померлих через молитву та згадку про них, а не через поклоніння, висловлюючи надію на воскресіння та вічне життя. Вона навчає, що смерть – це не кінець, а перехід до суду, і живі можуть полегшити стан душі покійних через молитву до Бога про милосердя до покійників та прощення гріхів.

…А грішна земля всипана мармуровими пам'ятниками-скульптурами померлим родичам на алеях впорядкованих кладовищ. На стелах – кольорові майстерно-художні фото, на камені – вигравірувані тексти епітафій та інформація про тих, хто «скидався» фінансово на спорудження некрологічного витвору як зачіпка для осуду і конфлікту для тих родичів, хто не долучився до збору коштів.

Якщо брати до уваги не Україну, а загалом світ, то

перші пам'ятники з'явилися ще в кам'яному віці. Проте тоді вони мали вигляд звичайних брил, якими закривали могилу. Значення цих брил було більше практичне, аніж релігійне: таким чином родичі захищали тіло померлого від диких звірів.

Далі люди почали проявляти більше поваги до відійшлих на той світ. На місце поховання ставили різноманітні предмети побуту, наприклад, улюблену річ померлого. На місці могили могли насипати великий курган. До речі, традиція класти в труну особисті речі дійшла до сьогодення. В Україні родичі й тепер кладуть біля померлого якусь його річ: гребінець, іконку тощо.

У стародавніх цивілізаціях, таких як Єгипет, давньогрецька та давньоримська культури, надгробні пам'ятники набували різноманітних форм і функцій. Від простих могильних каменів з іменами померлих до величних скульптурних надгробків із зображеннями богів та героїв. Яскравий приклад феноменального монумента – єгипетські піраміди.

В історії України надгробні пам'ятки завжди відігравали значну роль в обрядах поховання та поминанні померлих. Стародавні слов'янські племена споруджували племінні кургани, всередині яких могли бути поміщені могильні камені із зображеннями та символікою, пов'язаною з духовними переконаннями та уявленнями про потойбічне життя.

З приходом Християнства з'явилася нова символіка на надгробках, включаючи хрести, зображення святих та церковних архітектурних елементів. Хрести встановлювали на могили людей, які вважали себе християнами. Звісно, й тоді вони відрізнялися залежно від статусу людини. У бідняка був звичайний дерев'яний хрест, тоді як на могилі заможної людини встановлювали масивні металеві чи камінні.

Сучасні кладовища наповнені символами достатку родичів, які віддають навіть інколи непосильну данину пам'яті померлому. Явно бідних вдається побачити все рідше і рідше. Зате багатих і суперзаможних стає дедалі більше. Інколи вмонтований у пам'ятник «вічний вогонь» пломеніє довше, аніж пам'ять родини про небіжчика… Чи знаходить час рідня в поминальні дні помолитися за душу померлого і попросити Творця згадати про нього у Своєму царстві? Чи гранітний знак власній турботі праху близького родича заміняє православні традиції? Принцип возведення пам'ятника «собі» теж присутній – інколи майстерні з виготовлення надмогильних витворів отримують замовлення від ще живих людей, які встановлюють їх поруч із могилами найближчих, але без дати упокоєння, аби зберегти за собою гарантоване місце на цвинтарі. Зате весь інший арсенал пам'ятникової архітектури на кладовищах символізує не стільки повагу і любов до померлих, як утвердження живих родичів у повазі й любові «до самих себе».

Біблія вчить, що віруючі не повинні сумувати, як ті, хто не має надії, тому що є обітниця воскресіння (1 Солунян 4:13). Головним пошануванням померлих є молитва: хоча в Євангелії немає прямого наказу молитися за померлих, біблійні «натяки» підтримують цю практику. Православна традиція вважає молитву за померлих формою вираження віри, надії на милосердя Боже, яка сприяє спасінню душ і допомагає очиститися від гріхів. Біблія заохочує пам'ятати померлих, але не поклонятися їм, оскільки вони не є божествами.

Українська традиція завжди передбачала мудре поводження із надмогильними символами: ставили високий і добротний дубовий хрест, який із часом підгнивав у ґрунті. Тоді його закопували глибше і глибше, аж допоки він не опускався низько до землі. Такі низенькі хрести символізували «старе кладовище», і нові захоронення відбувалися на нових територіях. А старі дубові хрести витримували подих часу до ста літ і праправнуки надавали перевагу догляду могил родичів, яких ще особисто пам'ятали. А на місці «старих могилок» згодом відбувалися нові захоронення.

Сучасні прихильники генеалогічного дерева взялися ставити мармурово-гранітні пам'ятники на місці захоронення пра-пра-пра-пращурів і гонорово підписувати: «Останній дар від пра-пра-правнуків…», навіть не пам'ятаючи життєвого шляху, окрім імені покійного родича. На місці зруйнованих часом старих монументів зводять нові, сучасні, на догоду, в першу чергу, собі.

Згідно з Божим Словом, небіжчики зовсім не усвідомлюють жодних виявів шани, яку їм складають (Йова 14:10, 21; Псалом 49:18). Померлі живуть тільки у пам'яті тих, хто про них пам'ятає. Біблія каже: «Бо знають живі, що помруть, а померлі нічого не знають, і заплати немає вже їм, — бо забута і пам'ять про них» (Екклезіаста 9:5). Святе Письмо дає надію на майбутнє воскресіння (Івана 5:28, 29; 11:25), але поки воно не настане, тіла померлих не живуть, вони буквально перетворилися на порох (Буття 3:19; Йова 34:15), на відміну од безсмертної душі.

Спаситель не молився за померлих, тому що всіх мерців, яких Він зустрів (принаймні тих, котрі нам відомі з Євангелія), Він воскресив: чи то Лазаря, чи то дочку Яіра, чи то сина бідної вдови. І перед тим молився до Свого Отця. Так само і ми, віддаючи шану покійним родичам, молимось до Господа і просимо пом'янути їх у Царстві Небесному, бо саме там, як ми впевнені, вони заслужили на життя вічне. А розкішні мармурові, гранітні, навіть золоті пам'ятники, замовлені родичами в майстернях, гарантують достаток і багатство власникам того печально-архітектурного бізнесу, але аж ніяк не життя вічне для душ покійників.

Віталій Клімчук

На світлині: Кумедний пам'ятник водопровіднику, встановлений біля входу в будівлю черкаського водоканалу. Він являє собою бронзову фігуру водопровідника в кашкеті і з гайковим ключем у руках, який намагається вибратися з каналізаційного люка. Поруч із ним лежить кришка з написом: «Воду я вам подав». Скульптуру вилили з 26 труб міського водогону.

ОБЕРЕЖНО: ВОГОНЬ СПОКУСИ СПАЛЮЄ СОВІСТЬ

Перед стратою кривавого вбивці, на рахунку якого було понад тридцять жертв, психологи вивчали його характер. На запитання, яку рису свого єства він вважає основною, той не задумуючись відповів – «доброта».

Історія знала багато злочинців, що губили людські душі, але такого «доброго» зустріла вперше. Але чомусь той великий грішник, що заслужив на привселюдну страту в Америці, мав певну підставу стверджувати свою доброту як переважну заслугу перед суспільством! Перед тим як покинути цей світ і постати перед Страшним судом, совість цього чоловіка, на його думку, була чистою і, мабуть, душа прагнула потрапити до раю.

Вельми вже крихкою субстанцією проявляється у щоденних буднях совість. Кожна людина має власну планку цього почуття і керується нею щоденно. Та планка відсовується власноруч на інший рівень залежно від ситуації. А чи є сталий вимір совісті?

Совість часто називають внутрішнім голосом Божим, який викриває або виправдовує нас. Вона характеризується двома основними рисами: усвідомленням того, що правильно, а що неправильно, та здатністю застосовувати в конкретних ситуаціях закони, норми і правила.

У зрілих вірних почуття привчені навичкою до розрізнення добра і зла, а невіруючі не розуміють, де добро, а де зло. «Кожен, хто годується молоком, несвідомий у слові правди, бо він немовля; а тверда страва властива дорослим, у яких довгим навчанням почуття привчені розрізняти добро і зло» (Євр. 5:13–14).

Якщо людина часто йде проти своєї совісті, вона атрофується і перестає виконувати свою функцію. Та тим не менше кожен злочинець добре пам'ятає, як тремтіли його руки, як мучив сором, як він не міг дивитися своїй жертві в очі, коли вперше йшов на злочин. З часом усе це минуло, бо він спалив свою совість. Це стосується не лише тих, хто спустився на саме дно. Біблія розглядає совість як внутрішній голос, що вказує на добро і зло та який є свідченням Божого закону, написаного в серцях людей. Вона є джерелом морального керівництва, яка може бути очищена кров'ю Христа і має бути захищена від «спалення», або притуплення, щоб віра не загинула.

Щоразу на роздоріжжі протиправного вчинку кожна людина усвідомлює певне каяття і дискомфорт. Проте відразу шукає виправдання вчинку і йде проти власної совісті. Йдеться не про злочин, а моральні устої суспільства, в якому живемо. Особливо це стосується матеріальної вигоди, яку вдало «підпирають» особистою бідністю і необлаштованістю, «дбають» про власну сім'ю. Емоційна гострота принципу «першого разу» притуплюється з часом як повією, так і чиновником високого рангу, які продаються за тридцять срібників, руйнуючи закони і не прислухаючись до внутрішнього (Божого) голосу. Безсовісна людина рівнозначно порівнюється з особою безбожною, бо ці два поняття мають спільнокореневу глибоку сутність.

Поступитися в чомусь на користь опонента – це і є жертовність до ближнього, якщо сутність правди лежить на поверхні.

Скільки є поважних у суспільстві людей, які ніколи не порушували жодних державних законів, але при цьому не раз ішли проти своєї совісті, і вона також померла. Такі люди, можливо, навіть отримували схвалення суспільства (мовляв, усі так роблять), але їх дій не схвалював Господь. Для Бога немає різниці, чи людина вбила свою совість, не один раз роблячи те, що забороняється не лише Біблією, а й державним законом, чи ж просто йшла проти християнської моралі, але державних законів при цьому не порушувала. І ті, й інші однаковою мірою винні перед Богом. «Бо невидиме Його, вічна сила Його і Божество, від створення світу через розглядання творіння видимі, так що нема їм виправдання» (Рим. 1:20). Тобто кожному дано знання про Бога, що Він є.

Апостол Павло сказав, що Всевишній написав Свій закон у наших серцях: «Вони показують, що справа закону написана у них в серцях, про що свідчить їхня совість і думки їхні» (Рим. 2:15). Совість людини знає істину завдяки закону Бога, який Він вклав у людське серце: «Вкладу закони Мої в серця їхні» (Євр. 10:16); «Ось Завіт, який заповідаю дому Ізраїля після тих днів, говорить Господь: вкладу закони Мої в думки їхні, і напишу їх на серцях їхніх; і буду їхнім Богом, а вони будуть Моїм народом» (Євр. 8:10).

Отже, найперший зв'язок із Творцем відбувається в душі християн через власну совість, яка Його правицею керує нашими діями. І якщо хтось виправдовує свої неоковирні гріховні вчинки «нашіптуванням» внутрішнього голосу, то знайте: це спокушав вас інший кумир, якому ви схильні поклонятися. Робити те, що здається нам неправильним, навіть якщо в цьому немає «нічого гріховного», означає коїти гріх, бо «все, що не з віри, гріх» (Рим. 14:23). У таких випадках йти проти совісті і неправильно, і небезпечно. «Істину кажу у Христі, не обманюю, совість моя свідчить мені Духом Святим» (Рим. 9:1).

Віталій Клімчук

КРИЙ, БОЖЕ, МАТИ У КИШЕНІ «РУБЛЬ БУМАЖНИЙ»

Уже й не дивина на Різдво отримати на телефон відео із записом колядки від онука зі щирою віншівкою для дорогих родичів. А згодом… номер картки колядника на перерахунок коштів за святкове вітання.

Технічний прогрес уже стукає не в двері, а у свідомість сучасників. Можна лежати на дивані, не виходити із хати і наколядувати купу грошей. Саме грошей, бо збирати подарунки (горішки, яблука, солодку випічку) вже не прийнято і посаду міхоноші – того, хто носить мішок для складання подарунків, – скасовано давно. Бо то зайвий клопіт: гроші значно легше ділити, ніж наколядовану смакоту.

Українські традиції святкових віншувань не дуже й передбачали подяку колядникам грошима. Кожен господар і господиня з гордістю і вдячністю за святковий візит обдаровували ватагу подарунками, які готували до Різдва заздалегідь, не практикуючи подяку грішми. «Бо коренем усього лихого є сріблолюбство, якому віддавшись, деякі ухилились від віри і самі себе наразили на багато скорбот» (1Тим. 6, 10). Нездоровий нахил до грошей у цій справі було запроваджено за часів войовничого атеїзму, коли совіцькі ідеологи придумували «колядки» без будь-якої згадки про народження Ісуса й «озброювали» дітлахів примітивними випрошуваннями грошових знаків: «Дайте, дядьку, п'ятака! А п'ятак – неважний, дайте рубль бумажний!..». А у школі вчителі соромили дітей за те, що ходять по хатах… жебракувати. Втім, мету агітації щодо збору фінансів за колядку було досягнуто. Діти будували плани щодо купівлі цінних речей за свої походеньки, змінюючи текст віншівки із «рубля» на «євро і доляри», свідомо відмовляючись від гостинців-смаколиків. Купюри ховали до кишені й торба виявилась геть зайвою, забуваючи приклад волхвів: три царі принесли дари новонародженому Ісусові, що є прикладом шанування (Мф. 2:11).

Святе Письмо чітко описує, яким має бути ставлення людини до грошей. І в Старому, і в Новому Завіті знаходимо багато вказівок стосовно того, як використовувати матеріальні блага. Біблія розглядає гроші як інструмент, нейтральний за своєю суттю, але небезпечний, якщо стає об'єктом поклоніння. Вона закликає до праці, розумного управління фінансами, щедрості, уникання лихварства та любові до грошей, підкреслюючи, що саме любов до них – корінь усіх лих, а не самі монети. Гроші мають служити нам, а не навпаки, і місце в серці має належати Богові. Ось тому при візитах колядників до хати має бути на першому плані вістка про народження Месії, а не матеріальна вигода за вітання. Подарунок від господарів не обов'язково має дзвеніти монетами. Важливіше дарувати від щирого серця, допомагати тим, хто потребує, і пам'ятати про Божий дар спасіння, ніж зосереджуватися на матеріальній вартості подарунків чи очікувати нагороди.

А готуватися до Різдва діти вміють і люблять. Вивчають нові колядки, запам'ятовують щирі віншування, складають маршрути для приємних візитів. Головне – принести радісну вістку в оселі родичів, знайомих і друзів про світлу подію – народження Ісуса. І не треба ставити перед собою план накопичення коштів на новий телефон чи комп'ютер, треба відчути Божу благодать у створенні різдвяного дива. «Не будьте сріблолюбними, але задовольняйтесь тим, що є. Бо [Господь] сказав: "Не залишу тебе і не покину тебе"» (Євр. 13, 5).

Господь щедро нагородить усіх, хто славитиме Його ім'я у колядках і віншівках, зцілить недужих і принесе радість буття, наповнить серця теплом, а засіки достатком.

І борони нас, Боже, від наявності у наших гаманцях і кишенях «рубля бумажного»…

Віталій Клімчук

СИЛА «ЕЛЕКТРОННОГО АМВОНА»: ЄПАРХІАЛЬНОМУ САЙТОВІ – 20 РОКІВ

Спочатку було слово. Звучало воно з вуст. Потім його викарбовували на камені, писали чорнилом, друкували. Слово Боже ось уже два десятки літ християни чують, бачать і читають в інтернеті на сайті Волинської єпархії Православної Церкви України.

Біблія навчає, що слова Господні доступні кожному, хто вірує, і що вони є живим, могутнім та корисним для спасіння, навчання та виправлення. Через Святе Письмо Бог відкриває Себе і керує життям віруючих. Доступність Слова Божого означає, що воно не обмежується жодною групою людей і є основою для спасіння, яке надається через віру в Ісуса Христа.

…Якось довелося бути у Києві в Андріївському храмі Вселенського Патріархату. В розмові із панотцем Миколаєм, що здійснював таїнство Вінчання, почув його щирий жаль про те, що жодного разу йому не вдалося побувати в Луцьку.

– Зате знаю все про Волинську єпархію, про її діяльність. У вас дуже потужний і цікавий сайт.

Новини «електронного амвона» читають не тільки в столиці – вістку з Волині сприймають практично у всьому світі, адже мережа інтернету, подібно меридіанам і паралелям, покриває всю земну кулю.

Сучасна комунікація не чужа і православним християнам. Щоправда, на початках комп'ютеризації доводилось чути й агресивний супротив щодо інтернетівських форм слова зі Святого Письма. Ба більше, навіть священники насторожено дивилися на гаджети і не допускали думки їх використання.

14 листопада 2005 р. Волинська єпархія стала однією з перших у Київському патріархаті, відкривши своє електронне представництво з благословення тоді ще єпископа Луцького і Волинського Михаїла. Стартова версія за адресою *pravoslavja.lutsk.ua* містила інформацію про історію єпархії, її устрій, святині, персоналії. Також тут подавалися новини, анонси, документи, публікації часопису «Волинські єпархіальні відомості» тощо. Технічну роботу виконав програміст Любомир Олійник (Львів) на базі власної системи управління сайтами «SiteGist».

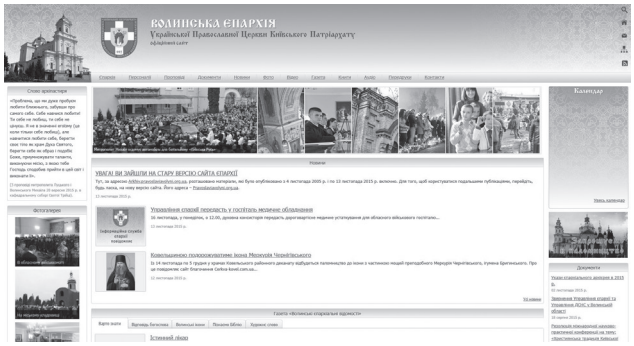
У 2008 році було додано фотогалерею, наступного, 2009-го, – новини у форматі RSS і пошук інформації по сайту. Редакція сайта стала окремим відділом інформаційно-видавничого центру.

Число відвідувачів зростало, бо редакція сповідувала нетлінні духовні скарби, без зайвих сенсацій керуючись виключно Словом Божим. «Бо слово – живе й діяльне, і гостріше від усякого двосічного меча: воно проходить аж до розділу душі й духа, суглобів та кістяного мозку, і розрізняє чуття та думки серця» (Євр. 4:12).

Незабаром це слово зазвучало в ефірі й динаміках доступних гаджетів, бо 2010 року в арсенал сайта було додано розділи «Радіо», а також «Видавництво», сформовано архів основних публікацій газети.

Час вимагав пошуку більш досконалих форм спілкування та інформування. У 2012 році створено новий сайт *pravoslavia.volyn.ua* зі збереженням матеріалів старого. Цю функцію технічного вдосконалення виконала луцька студія «WebMaestro» на тій же системі управління вмістом «SiteGist». З'явилися нові розділи – «Відео» і «Книги», а в 2013-му – «Календар» із єпархіальними датами. В наступному, 2014-му відкрито розділ «Проповіді».

Доступність, цікавість і популярність електронної гласності незрадливого слова істини, мабуть, таки ставала комусь поперек горла. Недругів щирої Української Церкви не бракувало, і «темні сили» задіяли арсенал технічного супротиву, аби вивести з ладу правдиве джерело інформації. Зокрема, в 2015 році довелося змінити адресу на *pravoslaviavolyni.org.ua* після майже місячної боротьби з незрозумілою відсутністю постійного доступу до сайта.

Того ж року студією «WebMaestro» запущено новий сайт із можливістю давати газету в PDF та зі збереженням старого сайта як архіву. «Справді ж блаженні ті, що слухають Боже слово і його зберігають» (Лк. 11:28). На старому сайті є понад 3900 сторінок із текстами, 843 – з відео, 225 – з аудіо, 1068 фотосесій. На новому (чинному): близько 6350 сторінок із текстами, 1417 – з відео, 578 – з аудіо, 1147 фотосесій. Тож і не дивно, що багатомільйонна аудиторія читачів, слухачів і глядачів уже не уявляють свого життя поза інформаційним простором Волинської єпархії ПЦУ.

Беззмінним головним редактором цього «електронного амвона» є клірик луцького кафедрального собору Святої Трійці протоієрей Віталій Собко, який, долаючи щаблі і прессекретаря єпархії, і голови ІВЦ, налагодив необхідний ритм роботи всіх причетних до роботи сайта. Звісно, за оперативною інформацією, публікаціями різних жанрів, аудіо- та відеопродукцією стоять журналісти та інші трудяги. Це (перелік за алфавітом прізвищ) Ольга Веремчук, протоієрей Ігор-Андрес Веретка-Казмірчук, матінка Надія Вонсіцька, Арсен Гребенюк, Віктор Гребенюк, Наталія Добжанська-Найт, Оксана Карнковська, Віталій Клімчук, протоієрей Василь Лозовицький, протоієрей Віктор Пушко, Ілля Сай, Володимир Левчук та інші іподиякони владики Михаїла, Олександр Слупко разом із компанією «WebMaestro», Тетяна Хомич.

До речі, ці ж люди забезпечують функціонування трьох сторінок єпархії у фейсбуці (україно-, англота іспаномовні), канали в ютубі, вайбері, телеграмі та вотсапі.

Разом сайт і соцмережі акумульовують та відображають діяльність усіх відділів інформаційно-видавничого центру єпархії, який очолює протоієрей Віктор Пушко, – інформаційної служби, пресслужби, «Волинських єпархіальних відомостей», радіостудії «Благо», телестудії «Собор», видавничого відділу та книгарні-бібліотеки «Ключі».

За двадцятирічним ювілеєм будуть, сподіваємося, ще круглі дати із солідніші цифрами, зі ще цікавішими формами подачі інформації. Це все має бути, «щоб Божий чоловік був досконалий, до всякого доброго діла готовий» (2 Тим. 3:17).

Віталій Клімчук

ВЛАДИКА ПРИВІТАВ ПРОТОІЄРЕЯ ВАСИЛЯ КЛОЧАКА З 50-ЛІТТЯМ

Митрополит Луцький і Волинський Михаїл *28 листопада* очолив Божественну Літургію в Братському храмі Воздвиження хреста Господнього, що в обласному центрі, з нагоди ювілею настоятеля.

За Божественною Літургією з високопреосвященним, зокрема, молилися: канцлер єпархії протоієрей Микола Цап, ректор Волинської православної богословської академії протоієрей Володимир Вакін, міський декан протоієрей Михайло Онищук, луцький районний декан протоієрей Володимир Присяжнюк, ковельський декан протоієрей Василь Мичко, берестечківський декан протоієрей Микола Качмар, о. Василь Клочак, інше духовенство.

Душпастиря-ювіляра нагороджено орденом Рівноапостольного князя Володимира, а його дружину – матінку Христину – орденом Великомучениці Варвари. Керуючий єпархією привітав о. Василя, побажавши йому ще довго трудитися на ниві Господній.

Також відзначено батьків настоятеля – відзнаками «За жертовність» і «За заслуги».

Протоієрей Василь Клочак не тільки очолює Хрестовоздвиженську парафію. Він ще й викладач Волинської православної богословської академії, член синодальної богословсько-літургійної комісії, уповноважений єпархії у справах сім'ї.

Оксана Карнковська

АРХІЄРЕЙ ПОЗДОРОВИВ ДЕКАНА МОНАСТИРІВ ЄПАРХІЇ З 45-ЛІТТЯМ

Митрополит Луцький і Волинський Михаїл очолив Божественну Літургію в чоловічому монастирі Святителя Миколая Чудотворця, що в с. Жидичин Ківерецького деканату (Луцький район), з нагоди ювілею намісника обителі архімандрита Константина Марченка.

8 грудня з високопреосвященним молилися, зокрема, канцлер єпархії протоієрей Микола Цап, ректор Волинської православної богословської академії протоієрей Володимир Вакін, луцький міський декан протоієрей Михайло Онищук.

Отця Константина нагороджено орденом «За заслуги». Також відзначено архієрейськими благословенними грамотами його батьків.

У вітальному слові керуючий єпархією побажав іменинникові Божого благословіння і зазначив, що кожен обирає свій шлях земного життя. Сьогодні багато є неодружених, які мають на це свої мотивації, але є також ті, хто присвячує своє життя Богові, –ченці. В о. Константина ці обидві сторони поєднуються: він є духовним батьком у монастирі і має ще багато планів стосовно подальшої роботи для розбудови обителі.

Опісля волонтери запросили владику в «Пункт незламності», де щонеділі відбуваються благодійні ярмарки для потреб захисників. Відвідали нещодавно створений духовний та культурно-просвітницький простір «Музей доброти», який діятиме в межах існуючого «Пункту незламності» та стане місцем пам'яті, вдячності й натхнення для всіх причетних допомагати фронту, пораненим, вимушено переміщеним особам і потребуючим. Його місія – показати, що в темні часи добро світить найяскравіше, а віра й любов можуть і будуть змінювати світ. Затрималися також біля ікони, прошитої кулями, яку врятували наші воїни під Авдіївкою та привезли до обителі.

Свято-Миколаївський монастир у Жидичині вважається одним із найдавніших в Україні. Заснований був ще до Хрещення Русі, в IX–X століттях. Відродження давньої обителі почалося порівняно недавно. Нині це комплекс пам'яток: колишній палац митрополита, древній Свято-Миколаївський храм (до лютого 2019 року був у підпорядкуванні московського патріархату), дзвіниця, Свято-Духівський скит. Поруч із палацом митрополита будується Воскресенський собор. Колись поруч було приміщення, яке місцеві називали маленькою школою, семінарія.

За даними деяких істориків, обитель 70 років мала статус лаври. Коли прийшли татаро-монголи і вирізали більше 100 ченців, усе це занепало. У XVII столітті монастир підпорядковувався греко-католицькому ордену василіан. Після того як Катерина II обмежила його діяльність, обитель припинила існування. Під час Першої світової війни, у 1914 році в будівлі розміщувався штаб 11-го Ізюмського полку. Згодом тут був сиротинець. Ще пізніше – резиденція митрополита Полікарпа Сікорського, так звані архієрейські палати (збудовані у XVIII столітті). У Другу світову якийсь час то був притулок для дітей, а в радянські часи – школа. Храм поруч із палацом і дзвіниця збудовані в 1723-му. В Літописі руському є згадка, що 1227 року до Жидичинського монастиря приїздив молитися князь Данило Галицький. Очевидно, на ту пору тут уже був потужний духовний осередок.

Нині братія із благодійниками активно відновлюють обитель. Вона стала осередком не тільки релігійного життя, а й місцевого туризму, краєзнавчих досліджень, благодійництва.

Чимало сторінок з історії древнього Жидичина лишаються малодослідженими. Одна з таких – існування монастирських підземель. У лютому 2020-го під Свято-Миколаївським храмом виявили давню крипту з останками похованого тут духовенства. Так підтверджуються спогади, які жидичинці передавали з покоління в покоління: що під монастирем та храмом є мережа підземних ходів та підземелля на три поверхи.

Отець Константин Марченко народився 8 грудня 1980 року в Луцьку. В 2008-му його призначено намісником Жидичинської обителі. У травні цього року обрано до складу Синодальної комісії у справах монастирів та чернецтва.

Оксана Карнковська

«ВИП'ЄМ З ГОРЯ, А ДЕ Ж КРУЖКА?»

Як було непросто українцям викорінити із похоронного застілля спиртне. Бувало, що захмелілі гості зривались на веселий спів, аж мало не підтанцьовуючи. Священнослужителі постійно закликали забути про пляшку на поминальному обіді, закликали до щирої молитви. Хто ж нав'язав цю дику традицію вшанування померлих на похоронах і в поминальниці? Літні люди ще пам'ятають «маївки» біля могил у поминальні дні, коли в колі родини розливалося спиртне і нарізлась добротна закуска. Якось непомітно та нав'язливо ця ганебна традиція прийшла до нас від побуту північного сусіда, який через чарку вшановував повагу до померлих.

Випити росіяни люблять завжди, з приводу і без. Як писав Расул Гамзатов: «Нумо ж пить, як п'ється, а привід вже знайдеться!». Випивка оспівана видатними поетами московії як обов'язковий атрибут життя.

Выпьем, добрая подружка
Бедной юности моей,
Выпьем с горя: где же кружка?
Сердцу будет веселей.
(Олександр Пушкін, «Зимовий вечір»).

Змальовуючи романтичне почуття Ромео і Джульєтти, Вільям Шекспір користувався поетично-філософськими термінами у спілкуванні закоханої пари і навіть не брався підсилити його спиртними трунками. В московії такого ставлення до її величності любові не зрозуміли б. Так, як і до ніжних печальних поривань до близьких покійників, яких традиційно треба «помянуть». У відомій у совку пісні «Враги сожгли родную хату» поет Міхаїл Ісаковський розповідає про повернення солдата з війни, де на згарищі свого обійстя знайшов могилу коханої дружини. Замість щирої молитви за її загублену душу чоловік.

Бутылку горькую поставил
На серый камень гробовой:
«Не осуждай меня, Прасковья,
Что я пришел к тебе такой:
Хотел я выпить за здоровье,
А должен пить за упокой».

Текст цієї пісні свого часу було забраковано совіцькими ідеологами через надмірний песимізм солдата, а ось щодо форми вшанування пам'яті рідної людини претензій не було.

И пил солдат из медной кружки
Вино с печалью пополам.

До цього часу шлях московитян на поминки пролягає не через храми, а через магазини, де прихоплюють із собою «бєлєнькую і краснєнькую», аби випити на могилі «с печалью пополам».

Біблія категорично засуджує пияцтво та зловживання алкоголем, називаючи його гріхом, що призводить до руйнування, розпусти та втрати спадщини Царства Божого. Однак Святе Письмо не забороняє помірковане вживання вина, ба навпаки – згадує його як напій, що «радісно наповнює серце людини». Біблія радить уживати хмільне в поміркованих кількостях та ніколи не для сп'яніння. Про яку норму вживання алкоголю на поминках можна говорити, коли наші «старші брати» прокидаються зранку на могилах своїх родичів після щедрих відзначень пам'яті дорогих небіжчиків!

У богослужбовому уставі Православної Церкви кожен із днів тижня присвячений спогадам: хреста Господнього, ангелів і архангелів, Йоанна Предтечі і т. д. В суботу відбувається пам'ять усіх святих і поминання всіх «одвіку спочилих православних християн». Церква встановила приватні та спільні дні поминання покійних. Дні особливого загального поминання спочилих називаються «поминальними суботами».

У Православній Церкві України протягом року відзначаються до десятка поминальниць. За числом таких обрядів не відстають наші сусіди-московитяни. Щоб зрозуміти нюанси і цінності захмелілої дороги до пам'яті померлих родичів і за що борються РПЦ, а отже й УПЦ (МП), потрібно нагадати про число православних храмів: у всій росії їх налічується трохи більше 11 тисяч, а в Україні – 10,5 тисячі… І не забудьте якісно порівняти прихожан: у росії ходять до храму здебільшого на Великдень і Різдво, та ще на хмільні поминки, українці ж, хоч і не всі, – кожен сьомий Господній день. Тепер зрозуміло, за який вплив бореться кремлівська верхівка і кірілл (гундяєв) і які цілі ставить перед собою. Недаремно із важливих пунктів «перемир'я» наголошується свобода віросповідання через офіційну структуру рпц для українських вірян на українській землі.

Цікавим явищем суспільного життя є усвідомлення російської інтелігенції глибинного збочення від справжніх істин. Пригадується епізод із совіцького фільму, де в квартиру дочки померлого батька зайшли його друзі-знайомі й нагадали: мовляв, батько помер, а коли ж ти як дочка «будеш виставлятися»? Пом'янути добру людину чаркою є обов'язком його друзів. Жінка виставила «поминальників» за двері, але чи дійшло до глядачів розуміння і повчальний акцент того кіно? Далебі, що ні.

…Кожен день воєнна статистика оприлюднює цифри знищених ЗСУ рашистських солдатів, що вдерлися як окупанти на нашу землю. На сьогодні число покійників сягає 1,2 мільйони. На кожного з них у рідні домівки надходить повідомлення-похоронка, на кожну сім'ю загиблого виплачуються кремлем солідні гроші. Є за що «пом'янути», є привід дочекатися поминальної суботи. І кружка для такої серйозної справи завжди знайдеться.

Віталій Клімчук

НЕДОЛУГІ ЗЛОДІЇ

Вибирали ми колись голову ОСББ (керуючого будинку). Один із кандидатів виготовив передвиборчу листівку, де написав: «Працював усе життя в господарських організаціях, але красти так і не навчився…». Чистісінька правда! Бо цей здобувач виборної посади, керуючи в минулому одним із міських ЖЕКів, списував по п'ятдесят віників щоденно! Ця історія недолугого злодійства увійшла в анекдотичний резерв нашого міста і засвідчила просту істину – красти ще ніхто не навчився…

Кожного крадія очікує відомий фінал, прописаний у Євангелії: «Немає нічого таємного, що не стало б явним, і немає нічого прихованого, що не стало б відомим і не вийшло на світ» (Лк. 8:17). Окрім того, є застереження восьмої заповіді: «Не кради». Всі батьки, виховуючи дитину, застерігають її від крадіжок привабливих іграшок, які їм не належать, проте самі ж допускають порушення цих правил у повсякденному житті. Класик української літератури Іван Карпенко-Карий у п'єсі «Хазяїн» вустами свого героя говорить: «…Де ж ви бачили, щоб у великій економії ніхто нічого не вкрав… Будемо так говорить: ви мені дасте великий шматок сала, щоб я його одніс у комору! Я візьму те сало голими руками, і однесу сало в комору, і покладу: сало ваше ціле, а тим жиром, що у мене на руках зостався, я помастю голову, — яка ж вам від цього шкода?». Саме так розмірковують потенційні злодії, аби уникнути відповідальності: якщо кражі не помітять, значить, вийду сухим із води! Але вже сама думка про крадіжку робить людину злодієм.

А ось класик північної країни Салтиков-Щедрін писав: «Если через 100 лет меня спросят, что происходит в россии, я отвечу: пьют и воруют». Але списувати «воровство» на традиції совдепу не варто: кожен володар своєї долі, а заповідь «не кради» Господь давав народові, який щойно вийшов із рабства. Як відомо, раби майже завжди крадуть у своїх панів, і взагалі, злодій – це людина з менталітетом раба. Раби почували себе ображеними, приниженими і намагалися таким чином відновити справедливість. Вони крали у своїх панів. А потім крали один в одного. Часто багатші оббирали бідніших. Якраз цей принцип крадійства прижився у сучасному світі. Боротьба за владу має на меті не тільки відчути себе на приємному владному олімпі у світлі рамп і всюдисущої преси, а, в першу чергу, дорватися до матеріальних цінностей, які можновладцям не належать.

Сьогодні порушують цю заповідь у різний спосіб. Наприклад, коли крадуть у людини просто з кишені, з дому, з городу чи саду. Є й інша форма: в держави. Кажуть, що «не вкрадеш – не проживеш», а все державне означає – «наше».

Крадіжка – це гріх серця. Ісус Христос сказав: «Що з людини виходить – те людину опоганює. Бо зсередини, із людського серця виходять лихі думки, розпуста, крадіж, душогубства, перелюби, здирства, лукавства, підступ, безстидства, завидющее око, богозневага, гордощі, безум» (Мк. 7:20–23).

Ми часто списуємо крадіжки можновладців на молодість і недосвідченість нашої держави. Проте у світі навіть досконалі державні устрої потерпають від корупційних скандалів, з якими ведеться постійна боротьба. Нещодавнє потрясіння наших громадян у часи війни зашкалило будь-які емоції – на високому владному рівні відбувався грабунок державної скарбниці. Колись, у царські часи, «друг сім'ї монарха» Григорій Распутін так почистив імператорську казну, що його власні активи перевищили у кілька разів багатства монарха. А нині це продовження московських традицій чи спокуса високих чиновників перед легкою поживою за рахунок електорату, який віддав їм свої голоси на виборах.

Крадіжка – це гріх серця, незадоволеного в Богові. Коли Бог створив цей світ, Він визначив, що кожна людина зі своїми потребами завжди буде приходити до Нього й отримуватиме все необхідне. І Богові приносить радість наділяти нас добром. Але грішники, відчувши себе «божками» від влади, самостійно заповнюють власні засіки накраденим. Окрім того, люди все життя порушують цю заповідь, привласнюючи славу, яка належить Богу: «Я – Господь, оце Ймення Моє, і іншому слави Своєї не дам, ні хвали Своєї божкам» (Іс. 42:8).

Кожен злодій повинен покаятись у своїх вчинках. Біблія заохочує: «Хто крав, більше не кради, а краще працюй, роблячи своїми руками корисне, щоб було з чого подавати тому, хто у злиднях» (Еф. 4:28).

Чи знають високі чиновники-корупціонери загальні положення Святого Письма? Далебі, що так. Вони ж письменні, «спеціалісти» у своїй галузі. Проте крадії були б раді, якби земний суд відмінив арешт під заставу в мільйонні суми і передав справу лише на суд Божий. Тоді вони почитали б уважніше Святе Письмо, а воно гласить для них не дуже-то приємні речі: «Коли злодій буде спійманий під час підкопу і

буде побитий, — так що помре, то той, хто побив, не є вбивцею; якщо ж над ним зійде сонце, то він винний, — нехай помре. Якщо ж злодій нічого не має, нехай буде проданий за вкрадене. Якщо ж буде зловлений, а вкрадене виявлять у його руці живим — від осла до вівці, то віддасть подвійно. Якщо хтось випасе своє поле чи виноградник і пустить свою худобу для випасу на чуже поле, то нехай віддасть зі свого поля і зі свого врожаю. Якщо ж усе поле випасе, то нехай віддасть найкраще зі свого поля або найкраще зі свого виноградника» (Вих. 22:1–4).

Як тут не згадати Тараса Шевченка: «Якби ви вчились так, як треба, то й мудрість би була своя».

Віталій Клімчук

НАДМІРНО СИТІ Й… НЕСАМОВИТО ГОЛОДНІ

Ситу і вдоволену людину видно здалеку: спокійний і впевнений вигляд, добротний одяг, дорогий телефон та годинник, престижне авто. Як правило, це успішний бізнесмен або ж крутий високопосадовець. Останнім смак життя дає «тепла» посада і влада. Як правило, заробітна плата цих добродіїв дивним чином розходиться із набутим матеріальним статком. До офіційної ситості долучається невимовний голод і апетит до легкої наживи через штучні проблеми, які треба «вирішити». Словом, корупціонери і є найбільш «голодними» людьми.

Останнім часом суспільство здригається від оприлюднених фактів незаконної наживи чиновників державних структур та депутатів, які «стоять на сторожі» інтересів простих громадян. Дивує не тільки столиця, дивує провінція і низові структури, які вже живуть сито, а хочуть жити ще краще, бо відчувають хронічний голод.

Біблія говорить про голод як попередження Всевишнього про «останні дні» (Матвія 24:7), знак кінця світу (Об'явлення 6:5–6) і як про духовне явище, коли люди голодують за Божим Словом, незважаючи на матеріальний достаток (Луки 8:14, Амос 8:11). Голод згадується як покарання за невіру та гордість, але також як шлях до блаженства і духовного зростання, коли віруючі шукають Бога над усі матеріальні потреби (Луки 6:20–21).

Голод – це гостра нестача їжі, що супроводжується поганим харчуванням і тривалим недоїданням. З історії нам відомо, що й у древні часи люди переживали голод, у сучасному світі він також буває. Але чи можна порівнювати жебрака, що просить гривню на хліб, і корупціонера, який бере у власну кишеню те, що є у спільній народній скарбниці? Далебі, що ні. Злидень у цьому випадку має вигляд достойніший, бо не краде і займає найнижче місце в суспільній ієрархії. А «перші особи», які представляють наші з вами інтереси, є ніким іншим як «вовками в овечій шкурі», яким довірено пасти отару і які використовують її для втамування власного голоду подібно до ненаситної сарани.

Відомі високопосадовці є публічними людьми, яких ми знаємо за їхніми правильними словами. А вістки про неправильні дії доходять до нашого відома з інших джерел (у цьому разі від НАБУ). Всі корупційні справи неухильно рухаються до суду, на який у чиновників також є певний вплив, і на цей вплив вони розраховують, не думаючи про Страшний Суд. А Творець передбачив його для всіх людей – голодних злидарів і голодних корупціонерів. Господь передбачив усе для «великої вечері», а не для «голоду»! Тому духовний голод теперішнього часу – це голод, у якому винні самі люди. Ми маємо достатньо для роздумів про мудрість Біблії. Ніколи раніше світ не мав більшої доступності Божого Слова, ніж у наші дні. Однак багато хто, читаючи Біблію від початку до кінця, як звичайну книгу, нічого не здобувають для своєї душі.

Слово Боже потрібно не просто читати, але глибоко досліджувати й добре розуміти. Людям подобається слухати деяких сучасних популярних проповідників, але вони не проводять час у дослідженні Писання для себе. Насправді вони не знають, що говорить Біблія. У цьому значенні вони духовно голодні.

Показово наші чиновники-депутати відвідують на свята храми, послуговуються цитатами із Книги книг, закликають до Божої справедливості, здобувають високі рейтинги, думаючи про наступні вибори. Виявляється, тільки для того, аби вдовольнити власні апетити і побороти власний голод. Конкретні прізвища, суми хабарів і оборудок, факти правопорушень озвучуватиме суд при винесенні вироку. Чи буде пом'якшувальною обставиною хронічне загострення голоду в підсудних? Чи можна виправ-

РОЗДУМИ

дати канібалізм як вершину голодування? Адже надмірно ситі чиновники дійшли до цього діагнозу, пожираючи матеріальні блага тих, кому вони служать, згідно з посадою і мандатом.

Спокуса легких і великих скарбів земних проникає у свідомість споживачів від того кумира, якому вони служать. Сатана не турбується про світських людей, які вже перебувають у його пастці. Він «ходить, ричучи, як лев, що шукає пожерти кого» серед тих, котрі сповідують справжню істину (1 Петра 5:8). Отже, нам необхідна більш ніж людська мудрість і сила, щоб не допустити принади світу в своє серце, у наші домівки й наші церкви. В іншому разі у нашому середовищі теж виникне голод.

Віталій Клімчук

МИСТЕЦТВО

ХОР «КРЕДО» – НА МІЖНАРОДНОМУ ФЕСТИВАЛІ В ПОЛЬЩІ

Співці луцької парафії Холмської ікони Богоматері взяли участь у XXIV Міжнародному концерті церковної музики в Республіці Польща.

Духовно-мистецький захід проведено за сприяння управи Мазурського осередку Союзу українців і Греко-Католицької Церкви цієї країни під патронатом єпископа Аркадія Трохановського.

4 жовтня лучани під керівництвом регента Катерини Токало виступили з концертами у храмах міст Венґожева та Гіжицька. Наступного дня 5 жовтня взяли участь в Божественній Літургії у церкві в Круклянках (Гіжицького повіту), після якої відбувся концерт.

Завершенням фестивалю став урочистий гала-концерт у євангельсько-аугсбурзькому храмі м. Гіжицька, де лунав спів церковної музики представників Польщі та України.

В репертуарі наших хористів – духовні твори вітчизняних композиторів Г. Гаврилець, К. Стеценка, Я. Яциневича, партесний концерт С. Пекалицького. Прем'єрою став бароковий партес – кант «Готово серце моє» (частина 107-го псалма царя Давида, який молився при нападі ворогів).

Хор «Кредо» вкотре засвідчив, що спів – це мова, яка здатна поєднати народи, культури і покоління. «Сьогодні нас об'єднує пісня, радість і духовність. Ми – одна родина, яка вміє дихати, співати й ділитися серцем», – ішлося на фестивалі.

Оксана Карнковська

«ОРАНТА» ВИКОНАЛА ТВОРИ БОРТНЯНСЬКОГО З НАГОДИ 200-ЛІТТЯ ЙОГО УПОКОЄННЯ

Архієрейський хор луцького кафедрального собору Святої Трійці під час Божественної Літургії заспівав декілька творів видатного українського композитора, який відійшов у вічність двісті років тому.

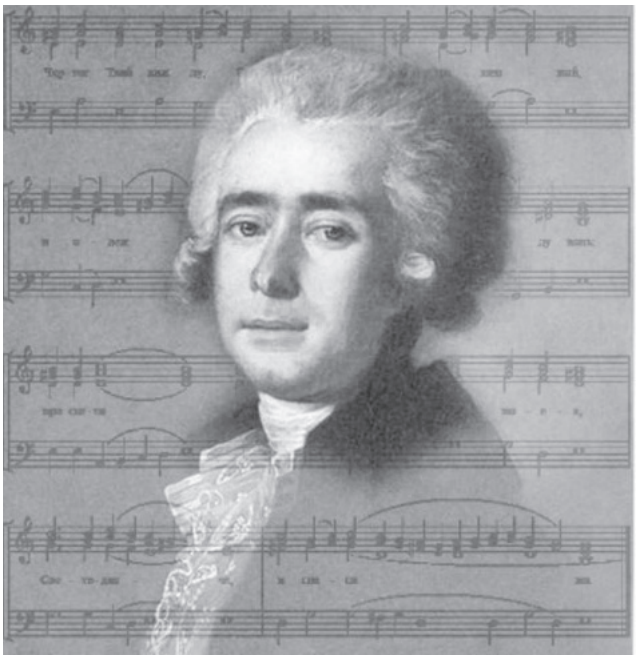
Піснеспіви нашого геніального митця представлено під керівництвом головного регента Василя Мойсіюка, заслуженого діяча мистецтв України, *12 жовтня*, у 18-ту неділю після П'ятдесятниці.

Дмитро Степанович Бортнянський – український композитор, диригент, педагог і громадський діяч. Автор численних духовних творів, симфоній, камерних і оперних шедеврів, реформатор православної музики.

Народився 28 жовтня 1751 року в м. Глухові, яке тоді було столицею Гетьманщини. Його музичний талант став очевидним уже в ранньому віці. Розпочав музичне навчання у Глухівській співочій школі, яка була відома підготовкою професійних виконавців для царського хору. В 1758-му був переведений до Петербурга, де став співаком придворної капели.

Великий вплив на розвиток його музичних здібностей мав італійський композитор Бальдассаре Галуппі. Він запросив Бортнянського до Італії на подальше навчання. Перебуваючи в Італії, юнак почав писати опери і здобув визнання як композитор, ставши одним із перших українців, чия музика виконувалася в Європі.

Після успішної кар'єри в Італії Бортнянський у 1779 році повернувся до Петербурга, де став диригентом придворної капели. Тут писав, зокрема, духовні хорові концерти, які стали важливою частиною православної традиції. Композитор вдало поєднував західноєвропейські класичні набутки з православною музикою, що зробило його твори над-

звичайно популярними. Помер 10 жовтня (25 вересня за ст. ст.) 1825 року.

Його музика вирізняється глибиною, величністю і гармонійністю. Протягом життя написав понад 100 хорових концертів, а також інші твори церковної музики, включаючи літургії й кантати.

Доробок Дмитра Бортнянського став важливою частиною вітчизняної музичної традиції, його ім'я вважається символом української класичної музики.

Оксана Карнковська

ДО 280-РІЧЧЯ МАКСИМА БЕРЕЗОВСЬКОГО ВІДБУВСЯ «ЛУЦЬКИЙ ХОРОВИЙ СОБОР»

У кафедральному соборі Святої Трійці *1 листопада* провели масштабний концерт у рамках мистецького проєкту «Луцький хоровий собор» із нагоди ювілею видатного українського композитора.

У ньому взяли участь п'ять співочих колективів: жіноча хорова капела «Глорія» Луцького педагогічного інституту (керівник Оксана Кобук), чоловічий хор «Аксіос» (Олександр Марач), камерний хор «Кредо» (Катерина Токало) луцької церкви Холмської ікони Богоматері, хор «ГОЛОСіЯ» Волинського фахового коледжу культури і мистецтв ім. І. Стравінського (Ольга Данилюк), архієрейський хор «Оранта» луцького Свято-Троїцького собору (Василь Мойсіюк, автор ідеї). Їх було розміщено у різних місцях храму.

Розпочали концерт із молитви «Отче наш» М. Березовського у виконанні «Оранти». Загалом у програмі прозвучало 16 творів українських композиторів різних епох. На завершення виступу учасники спільно виконали Хоровий концерт М. Березовського «Не отвержи мене во время старости». Цей духовний твір написано у другій половині 60-х років XVIII століття. Основою послужили слова із 70-го псалма.

Після многоліття з подячними словами звернулися митрополит Луцький і Волинський Михаїл та декан собору протоієрей Микола Нецькар.

Ведучим мистецького дійства був Юрій Чекан, доктор мистецтвознавства, професор кафедри

культурології Українського католицького університету у Львові.

Максим Березовський – один із перших українських композиторів європейського масштабу, автор духовних концертів та інших творів, у яких українська пісенність поєднується з високим бароковим стилем.

Під час мистецького заходу БФ «Ангар» збирав пожертви для ЗСУ.

Оксана Карнковська

ЦЕРКОВНІ СПІВЦІ – УЧАСНИКИ ВОЛИНСЬКОГО ХОРОВОГО КОНКУРСУ

Хори Маневицького і Ковельського деканатів взяли участь у Першому відкритому Волинському хоровому конкурсі, що проходив в обласному центрі.

Це – «Голос душі» маневицького храму Мучениць Віри, Надії, Любові, Софії (регент Леся Яцук) та «Діодія» Благовіщенського собору Ковеля (Вікторія Назарук). У змаганні, присвяченому 150-й річниці від дня народження композитора Олександра Кошиця, в номінації «Церковні хори» обидва колективи посіли 3-тє місце.

У заході взяли участь 56 хорів із різних куточків України. Гран-прі отримав муніципальний камерний хор «Галицькі передзвони» з Івано-Франківська.

У конкурсі передбачено два тури з такими номінаціями: малі форми, мішані, церковні, камерні, однорідні, дитячі хори. Перший тур проходив із 1 червня по 29 серпня в Камені-Каширському, Ковелі, Луцьку, Володимирі, Горохові та Маневичах.

Одне з прослуховувань ІІ туру відбулося в Свято-Троїцькому кафедральному соборі 14 листопада. За вимогами конкурсу учасники виконали три твори, один з яких О. Кошиця. Гала-концерт переможців відбувся 15 листопада в облмуздрамтеатрі

ім. Т. Шевченка. У відзначенні переможців взяв участь митрополит Луцький і Волинський Михаїл.

Членом журі І й ІІ турів була Катерина Токало, регент луцького храму Холмської ікони Богоматері. До журі ІІ туру долучився протодиякон Олександр Тарасенко з Києва.

Волинський хоровий конкурс засновано Управлінням культури, з питань релігій та національностей Волинської облдержадміністрації, обласним науково-методичним центром культури, ГО «Аматорське хорове об'єднання „Кредо“» за підтримки Всеукраїнського хорового товариства ім. М. Леонтовича, Національної всеукраїнської музичної спілки.

Олександр Кошиць – видатний хоровий диригент, педагог, етнограф і композитор, один із засновників Української республіканської капели, яка з величезним успіхом виступала майже в усіх країнах Західної Європи, США, Бразилії, Аргентині, Кубі. Репертуар складався з українських народних пісень в обробці О. Кошиця, М. Лисенка, М. Леонтовича, К. Стеценка та інших.

Народився композитор 12 вересня 1875 р. в родині священника на Черкащині. Закінчив Богуславське духовне училище і Київську духовну семінарію. У 1916–1917 рр. був диригентом і головним хормейстером Київської опери. Із 1926 р. проживав у США і Канаді. Помер 21 вересня 1944 р. в Канаді.

ПЕРЕДСВЯТКОВЕ ДІЙСТВО «ДІТИ КЛИЧУТЬ РІЗДВО» У КАФЕДРАЛЬНОМУ СОБОРІ

Урочистий захід за участю вихованців парафіяльних недільних шкіл обласного центру відбувся 20 листопада на завершення Всенічної свята Введення у храм Пресвятої Богородиці.

Святковий вечір організовано з благословіння митрополита Луцького і Волинського Михаїла. Першими на солею вийшли звіздарі з усіх храмів міста, які нагадали, що зірка вже веде волхвів до Вифлеєма, що незабаром у вертепі народиться від Діви Марії Спаситель світу.

Потім учні Центру християнського виховання дітей і молоді «Божественна світлиця», храму Преподобного Іова Почаївського та Свято-Введенської церкви представили різдвяні піснеспіви.

Слухали концерт керуючий єпархією владика Михаїл, канцлер протоієрей Микола Цап, декан собору протоієрей Микола Нецькар, інше духовенство, студенти Волинської православної богословської академії та парафіяни. На завершення владика нагадав, що сьогоднішнє свято організовано, щоб відроджувати біблійну подію і передавати наступним поколінням наші традиції.

У день свята, 21 листопада, після Божественної Літургії в соборі виступала дитяча студія «Чудасія» з обласного театру ляльок. Юні артисти співаючи несли світло та передріздвяний настрій. Вони «кликали Різдво», і здавалося, ніби справді можуть покликати. Замість переживань повертали нам, дорослим, радість. Коли ми губимося в буднях, вони простягають нам руку і кажуть: «Ходімо, тут є щось важливе».

Вітальне слово промовив староста головного храму єпархії протоієрей Володимир Подолець.

Оксана Карнковська

МИСТЕЦТВО

СТУДЕНТИ ВПБА НА МІЖКОНФЕСІЙНОМУ ФЕСТИВАЛІ В УЖГОРОДІ

Хори Волинської православної богословської академії взяли участь у міжнародному фестивалі семінарійних хорів «Ad fontes» («До джерел»). Керівник і регент – матінка Ірина Веретка-Казмірчук.

За повідомленням сайта *vpba.edu.ua, 23 листопада,* в 24-ту неділю після П'ятдесятниці, вихованці нашого духовного вишу співали Божественну Літургію у храмі Преподобного Амфілохія Почаївського. Відправу очолив єпископ Ужгородський і Закарпатський Варсонофій.

Потому в греко-католицькому соборі відбувся фестиваль, який об'єднав десять колективів із різних куточків України та зі Словаччини. Наші співці – чоловічий хор «Агіос» і мішаний «Воскресіння» – виконали по три твори.

Щороку цей мистецький захід, започаткований 2019 р. у Львові, проходить у різних містах України. У 2025-му фестиваль мав і благодійну місію – відвідувачі долучилися до збору для постраждалих унаслідок атаки окупантів на Тернопіль, під час якої загинуло понад 30 людей.

Оксана Карнковська

НЕДІЛЬНІ ШКОЛИ ЛУЦЬКОГО МІСЬКОГО ДЕКАНАТУ ПРОВЕЛИ СПІЛЬНЕ СВЯТО МИКОЛАЯ

Торжество за участю дітей парафіяльних недільних шкіл обласного центру відбулося 7 грудня, в 26-ту неділю після П’ятдесятниці, з благословіння митрополита Луцького і Волинського Михаїла.

Учасниками заходу були, зокрема, вихованці церков Холмської ікони Богоматері, Введення у храм Пресвятої Богородиці, Преподобного Іова Почаївського, Святителя Феодосія Чернігівського, Мучениць Віри, Надії, Любові та Софії.

Спочатку у храмі Апостола і євангеліста Йоана Богослова, що на території луцького замку, настоятель цього Божого дому архімандрит Никодим Смілий відправив молебень до святителя Миколая Чудотворця і провів цікавий короткий урок про історію церкви та луцького замку.

Далі свято продовжилося концертом у Замко-

вому чоловічому монастирі Святих архангелів та квест-розвагою в музейному просторі «Окольний замок». Діти підготували виступи, демонструючи свою любов до Церкви, традицій та святителя, – вірші, пісні та колядки, які звучали тепло й натхненно. Храм наповнився дитячою щирістю, радістю, якої було не менше, ніж на справжньому різдвяному концерті. Адже свято Миколая – це завжди день, коли добро стає ближчим.

На заході побували міський декан протоієрей Михайло Онищук, настоятелі луцьких парафій.

Оксана Карнковська

СКРИЖАЛІ ІСТОРІЇ

СВЯТИНЯ, ЩО ДИХАЄ ВІКАМИ: СЕРЦЕ ЛУЦЬКОГО ЗАМКУ

Про старовинний собор Апостола і євангеліста Йоана Богослова, що в замку Любарта, розповідає його настоятель ігумен Никодим Смілий у подкасті «Духовний шлях» протоієрея Дмитра Черенюка. Текстова версія фрагментів інтерв'ю, відео якого опубліковано в 2-х частинах 30 жовтня і 6 листопада 2025 р.

Отець Дмитро: **Сьогодні ми в найдревнішому храмі Луцька, можливо, навіть України взагалі. Це храм, який зберігає подих століть, храм Йоана Богослова. І це найдревніша мурована церква Волині. Отче, Ви багато років служите тут? Як відчуваєте цю святиню особисто?**

Отець Никодим: Порівняно з віком цієї святині, то я дуже мало служу, всього дев'ятий рік.

Я корінний лучанин. З дитинства, з юності плекав таку мрію – служити Богу, служити людям. І навіть ніколи не уявляв собі, гуляючи Старим містом,

будучи в замку, знаючи, що тут є руїни найдревнішого храму, що буду звершувати тут своє служіння… Але путі Господні несповідимі.

Я у вісімнадцять років долучився до братії Жидичинського Свято-Миколаївського монастиря, який теж є досить древнім. А цей храм дійсно перший мурований, коли ще Луцьк був повністю дерев'яним. Цьому храму понад 800 років. Збудований він між 1175 і 1180 роками. З літописів ми знаємо, коли він саме мурувався. Князь Луцький Ярослав Ізяславович збудував цей храм. Він дійсно є унікальним тому, що спочатку це була церква замкова міста Луцька, бо кафедра була у місті Володимирі (там Успенський собор теж дуже древній). А потім, коли вже в Луцьку за князя Мстислава появилась архієрейська, єпископська кафедра, стало Луцьке єпископство, то цей храм уже був соборним, тобто кафедральним. Тут звершував своє служіння правлячий луцький архієрей. Тут висвячувалися, поставлялися нові священники на Луцько-Острозьку єпархію. Тож я младенець порівняно з цим храмом. Але відчуваю тут велику таку благодатну силу, наснагу. Як ми вже звикли називати його з нашою громадою, це духовне серце нашого Луцька, духовне серце Волинського краю. І завдяки цим богослужінням це серце далі б'ється.

– Наскільки я знаю, тут раніше до Вас служили представники УПЦ МП, і вони служили тут раз чи два на рік, тобто символічно. Яке Ваше відчуття, коли Ви служите тепер після них щонеділі? Тобто це парафія, жива парафія.

– Вони час від часу звершували тут богослужіння. В дні пам'яті Йоана Богослова виділявся якийсь священник, в основному із семінарських. Студенти приходили, і вони данину пам'яті й честі цьому святому місцю віддавали таким чином. Але щодо постійних богослужінь питання якось у них не стояло. І тільки завдяки митрополитові Луцькому і Волинському Михаїлу виникла ця ідея. Він її обговорив з представниками влади області, з представниками історико-культурного заповідника, на території якого цей храм, бо це пам'ятка археології досить визначна і важлива для науки, історії. І коли всі питання були погоджено, нам була надана можливість звершувати тут уже регулярні богослужіння.

Він був не пристосований до звершення таких служб. Збереглась вівтарна частина цього храму. Але це пам'ятка археології, як я вже зазначав, і туди заходити, ступати не варто, щоб не зруйнувати оцей культурний шар, який відкрито для науки. Тому ми мусили вже пристосовуватись і відповідно до цих умов формувати громаду, звершувати літургійне служіння. На початках було досить складно, тому що і температура не завжди дозволяє, особливо взимку, восени, коли дощі й вологість трохи піднімається. Але з Божою допомогою ми ці випробування пройшли. Звершували вже тут і пасхальні Богослужіння. Сформувалася потужна така духовна громада, яка живе повноцінним літургійним життям. Цю ношу Господь обрав, щоб тягнули ченці, братія нашого монастиря опікуються цим храмом.

Рухаємося вперед завдяки сприянню дирекції заповідника: нам спочатку допомагав Павло Аркадійович Рудецький, зараз новий директор Віктор Геннадійович Баюк теж дуже сильно сприяє. Розуміє концепцію й історичної пам'ятки, і храму та дозволяє нам у межах дозволеного законодавством і пам'яткоохоронних норм упровадити тут наше служіння, нашу місійну діяльність.

– Яке місце у Вашому духовному житті займає храм Йоана Богослова?

– Ну, на сьогоднішній день центральне, тому що це головний храм нашого монастиря, наше таке осереддя. Тут ми з братією і з громадою єднаємося в Євхаристії, тут ми несемо слово Боже. (В нас є ще домовий храм у монастирі на честь мученика Данила Братковського. Це теж перший храм на честь цього святого в нашому місті.)

Багато людей, теж завдяки сприянню адміністрації заповідника, мають можливість тут і вінчатися, і хрестити діток в цьому древньому місці. Мені завжди це так приємно. Завжди молодятам кажу: «Ви уявляйте, що от тут колись стояли князі – і Любарт, і Вітовт, і Свидригайло… Тут багато з них вінчалися. Тут зберігалися головні святині нашого міста, реліквії». От, зрештою ікона Миколая, перед якою молилися лучани за заступництво від монголів, коли ще Луцьк був дерев'яний.

Тому це древнє унікальне місце – головний храм мого життя. Тут по-особливому відчувається дух міста, тої древньої святості, дух великої благодаті, яка акумулювалась тут віками.

– Раз ми вже дійшли до історії, може, зачепимо трошки глибше. Розкажіть, чого саме в замку побудували такий храм?

– У замку була резиденція єпископа. Тут не тільки князь мав свою резиденцію, але і єпископ Луцький, правлячий архієрей. Замок був захищений, тому в храмі зберігалися різні реліквії, різні вклади. Бо ж коли вороги нападали, першим ділом ішли грабувати храми, бо люди не такі багаті були. А от у храм, Богу старалися принести найцінніше, подякувати Богу за якісь благодіяння, прикрасити храм. Тому Верхній замок, інакше дитинець називається, цитадель оця верхня – найбільш захищена, з найвищими стінами. Ще був Окольний замок, де жили міщани, і там теж були храми, які ми втратили.

– Ви називаєте храм цей собором. Як він може бути соборним, якщо він такий, ну, маленький? Зазвичай собор – це щось таке грандіозне, величне.

– Ну, ми так звикли вважати, тому що користуємося прикладом: наприклад, найближче це у Володимирі Успенський собор. Але на той час Володимир був столицею Волинського князівства. От в Києві Софійський собор, то це столиця всієї Русі. І так само в Європі: Нотр-Дам, Софія [в Царгороді] – це імперії взагалі. А Луцьк був удільним князівством у часі будівництва цього храму.

Тоді ми не володіли технологією виготовлення цегли. Оця цегла, з якої збудовано храм, вона привезена, куплена за кордоном. З цієї цегли його будували, тому вона і перша мурована споруда, і храм, тому що це найголовніше місце, де люди збирались для звершення духовних потреб. Тут навіть видно: щоб зекономити на цеглі, будівничі давали

більше розчину і дуже шви такі грубі між цеглою. Я так собі просто уявляю, наскільки це було дорого. Мало того, що сам матеріал, а плюс доставка сюди, а плюс ще роботи майстрів, бо не всі ж вміли це робити. Тобто теслярів було, всі дядьки були з сокирами і вміли рубати, тесати і класти зруб. А змурувати храм, тобто фундамент, архітектуру розробити, склепіння змурувати… Ну, це дуже-дуже унікальна річ така. І для Луцька це дійсно такий храм, тому він невеликий.

От і соборність храму визначається не розмірами. Звичайно, нам здається, що якщо собор, то має кілька тисяч людей вміщати. А на той час основна функція собору була, щоб у ньому правив єпископ, біля нього кілька священників, які допомагали йому звершувати служіння. У соборі, в основному, звершувалися хіротонії нових священників і відбувалися урочисті події, пов'язані зі вступом на престол нового князя, з одруженням князя, з відспівом князя. То величні події для самого князівства і міста, бо князь був гарантом безпеки, добробуту...

Треба врахувати, що Луцьк він побудований серед боліт і заплав річок Стиру, Глушця, наше місто на трьох островах, таких підвищеннях збудовано. Це по-перше, а по-друге, то була важка споруда. Потім це повпливало на долю храму тому, що він був у найнижчій точці. І талі води, дощі підмивали трохи стіниі. Тоді не знали технології, і тому стіни підмокали й руйнувалися. І в XVII чи XVIII столітті вже цей храм перебудовують.

– У чому особливість цього храму для Волині, для цілої України?

– Цей храм дає нам чітке усвідомлення, що ми є нащадками давньоруської цивілізації тому, що часто в нас так якось обрубується давньоруське коріння. І москалі це дуже активно забирають собі і кричать, що це вони – Русь. І складається таке враження в людей, які не сильно заглиблюються в історію, що Україна починається з Гетьманщини. Сагайдачний, Хмельницький, от вже там козаки – це вже Україна в шароварах. Але насправді саме такі пам'ятки надзвичайно важливі для нас тому, що вони показують наші контакти з цивілізованим світом. У нас дуже сьогодні багато хто боїться слова Русь. Русь – це зразу, автоматично відноситься до Росії. Кажу, нам треба в них наше коріння забрати і знову повернути собі, відживити, тому що ми – нащадки древньої Русі. Все, крапка. Вони – завойовані київськими князями [угро-фінські] племена мокша, мурома, ерзя, мещора…

Чому так борються от саме за такі речі? Тому, що коли вони будуть володіти оцими святинями, тоді це буде їхня історія тут, у тих всіх землях і містах, які належали Київській Русі. Вони завдяки тому плекають свою древність, історію і хочуть якусь політику творити в світі, щоб їхнє слово було вагомим. І вони цим дуже вміло користуються. І вони це все хотіли показати. Особливо західні регіони України – це Луцьк, Галич. Це все розкопувалося, це все піднімалось наверх і показували: бачите, то все Русь. Це настільки ідеологічно, ми навіть не уявляємо. Ми собі дивимося на такі речі так: от є воно в нас, та й є. І слава Богу, що є, що тут такого? А для них це джерело пропаганди, вони цим настільки вдало маніпулюють, видають купу літератури, знімають різні відео, подкасти. Вони готові траву жерти, зате вони великі, зате вони «великая Русь», вони імперія, вони нащадки Петра, Катерини. А ми, кажу, маючи отакі речі, не цінуємо.

Слава Богу, дирекція заповідника дозволила [нам тут служити]. Навіть більша ідея була директора нового: у суботу й неділю, коли найбільші екскурсійні потоки людей, щоб храм цей був відкритий цілий день. Не як експонат, а як храм. Тобто дозволити людям і записочки написати на богослужіння, і хто має бажання помолитися, свічку поставити. А те, що храм у такому стані напівзруйнованому, в дітей зразу, в молоді викликає питання: «А чого його розвалили?» І чого він під землею? А це напрямок нам, священникам і братії, працювати й правильні наративи доносити до молодого покоління.

– Тож заглибимось у таємниці історії. Чого він під землею?

– Коли приходять дітки і ставлять це саме запитання, то я їм такий приклад наводжу: коли не прибирати в себе в кімнаті, їсти в кімнаті, не витирати пилюку, то за 800 років можна опинитися от в такому становищі. Це культурний шар так званий. Археологи жартують, що культурний шар роблять некультурні люди.

В ті давні часи ніхто ж не вивозив сміття на полігони, не утилізував, не переробляв, але старалися під ноги щось підмостити, щоб менше було бруду й калюж. Оце був за стінами [тодішній] рівень. Але за 800 років, коли замок перебудовували, розбирали різні споруди і це все будівельне сміття мостилося під ноги, земля піднімалась, піднімалась, перемощували бруківку, тобто нову клали. Кожен новий господар якось собі старався покращити побут. І оце результат людської діяльності за 800 років. Зрештою, і храм же розбирали, те, що залишалось, оцей розчин, штукатурка, це все кидалось під ноги, потім розгорталося і залишалася тут тільки цегла, що повторно могла використовуватися. Але цегляний бій під ноги кидали. Тобто культурний шар від рівня землі піднявся майже на три метри. Храм стояв на рівному місці, не в ямі, але за 800 років отак склалося. Оце вже археологічний розкоп. Це археологи вийняли об'єм землі, який тут був.

– Багатьох турбує питання, ну, зокрема, й мене: Чого руїни? Що з собором сталось?

– У 1700-х роках храм уже належав унії. Король дав привілей уніатам на цей храм. До того були дуже серйозні спори, кому має належати храм, православні до останнього боролись за нього. Але в ті часи Речі Посполитої пропольська влада, прокатолицька приймала рішення в більшості на користь уніатів. І таким чином дуже багато храмів і монастирів передала їм. І в цей храм за той період судових тяганин некрепко вкладали в ремонти,тому що ніхто не знав, за ким він залишиться остаточно. І він уже через таку заглибленість у землі, через талі води, різні атмосферні чинники став аварійним.

І у 1770-х роках єпископ Луцький Сильвестр Рудницький вирішив на цьому місці збудувати новий храм – більший, уже в такому католицькому стилі. І

він приймає це рішення, розбирають цей храм, що можна було використати на будівельні матеріали. Тобто залишають тільки оте, що там у землі, вирівнюють цю площадку і починають будувати новий храм. І вони отам за стіною збудували крипту, усипальницю, де мали хоронити ієрархію і меценатів.

Але помирає цей владика Сильвестр. Стається поділ Польщі, Волинь відходить до Російської імперії. Імператор забороняє католикам і уніатам будувати нові храми, і будівництво зупиняється. Виходить, вони розібрали старий аварійний і не встигли збудувати новий. А крипта залишилася, тільки ще її обстежують. От ці руїни в землі залишилися. І в радянський період, з 60-х років експедиція археологічна під керівництвом Мар'яни Малевської починає розкопки цього храму. До 80-х років це все досліджується, розкопується. Тут знайдено залишки фресок. Тут видно послідовність, як підлогу піднімали, коли ззовні земля піднімалася. От тому храм таким дійшов до нашого часу.

Всі останки людей, які тут були знайдені, задокументовано, складено. Можливо, там є якісь і святі люди, там похована ієрархія церковна.

– Чи правда, що храм досі зберігає якусь таку молитовну атмосферу попри століття руйнації?

– Можна сказати, що ми реанімували цей храм. Тобто серце знову б'ється. На жаль, поки що не у вівтарі головному, залишки якого тут є. Але у храмі в самому, на цьому святому місці. Тобто тут, де це все відбувалося споконвік, і тепер відбувається Богослужіння. Коли ти заходиш до стандартного храму, до якого звик, там з куполами, з розписами, – це одне. Але коли приходиш сюди – ну от якась така містерія, така потаємність. Зараз підземелля, а раніше був звичайний храм. І виходиш такий от якийсь заряджений після цієї молитви саме тут. Приємно розуміти, що тут звершується та сама Євхаристія, яка звершувалась [ледь не] тисячу років тому.

Був занепад, триста років майже простояв [Божий дім] розвалений, але відновлюється. Тобто його не перетворили на якийсь клуб. Його могли перетворити на якийсь музейний експонат, виставити просто, але він діє за своїм призначенням досі. Й мені надзвичайно приємно кожен раз тут служити, бо це щось таке от таємниче, що в інших храмах не сильно відчуєш. Правду кажуть, що до всього хорошого звикає людина швидко. Тут неважко звикнути. Сьогодні багато є храмів комфортних, з теплими підлогами, з клімат-контролем, зі співом гарним. Але цей храм особливий.

І тут уже сформувалась громада, от їм цікаво. Ну, в першу чергу, мені самому кожен оцей ранок богослужбовий приходити, стукати у ворота… Ворота відчиняються, коли Луцьк ще спить. Цей скрип воріт, коли вони відчиняються в замку, то мене вже він переносить у ті часи. І от коли ти спускаєшся, починаєш тут розставляти богослужбові сосуди, запалювати лампадки, – оце перша така молитва зранку, коли ти заходиш в храм. Це все так дійсно наповнює і не дає звикнути.

Буває так, що проводяться якісь заходи в замку мирські, тому що це ж об'єкт культурної спадщини. Я, буває, дивлюсь по людях, що вони починають дратуватися. Але я тоді їм кажу, що ми всі звикли до комфорту. А було в древні часи, коли християни були в катакомбах, ховалися, а зверху римляни святкували, веселилися, був шум, крик, співи, п'янство. А християни в катакомбах під землею тихенько молилися біля гробів своїх мучеників, які постраждали за віру. І таким чином церква вистояла. І сьогодні, кажу: цей шум нагадує нам цінність спокою, коли ми в храмі маємо можливість бути і тихо, спокійно, ніхто нам не заважає, ми маємо можливість звершувати свої Богослужіння. Це теж дає духовне натхнення.

– Цікаво, яким чином сьогодні зберігається цей храм? Ну, він законсервований, оці залишки, які були знайдені.

– Слово «саркофаг» трохи страшно звучить. А це павільйон такий. [Але йому вже років 50, потребує оновлення.] Дуже важко нам знайти ресурс громадою, ми точно не потягнемо. А державі поки що є куди кошти витрачати. Молимось кожну Службу, щоб Господь дарував мир, перемогу, і тоді вже щось можна буде відновлювати. Маємо свої цінності зберегти, свої маркери, які визначають нас як народ, націю, нашу древність, наше право бути на цій землі. Не так далеко вже і річниця ювілейна з'їзду монархів, який відбувся в нашому місті [1429 року]. Я думаю, що тоді богослужіння і співбесіди проходили й тут, у цьому храмі. На з'їзді було багато ієрархів Православної Церкви, представники візантійського імператора. Тому цей храм у контексті з'їзду важливий, відігравав свою роль.

Я би хотів, щоб його відродили, коли настане мир і перемога, в пам'ять про наших воїнів. Надгробки на могилах понищаться і пропадуть. А храм буде стояти і нагадувати про тих людей. Це таки великий пам'ятник загальний усім.

– Яким Ви бачите в майбутньому духовному житті Луцька і Волині цей храм, крім того, що тільки-но казали?

– Це архітектурна споруда, архітектурна пам'ятка, це пам'ять століть, плюс це діючий храм. Яка його місія для майбутніх поколінь? Нагадування про нашу давню історію, яка почалася не з козаків. А коли ти розумієш, у якому ти місті, в якому ти місці, воно якісь ті струни душевні зачіпає, заставляє тебе задуматися, гордитися тим, ким ти є і де ти живеш. І викликає бажання берегти, розвивати, примножувати, захищати, донести до майбутніх поколінь.

– Кому б Ви хотіли скласти подяку за те, що Ви у цьому місці?

– Ой, дуже багатьом людям. Що ж я сам по собі – якийсь там іржавий інструмент у руках Божих. Часом навіть дивуюся, чому Господь мене взяв у Свої руки, бо ж не дотягую, напевно, як людина, покликана до духовного сану. Звичайно, що мамі, яка народила, виховала, поставила на ноги, і діду. Ну, а далі, по церковній ієрархії, – духівнику отцю Константинові, архімандриту, який теж дуже багато відіграв у моєму житті, в моєму формуванні духовному як ченця, як священника. Ну і митрополитові Михаїлу, тому що його бачення нестандартне, часом десь

таке навіть, може, для декого суперечливе, але воно от дає такі плоди. Я думав, що це якийсь перехідний етап. Я думав, що отут побуду і далі десь щось робитиму. Ну, думаю, благословіння є благословіння. Треба виконувати, бо «горе тому, хто справу Господню робить недбало», як Священне Писання говорить. Я думав, ну хто сюди прийде, кому це буде цікаво? Але організував і хоровий спів, і все інше. Тепер уже я з вдячністю ставлюся до цього його благословення, призначення, що Господь так управив, що мені важко уявити себе тепер в іншому місці. Я буваю дуже багато де, бо маю освіту географічну і з паломниками часто подорожую, просять бути гідом. (Отець Никодим – кандидат географічних наук. – *Прим. ред.)* Але повертаєшся сюди, спускаєшся в свої «печери»… Часто чую, як люди спускаються і ще не знають, що ж тут, але вже кажуть: «О, церквою пахне». І мене радує, що цей простір уже пахне церквою, тобто пахне богослужінням. Ці стіни, от це шатро, цей павільйон уже просочені цим запахом церковної молитви. І коли вони заходять, ще мене не бачать, а кажуть: «Ух ти, нічого собі, ми навіть не могли уявити».

А вже коли запитання ставлять, то це робить тебе вже щасливим, ти вже знаєш, що частину життя, трудів, свого серця сюди вклав. Просто нас завжди лякають якісь зміни, вихід із зони комфорту. Але монах покликаний до того, щоб не звикати до місця, тому що в кінці кінців ми всі громадяни Царства Небесного. Тут ми тимчасово, тут Бог нам дає можливість потрудитись, показати, наскільки ми придатні для перебування там.

Дякую директору заповідника. Вам дякую за можливість розказати, показати це святе місце. Сьогодні, слава Богу, воно стало доступним для великої кількості людей. Тому ми будемо раді бачити тут усіх. На Богослужіння запрошуємо. Щонеділі з 8-ї години відбуваються й у великі святкові дні так само на 8-му ранку. Будемо раді бачити усіх.

ВАРТО ЗНАТИ

ПРОТОІЄРЕЙ АНДРІЙ МОВЧАНЮК ОРГАНІЗУВАВ ЗУСТРІЧ СВЯЩЕННИКІВ ІЗ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМИ ТА ВЕТЕРАНАМИ

Спільна молитва й розмова відбулися *4 жовтня* на базі реабілітаційного центру «Об'єднання сили віри» до Дня захисників та захисниць України.

Разом зібралися більше двадцяти нинішніх воїнів, ветеранів російсько-української війни, а також кліриків Свято-Успенського округу Луцького районного деканату. Таке живе спілкування, як розповів декан і військовий капелан протоієрей Андрій Мовчанюк, є своєрідним зціленням у цей непростий час, коли довкола багато важкого – і на фронті, і в тилу. «Якщо ми не будемо шукати маленьких радощів щодня, можна і справді зламатися», – каже душпастир.

Під час зустрічі всі помолилися за Україну, а також пом'янули загиблих героїв. «Такий формат – коли присутні і чинні військовослужбовці, і ветерани – дуже корисний, адже це обмін досвідом та думками», – розповідає військовий священник. На його думку, зараз у кожного багато роботи, адже перемога залежить саме від нас. «Багато хто надіється, що це треба робити після війни. Але зміни, я вважаю, і на цьому постійно наголошує наш митрополит Михаїл, треба робити під час війни. Навіть якщо хтось казав, що недоречно, мовляв, треба робити це пізніше. Я ж переконаний в іншому: до війни треба готуватися, коли її ще немає, а от до перемоги – під час війни», – підкреслює протоієрей Андрій Мовчанюк.

Такі розмови за чаєм та кулешем є дуже помічними, адже, за словами душпастиря, усі, особливо військові, нині потребують підтримки та турботи.

ВАРТО ЗНАТИ

Реабілітаційний центр «Об'єднання сили віри» офіційно запрацював з 1 червня цього року. За цей час вдалося організувати багато заходів як для воїнів, так і для їхніх родин. Упродовж літа оздоровлено майже дві сотні дітей, 75 з яких – безкоштовно. Насамперед ідеться про діток зниклих безвісти, загиблих воїнів та тих, хто нині захищає нашу незалежність на фронті.

У найближчих планах, ділиться о. Андрій, – організація навчань із надання першої домедичної допомоги, уроків з піротехніки, до яких планують залучити священнослужителів. «Бо ж небезпека чатує на нас не лише на фронті, але й тут, у тилу, тому важливо вміти надавати допомогу і собі, й іншим», – вважає благочинний.

Тетяна Хомич

СВЯТО ПОДЯКИ БОГУ ЗА ВРОЖАЙ

У луцькому кафедральному соборі Святої Трійці 26 жовтня відбулося Богослужіння та урочистий захід, присвячений удячності Господу за цьогорічний урожай.

Після Божественної Літургії духовенство відправило подячний молебень, який із благословіння митрополита Луцького і Волинського Михаїла очолив декан протоієрей Микола Нецькар, а далі на соборному майдані, в прикрашеній осінніми плодами водосвятній каплиці, виступали архієрейський хор «Оранта», капела бандуристів «Срібні струни Волині» Луцького фахового коледжу культури і мистецтв ім. І. Стравінського, вихованці Центру християнського виховання дітей і молоді «Божественна світлиця» та студентка ІІІ курсу регентського відділення Волинської православної богословської академії Діана Піпаш.

На завершення заходу, організованого працівниками Управління єпархії та ВПБА, частували волинськими традиційними смаколиками.

Дійство проводили, аби згадати забуті традиції нашого роду. Адже на їхнє місце все частіше приходять закордонні (наприклад, так званий хеловін). Тому не варто йти за новомодними віяннями, краще слідувати своїм.

Таке святкування переважно випадає на кінець жовтня і має різні назви. Деякі християни й тепер відзначають його як «свято врожаю», «день подяки» тощо зі сталою датою або й без неї. Один із символів такого дійства – гарбуз, його можна лишити як ознаку плідності й дорідності, готувати відповідні наїдки. Але язичницький обряд давніх кельтів задобрення потойбічних темних сил напередодні католицького дня Всіх святих (хеловін) – рішуче неприпустимий, навіть у карнавально-жартівливому вигляді.

Ольга Веремчук,
прот. Віталій Собко

ІГУМЕН МАКАРІЙ ДЯДЮСЬ: ПРО СЛУЖІННЯ, ВІРУ ТА ВИПРОБУВАННЯ

Це текстова версія відеоінтерв'ю колишнього насельника Жидичинського монастиря, а нині начальника служби капеланства 19-го армійського корпусу – в рамках проєкту Православної Церкви України «Я капелан», започаткованого цьогоріч у жовтні, аби показати справжнє обличчя військового священства, його служіння, що поєднує віру, мужність і жертовність. У час, коли війна випробовує людські душі на міцність, саме капелани залишаються духовною опорою для захисників, допомагаючи не втратити людяність у нелюдських умовах фронту. Проєкт покликаний нагадати: духовна боротьба – така ж важлива, як і військова. Бо перемога починається з віри, що добро сильніше за зло.

– Службу капеланства я починав ще з початку 14-го року, за благословінням владики Луцького і Волинського Михаїла, коли хлопці формувалися в перші батальйони Національної гвардії з Майдану. І був запит від командирів. Я служив строковиком в армії, вже знав хоть трохи службу, і владика каже: «Готуйся і йди»…

Ми не мали якоїсь певної структури. Коли в нас очолював капеланську службу отець Дмитро Садов'як, кажу: «Отче, а що ж там робити у війську?» Була відповідь: «Звичайно, будь священником, роби свою службу священничу». Насправді були тяжкі моменти… Я думав, що готовий до капеланського служіння, бо жив у монастирі, в нас багато було поховань. Думав, до трагедій я вже звик до всіх. А не все так просто. Коли, наприклад, збивають гелікоптер під Карачуном, і туди хлопців перевозять, і кажуть: «Отець, треба тут послужити панахиду за загиблими», і ти бачиш розкидані людські тіла – там десь рука, там мізки, там ще щось, то картина настільки тяжка, що просто тебе виключає. Ти до цього не готовий ні морально, ні психологічно. Я думаю, що взагалі люди до цього не готові, які стикнулися з війною.

У 16-му році я звільнився з лав Національної гвардії, потім повернувся до Луцька. Я мав ПТСР, бо побував, як говориться, в різних обставинах. І через певний період владика відправив мене у місто Волноваха: був такий проєкт будівництва храму «Міста-побратими Волноваха і Луцьк». Владика Михаїл мене відправив у Волноваху як куратора будівництва. Там, до речі, відбудували за рік часу храм і мене поставили настоятелем. І так я перейшов у Донецьку єпархію, до владики [митрополита] Донецького і Маріупольського Сергія.

– Розкажіть про найтяжчий момент на війні.

– Це була втрата побратимів. Бо хлопці роблять-ся, як сім'я, біля тебе поруч. Зрозуміло, що тоді ще не було капеланської посади і я був звичайний солдат у списках. Але домовилися з командуванням, що виконую капеланську службу і мене не задіють до виконання бойових завдань. Але ти все одно живеш з хлопцями. Ти ділиш з ними один хліб, як говориться, тяготи всі.

Хлопці вже базувалися на «Дебальському хресту». І поступила команда, що треба срочно виїхати рятувати бійців, які попали в засідку до ворога. Група виїхала і через годину вже повертається – неповна група. Приїжджає машина, наш бус, який ще подарував Патріарх Філарет і який возив мощі Варвари, – там просто лежали хлопці пачками. Крові було настільки багато, що не передати. І настільки ця картина була жахлива – з м'ясом, з цим усім. Були хлопці без свідомості, а деякі при свідомості. Ми їх витягали, перепаковували, рятували, передавали медикам.

Я тоді особисто завозив комбата в госпіталь, хоча, до речі, не був водієм, тільки вчився. А потім вже, коли хлопців всіх відправили у госпіталь, і мене накрило. Мене накрило. Я пам'ятаю, в куточку сидів, плакав, як мала дитина, тому що хлопці ті були просто рідні. Це була як сім'я, як втрата сім'ї.

– Як Вас духовно та морально змінила капеланська місія?

– Я не сказав би, що капеланська місія змінила, а що війна змінила, війна міняє. Ти стикаєшся зі смертю і розумієш багато аспектів. Те, що говорять святі отці, ти стикаєшся з цим на війні. Ну, наприклад, я коли жив у монастирі, нас вчили, що «живи одним днем» – це правильне життя. Це ти живеш у реальному житті, ти живеш в правильному руслі, бо турбуєшся про все, що відбувається зараз. І найперше – про теперішнє своє спасіння душі й роблення добрих чи поганих справ, бо завтра – це не твоє, а минуле – це вже не твоє. І тут війна, вона тебе отрезвляє, ти реально дивишся на те, що відбувається тут і зараз. Ти не плануєш якихось там великих планів. Ти розумієш, що й минуле треба забувати, бо воно жахливе і страшне, яке в пам'яті відбивається болем. А от біль отрезвляє.

В монастирі ти живеш, в тебе є там канони, правила, пости і так далі. Ти прийшов на війну і ті канони певною мірою десь руйнуються. Наприклад, ситуація. Тільки я приїхав на Карачун, підходить боєць п'яний і каже: «Ви капелан? Мені треба поговорити з Вами, посповідатись». Згідно з церковними правилами, ти не маєш права сповідати людину в стані алконаркозалежності. А тут розумієш, що відмовити не можеш. Ти встаєш і йдеш його сповідати. І насправді людина в тому стані розказує весь свій біль, що пережив. Війна ще тільки почалася, а він уже розказує, що у своїх там 20 років який біль він уже пережив.

– Про поранення і почуття страху.

– Я бачив хлопців, які заклякають. Я бачив хлопців, які не вміють і не можуть ні пояснити, ні розказати. Я бачив хлопців, які впадають у паніку від страху. І коли я це бачив, просив Бога: «Боже, забери, але дай мені, якщо цей страх тільки на користь». І страх на користь в мене був – це коли є боязнь. Але ця боязнь запускає адреналін, тобто запускає надможливості. Чого я кажу «надможливості»? Бо я, наприклад, бачив, коли в тебе вливається в кров адреналін, в тебе навколишній світ сповільнюється. Я навіть так жартома кажу: «В мене таке враження, що можу побачити і як куля летить». Думки пришвидшуються, ти аналізуєш, пропускаєш, куди краще побігти, або де краще плигнути, чи пригнутися. Ти аналізуєш, що робиться навколо тебе. Ти аналізуєш, де є хлопці, можливо, комусь треба допомога. Твої здібності фізичні збільшуються. Де ти міг колись пробігти 100 метрів, пробіжиш 300. Тобто дійсно якісь з'являються надможливості.

А з хлопцями бувало по-різному, але все одно, хлопців «приводиш у чувство», і кожного по-різному, залежно від ситуації. Я, наприклад, хлопця підбадьорював словом. Або, наприклад, коли мене поранило було, то щоб хлопці не перелякалися, я не звертав увагу на поранення.

Хоча адреналін і аналізує. Коли мені куля прилетіла в ногу, то я запустив аналіз [став аналізувати]: куля вилетіла мені спереду, кров не хлище, значить, вена, говорю, не задіта – так себе заспокоюю просто. Дивлюся, вирвано кусень м'яса. На ногу стаю, думаю, значить кість не роздроблена, значить можна рухатися, значить нічого ще страшного немає. Можна, як говориться, діяти. І коли хлопці побачили, що ти… Каже: «Ти поранений?» Говорю: «Та все нормально». Все, рухаємося, все, бистренько, бистренько працюємо і виходимо. Тобто щоб паніки не викликало… Страх він двоякий: є страх, який шкодить, а є страх, який не шкодить. І коли з хлопцями говорив, я казав просто: «Чоловіки ми, не хочемо ж показувати, що ми слабкі, що ми боїмось…» А я, навпаки, кажу: «Хлопці, не бійтеся слова страх, це не є погане. І коли, наприклад, вам страшно, ви про це кажіть, навіть там, і вам нададуть допомогу».

– Яка найбільша складність для капелана в умовах бойових дій?

– Адекватність капелена. Бо насправді хлопці, які готуються до бою, вже себе підлаштовують. І адекватність капелана – це не треба там читати їм проповіді. Дай хлопцям просто благословіння. Я, наприклад, просто виходив, у мене був єлей, і казав: «Хлопці, хочу вас помазати. Щоб Господь вас оберігав, благословляв, зцілював вашу душу і щоб забирав різні острахи, а давав сили. І вас помазую, благословляючи». Все, цього достатньо.

В мене був такий момент: хлопці вискакували на бойові, а в мене чомусь піднялася температура. Мені щось… я почувався настільки зле, що навіть до них не вийшов і не помазав, не благословив. І мені до сьогоднішнього дня згадують, кажуть: «А ти пам'ятаєш, ти раз до нас не вийшов, не благословив – і нас пошматувало». І для мене це прикро і боляче. Я розумію, що все в руках Божих. Що, можливо, якби я їх помазав, усе одно вони б не уникнули бою і, можливо, були би втрати… Їм ще повезло, з того бою вони могли взагалі не вернутися. Там настільки була спланована засідка, що просто не передати. Але тут є палка з двох кінців. Коли вони поїхали, я за них внутрішньо молився. Якщо ти бачиш свою помилку, ти її визнаєш, і ти її виправляєш. Хлопці не бачать твоєї молитви, але вона реально помагає.

– Чим відрізняється сила духу від простої витримки?

– Коли ти налаштований духовно і маєш віру, маєш силу говорити Богу свої проблеми, свої бажання, свої хотіння, свій біль висловлювати, Бог дає тобі внутрішню силу. І ти просиш, наприклад: «Боже, дай мені ту силу воїна». І оця сила воїна – це якраз є сила духу внутрішнього. І цей дух теж треба виховувати, коли він реально такий міцний. Коли тобі тяжко, чи від поранення, чи ще від чогось, оця сила тебе піднімає встати, рухатись, зберегти своє життя.

Кожному ця сила духу дається по-різному. Одному через віру, другому думаючи про своїх рідних, близьких, які чекають вдома. А в когось патріотизм, любов до Батьківщини. Вони в кожного інакші, але вирощуються однаково.

– Чи можна любити ворога, і чи варто?

– В Біблії написано: «…любіть ворогів ваших, благословляйте тих, хто проклинає вас…» (Мф. 5:44).

Спочатку будемо говорити, що таке любов. Любов – це не є дар, це не є річ, яку можна купити, але це та річ, яка повинна вирощуватися в тобі, виховуватись в тобі. Бо якщо почитати гімн любові, який апостол Павло розписує у 13-му розділі Першого послання до коринфян, то там таке: «Любов довготерпить, любов милосердствує, не заздрить, любов не величається, не надимається, не поводиться нечемно, не шукає тільки свого … усе зносить, вірить у все … усе терпить» (1Кор. 13:4–7).

Якщо подивитися в загальному, ми не все виконуємо, коли й любимо людину, навіть люблячу. Це – говоримо, а це – виконуємо. Але якщо я скажу, що ми росіян терпимо, то це вже пункт того гімну любові, про який сказав апостол Павло. Це вже є прояв любові… Те, що ми їх довго терпимо, це теж прояв любові. Тобто ми проявляємо все одно любов до них. Ніхто нас не заставляє цілуватися у щоки і розказувати про якесь велике прощення і так далі. Те, що в нас виростає ненависть і помста, – дійсно, це не любов, бо помста і ненависть ні до чого доброго не ведуть.

І тут я погоджуюся з Біблією, з Богом, Який каже, що треба прощати вчитись. Війна закінчиться, нам треба буде їх простити. Але прощення – це не означає забути історію. Прощення – це не означає перекреслити те, що ми пережили: зруйновані міста, загибель дітей, загибель побратимів. Це не означає, що ми забули. Це ми собі запишемо, щоб на ті самі граблі не наступити. Прощення – це означає, що ми будемо з ними тримати діалог в майбутньому. Десь після війни, десь далеко. Можливо, це звучить зараз так різко, гостро, але це треба буде робити. Якщо не будемо робити ми, бо ще матимем відгуки цієї війни, то будуть робити наші діти. Вони будуть мати діалог, бо треба буде все одно говорити. Це як з противним сусідом, який живе біля твоєї хати, вічно кидає сміття на твою сторону. Ну, ти ж з ним маєш діалог і ти ж розумієш: буде горіти [його] хата – ти ж не будеш підкидати дрова, а будеш брати відра і гасити, бо розумієш, що твоя хата наступна може бути. Навіть з цієї точки зору... Ненависть породжує ненависть, злоба породжує злобу. Тобто ми можемо заразитися цією ненавистю, злобою і знищити самих себе.

– Історія з війни, яка вразила.

– Один хлопчина (я вже тоді перевівся в бригаду) мені пише: «Отче, хочу поділитися історією однією. Нас ворог засік. Ми з групою переміщалися в Красногорівці. Ефпевішка [FPV-дрон] полетіла за нами. Влітаємо в будинок, я закриваю за собою двері і вона влітає, не за нами в двері, а в другі – протилежні, відбувається вибух. Вибухова хвиля відкидає ці двері. Я дивлюся, а там образ Христа на тих дверях. Я розумію, Хто нас врятував… Для мене це чудо, для мене хочеться свідчення. Ми живі, ми боремся». Я говорю: «Братику, а можна це в себе на сторінці напишу? Нашим хлопцям треба така підтримка, щоб бачили, що дійсно Господь рятує». Він каже: «Добре». Я виставив на своїй сторінці його історію, але насправді таких історій досить багато.

– За нас воює Бог.

– За нас воює Бог. У нас така була історія, коли боєць на полігоні з десяти пострілів РПГ попав тільки три рази. А коли він потрапив у перший заміс, то вискочив навпроти танка і з першого разу в нього попав, з першого пострілу. Про що це говорить? Про якісь навики бійця? Ні, абсолютно. Про те, що його руку вела дійсно рука Божа. Те, що стільки ворога нищиться, те, що, кажучи жартома, за нас воюють пташки, за нас воює природа, – це за нас воює Бог. Нам треба довіритись Богу, що Він з нами воює і ми воюємо з Богом. [...]

Я постійно з Богом тримаю діалог, і постійно спілкуюсь, і постійно ставлю питання: Боже, ми вже так хочемо перемогти, коли ж та буде перемога? У мене ж всі як священника питають: коли

війна закінчиться? А я не знаю, що сказати, бо я ж не знаю на це відповіді. Я себе питаю: коли ця війна закінчиться? Відповідь Бога проста: вона закінчиться обов'язково, але тоді, коли буде найтяжче. Тобто щоб ви побачили, що Я її закінчив, ніхто інший, не перемовини з Росією, не тому, що ви такі сильні, такі красиві, а це Я її закінчую, і ви це побачите. І мені якось так у приклад далося: Христос, коли Його учні попали в бурю на човні, наказав бурі – і стала тиша-на повна. І так закінчиться війна. Настане повна тишина і ми зрозуміємо, що щось змінилося.

Сьогодні говорять і говорять: «Не займайтеся пафосом, яка перемога? Ми програємо». Неправда, ми сьогодні перемагаємо. Те, що ми стоїмо, те, що ми тримаємося, те, що ми не здалися, – це ми перемагаємо. І якщо ми так будемо продовжувати, не опустимо рук, ми переможемо. Ми вже перемагаємо. І перемога за нами. Я вірю в перемогу.

У ВПБА – ТРЕТІЙ ВИПУСК МЕДИЧНИХ КАПЕЛАНІВ

Волинська православна богословська академія втретє відзначила випуск слухачів спеціалізованої сертифікатної програми «Клінічне душпастирство».

18 грудня на урочистій церемонії митрополит Луцький і Волинський Михаїл побажав випускникам, які прибули на навчання з різних єпархій, плідного служіння та вірності своєму покликанню, підкресливши, що клінічне душпастирство є служінням милосердя, яке торкається людського болю і надії. А ректор протоієрей Володимир Вакін наголосив на особливій ролі медичного капеланства у сучасному церковному служінні та подякував випускникам за відповідальність і наполегливість упродовж навчання.

З вітальними словами також виступили: голова наглядової ради ВПБА і ГО «Волинське братство Св. Володимира Великого» Сергій Мостенець, в. о. ректора Волинського медінституту Тетяна Пастрик, директор геріатричного пансіонату Алла Гнатюк, медичний директор з питань хірургії обласної клінічної лікарні Микола Галей, старша медсестра психіатричної лікарні № 1 Сніжана Лисенко.

Керівник курсу – голова відділу з питань здоров'я та пастирської опіки медичних закладів Управління єпархії протоієрей Назар Бабій.

Сертифікатна програма «Клінічне душпастирство» поєднує теоретичну підготовку з практичним навчанням у медичних закладах. Слухачі опановують основи духовного супроводу, кризового консультування, надання емоційно-психологічної підтримки, а також особливості пастирського служіння пацієнтам, їхнім родинам і медичному персоналу.

Оксана Карнковська

КЕРУЮЧИЙ ЄПАРХІЄЮ НА ПОДЯЧНІЙ ІМПРЕЗІ ДЛЯ ВЕТЕРАНІВ

Митрополит Луцький і Волинський Михаїл *18 грудня* взяв участь у тематичному заході для військових «Година духовності».

Його організовано обласною держадміністрацією в одному із закладів міста для залучення ветеранів війни до створення духовно-культурного простору, спрямованого на зміцнення моральних цінностей, популяризацію українських різдвяних традицій та формування атмосфери єдності й підтримки.

Високопреосвященний благословив присутніх і зазначив: «Найбільший дар, який Господь дає людині, – це життя. Ми всі пошрамовані і травмовані випробуваннями, які хтось пройшов важкою битвою, а хтось моральною… Але ми вижили, вистояли і Бог дає нам можливість продовжувати мужньо боротися на знак пам'яті про тих, хто не повернувся додому. Нехай Господь кріпить кожного із вас міцним здоров'ям та оптимізмом, а прийдешнє свято Різдва Христового наповнить ваше життя змістом, вірою і новими сенсами».

Святковий настрій ветеранам подарували діти, а також народний аматорський фольклорний гурт «Чачка». Викладачі Луцького центру професійно-технічної освіти залучили їх до майстер-класу із виготовлення різдвяної свічки, що додало відчуття духу свята.

Учасниками неформальної зустрічі з військовими були представники влади – голова обласної ради Григорій Недопад, керівник ОВА Іван Рудницький, волонтери, доброчинці, активісти.

Оксана Карнковська

Ювілей каплиці Горохівського інтернату: 15 років від освячення

1 жовтня 2010 р. тоді ще архієпископ Луцький і Волинський Михаїл освятив каплицю Великомученика й цілителя Пантелеймона, споруджену на території Горохівського психоневрологічного інтернату для інвалідів.

У новині, яку тоді підготувала інформаційна служба єпархії, сказано: з ієрархом співслужили декан протоієрей Андрій Сидор, капелан інтернату протоієрей Роман Янів, місцеве духовенство. У богослужінні взяли участь голова райдержадміністрації Леонід Андрійчук, голова райради Ярослав Довгополов та інші достойники.

Після відправи владика подякував директору інтернату Юлії Ковальчук за ініціювання будівництва святині та всім, хто долучився до її спорудження. Архієрей побажав, щоб кожен, хто йтиме повз каплицю чи зупиниться тут для молитви, отримав те, що проситиме. «Нехай Господь укріпляє, оздоровлює, оберігає всіх, хто звертатиметься до Нього по допомогу», – зазначив високопреосвященний.

Підопічні інтернату радо зустрічали архієпископа Михаїла у вишиванках. На згадку про себе подарували задушевний концерт: читали поезію та співали пісень. Владика окропив усіх присутніх освяченою водою й оглянув корпус закладу, зайшов у кімнати мешканців, промовив для багатьох із них чуйне архіпастирське слово.

Починаючи з 1992 р., священнослужителі Київського Патріархату щиро переймалися долями інтернатівців, турботливо дбаючи і про духовне. Щороку сповідали їх та причащали. На День людей похилого віку і на День інваліда допомагали матеріально: чи то коштами, чи продуктовими наборами. Такій тісній співпраці завдячували, насамперед, колишньому директорові цього закладу Галині Козловій.

Станом на 1 жовтня 2010 р. на утриманні інтернату налічувалося 106 чоловік.

У кафедральному соборі відправили чин похорону воїнів Леоніда Бондарука і Миколи Яцюка

Заупокійну службу в луцькому соборі Святої Трійці *2 жовтня* очолив його декан протоієрей Микола Нецькар.

Бондарук Леонід Вікторович, 1990 року народження, був призваний на військову службу на посаду гранатометника. Загинув 7 жовтня 2024 року неподалік Новогродівки Донецької області.

Яцюк Микола Валерійович, 1988 року народження, був призваний до складу військової частини на посаду стрільця-зенітника. Поліг солдат 23 вересня біля населеного пункту Шахове на Донеччині.

Похоронили героїв-лучан у секторі військових поховань міського цвинтаря, що поблизу с. Гаразджа.

Єпархіальний архієрей долучився до освячення собору в Чернівцях

Митрополит Луцький і Волинський Михаїл взяв участь в освяті верхнього храму ставропігійного собору Різдва Христового Чернівців та Божественній Літургії у ньому.

Богослужіння *5 жовтня*, в сімнадцяту неділю після П'ятдесятниці, очолив Митрополит Київський і всієї України Епіфаній. Після традиційної хресної ходи духовенство освятило місце під спорудження дзвіниці.

Докладніше про подію – на сайті *pomisna.info*.

Владика Михаїл на торжествах у нововолинському храмі

Митрополит Луцький і Волинський побував у Нововолинську Володимир-Волинської єпархії, взявши участь у богослужіннях, які очолив митрополит Вінницький і Барський Симеон.

За повідомленням сайта *orthodox.vinnica.ua, 4 жовтня* наш владика разом із архієпископом Володимирським і Нововолинським Матфеєм та іншим духовенством долучився до Божественної Літургії у ставропігійному храмі Рівноапостольних Кирила і Мефодія та освячення поклінного хреста з розп'яттям і часткою животворчого хреста Господнього. Також було освячено автомобілі, які передадуть одному з підрозділів ЗСУ, що виконує бойові завдання на фронті.

Дмитро Загурний. Помолімося за упокоєння душі молодого воїна

Чин похорону у луцькому кафедральному соборі Святої Трійці очолив його клірик протоієрей Віталій Собко *7 жовтня*.

Загурний Дмитро Богданович, 1999 року народження, був призваний до складу військової частини на посаду стрільця-помічника гранатометника. Поліг солдат 21 вересня 2024 року під час виконання бойового завдання біля населеного пункту Нововодяне Луганської області.

Похоронили героя у секторі військових поховань міського кладовища, котре поблизу с. Гаразджа.

20 років тому освячено новозбудований храм у Невірі

9 жовтня 2005 р. тоді ще єпископ Луцький і Волинський Михаїл освятив церкву на честь апостола і євангеліста Йоана Богослова в с. Невір Любешівського благочиння.

Розповідаючи тоді про цю подію, пресслужба єпархії зазначила, що місцеві православні віряни, які більше 60-ти років не мали своєї церкви, нарешті молитимуться у власній святині.

«Цього дня майже всі мешканці мальовничого поліського села, розташованого біля Білого озера, неподалік кордону з Білоруссю, прийшли до нового храму. Владика Михаїл у співслужінні священнослужителів кафедрального собору Святої Трійці та Любешівського благочиння відправив чин освячення й Божественну Літургію. Після Служби Божої та традиційного хресного ходу навколо церкви архієрей виголосив повчальне слово про благочестя християнина зокрема та церковної спільноти загалом. Він підкреслив важливість молитовного служіння в храмі у справі спасіння християнської душі.

Також єпископ привітав із визначною подією любешівського благочинного священника Юрія Устимчука, настоятеля храму священника Миколу Королюка, всіх вірян с. Невір та нагородив благословенними грамотами тих, хто ревно посприяв спорудженню церкви.

Подиву гідне те, що православним віруючим цього села вдалося лише за два роки збудувати хай і невелику церковцю без підтримки як сільської, так і районної влади. Церковний староста Микола Кухарик таку згуртованість пояснює великим бажанням людей єднатися навколо свого Божого дому. Особливо гостру потребу в сільському храмі відчувають старші, які ще пам'ятають церкву, втрачену в роки Другої світової війни. Молодше ж покоління, яке, за словами старости, виросло «без Бога», з острахом і певним нерозумінням спостерігало, як зводять храм. Робота з дітьми та юнацтвом – чи не найголовніше завдання настоятеля храму та парафіяльної спільноти.

Виповнюється десять років, як у Ковелі освятили Покровську каплицю

Чин освячення дерев'яної церковці по вул. Лісовій, 44 (дачний район), яку збудували за один рік, та Божественну Літургію в ній очолив митрополит Луцький і Волинський Михаїл 11 жовтня 2015 р.

За тодішнім повідомленням інформаційної служби єпархії, з архієреєм служили декан протоієрей Анатолій Александрук, настоятель парафії священник Назар Благута, інше місцеве духовенство.

У проповіді владика підбадьорив церковну громаду в тому, що їхній маленький храм може бути великим в очах Божих. Бо не високі мури ведуть до спасіння, за словами архієрея, а єднання кожної людської душі з Христом. І головне – то молитва віруючих, яка лунатиме в цій капличці кожного Богослужіння.

З рук митрополита п'ять найактивніших жертводавців отримали благословенні грамоти. Серед них – меценат Геннадій Кіндер.

Капелани вшанували свого святого покровителя

У день святителя Мартина Милостивого, єпископа Турського, який вважається покровителем капеланів, в обласному центрі відбулися Богослужіння.

Так, у луцькому храмі Преподобного Іова Почаївського (бульв. І. Газюка, 16) *12 жовтня* правили молебень, а по завершенню – заупокійну літію за спочилими священниками, які служили в армії. У молитві взяли участь головний військовий капелан єпархії протоієрей Юрій Близнюк із іншим духовенством, що опікується оборонцями.

День військового капелана в Україні – 12 жовтня, коли Церква особливо вшановує св. Мартина, якого вважають засновником та покровителем армійських духівників.

Наші священнослужителі з 2014 року, ризикуючи власним життям, допомагають захисникам виконувати свій обов'язок у військових частинах і на передовій. Їхня зброя – слово Господнє. Невтомним душпастирським служінням вони підтримують бійців молитвою у важкі хвилини.

Після початку війни на сході України місія капеланів стала не лише духовна, а й волонтерська. У ці важкі часи військові священники постійно поруч із нашими воїнами: під час підготовки й навчання, під час бойових дій і після них.

Закон «Про службу військового капеланства» підписано Президентом України 30 листопада 2021 року.

У Колківському деканаті вшанували пам'ять полеглих борців за волю України

З нагоди чергової річниці створення УПА на місцях спочину повстанців освячено пам'ятні хрести. Богослужіння очолив декан протоієрей Андрій Закидальський.

12 жовтня, у 18-ту неділю після П'ятдесятниці, в с. Чорниж помолилися за упокій десятьох бійців, зокрема, підполковника Василя Івахіва. Вони полягли в бою у травні 1943 року під час каральної операції німецьких окупантів зі знищення Колківської республіки. 14 жовтня в лісовому урочищі Барвінок, що поблизу селища, молилися на місці останнього бою УПА.

Символічний хрест установлено й освячено також між селами Яромель і Домашів пам'яті майора УПА Петра Олійника (псевдо Еней) та повстанця на псевдо Марко, які загинули тут у лютому 1946 року від рук московитів.

Скорботні заходи ініціювала ГО Козацько-історичний курінь «Чорна рада». У них взяли участь представники влади, небайдужі волиняни.

Перші загони УПА «Поліська Січ» були сформовані Тарасом Бульбою-Боровцем у червні 1941 року за наказом керівництва Української Народної Республіки, що перебувало в екзилі. У травні 1943 року інша гілка українських патріотів – загони ОУН (революційної), створені 14 жовтня 1942 року, – теж стали офіційно називатися Українською повстанською армією. УПА «Поліська Січ» увійшла до бандерівської УПА.

Це збройне формування воювало на три фронти: з військами Третього Рейху та його союзниками, польським Рухом опору (Армією крайовою, Армією людовою) та радянськими партизанами. Із поверненням комуністичного режиму на західноукраїнські землі УПА ще кілька років змогла чинити активний спротив каральним загонам НКВС. У 1954 році активні дії припинила; окремі осередки спротиву тривали впродовж 1950-х років.

Скиту Святого Духа в Жидичині – 15 літ.
Як усе починалося

14 жовтня 2010 р. тоді ще архієпископ Луцький і Волинський Михаїл освятив скит Миколаївського чоловічого монастиря, що в с. Жидичин Ківерецького деканату (Луцький р-н).

Інформаційна служба єпархії повідомила, що того дня, а це було свято Покрови Пресвятої Богородиці за старим стилем, із владикою співслужили: декан кафедрального собору Святої Трійці в Луцьку протоієрей Микола Нецькар, намісник обителі ігумен Константин Марченко, скитоначальник ієромонах Іов Богуш, інші священнослужителі. У торжестві взяли участь багато мирян, зокрема жидичинський сільський голова, представники козацьких організацій.

За Богослужінням архієрей подякував усім жертводавцям та будівничим скиту й зазначив, що сьогодні ми напрочуд сильно відчуваємо покров і захист Божої Матері, адже відроджуємо святиню тисячолітньої давності. Скит – це те місце, де «монахи можуть повніше виразити покликання й спробувати себе у різних монаших подвигах». Високопреосвященний закликав присутніх «залишити після себе добру пам'ять, вносячи й свою лепту в будівництво святинь, щоб нащадки могли нами пишатися».

З благословіння Патріарха Філарета архієпископ Михаїл нагородив орденами жертводавців: Володимира Перчука, Миколу Барабаша, Романа Бондарука, Миколу Салівончика, Степана Ковальчука, Олега Данкевича.

Урочистості додала посвята в козаки, яку провели неподалік скиту. Їхнє дійство вражало присутніх стрільбою з гармат і луків. Охочих пригощали справжнім кулешем.

Фотосесія події – на цьому сайті: *arkhiv.pravoslaviavolyni.org.ua*.

Прийми, Господи,
душу спочилого воїна Дмитра Лясковця

Чин похорону в кафедральному соборі Святої Трійці *16 жовтня* очолив віцеканцлер єпархії і старший капелан протоієрей Олександр Безкоровайний.

Лясковець Дмитро Олександрович, 1982 року народження, був призваний до складу військової частини на посаду вогнеметника. Поліг 7 жовтня під час виконання бойового завдання біля населеного пункту Степове Дніпропетровської області.

Похоронили героя у секторі військових поховань міського кладовища, котре поблизу с. Гаразджа.

Уже десять років,
як у Люблинці освячено храм

Освячення церкви та дзвонів парафії Великомученика і цілителя Пантелеймона в селищі Люблинець Ковельського районного деканату відбулося 18 жовтня 2015 р.

Ці богослужіння, а також Божественну Літургію очолив тоді ще вікарій нашої єпархії єпископ Володимир-Волинський Матфей із благословіння митрополита Луцького і Волинського Михаїла.

Єпархіальна інформаційна служба в той час повідомила, що з владикою служили декани: місцевий – протоієрей Іван Бонис, ковельський міський – протоієрей Анатолій Александрук, старовижівський – протоієрей Іван Зеленко, настоятель парафії священник Матвій Олійник, духовенство Шацького, Горохівського, Луцького районного благочинь та зі Львівщини.

Під час Відправи о. Матвія нагороджено правом носіння золотого наперсного хреста. Церковні ордени Великомученика Юрія Переможця та Святителя Миколая Чудотворця отримали староста Федір Долінко й благодійник, який побажав залишитися невідомим. Дзвони, придбані коштом цього жертводавця, освятили під час хресного ходу навколо церкви.

Свято-Пантелеймонівська громада в Люблинці утворилась у 2005 році. Перші служіння проходили в капличці – кімнаті місцевої амбулаторії. Потому перейшли у вагончик, який стояв просто в полі. На початку 2009-го завдяки старанням церковного старости за короткий час змурували й освятили каплицю. Водночас було звершено чин заснування нового храму і поставлення хреста.

Провели в останню дорогу
воїнів Олега Троцюка та Ігоря Кунашика

Чин похорону захисників в луцькому кафедральному соборі Святої Трійці очолив його староста протоієрей Володимир Подолець *20 жовтня*.

Підполковник поліції, лейтенант ЗСУ Троцюк Олег Олександрович, 1979 року народження, був призваний на військову службу на посаду командира стрілецького взводу. Загинув 8 жовтня під час виконання бойового завдання поблизу населеного пункту Ямпіль Донецької області.

Кунашик Ігор Олександрович, 1986 року народження, був призваний до складу військової частини на посаду стрільця-снайпера парашутно-десантного батальйону. Поліг 24 серпня 2024 року біля Новогродівки, теж на Донеччині. За повідомленням колег, захисник працював провідним економістом фінансово-економічного відділу ПрАТ «Волиньобленерго».

Похоронили героїв: Олега – у секторі військових поховань міського цвинтаря, що неподалік села Гаразджа, Ігоря – на кладовищі села Годомичі Маневицького р-ну.

У Горохові провели третій
молитовний сніданок на підтримку ЗСУ

В доброчинному заході «Боже великий, єдиний, нам Україну храни» *21 жовтня* взяло участь місцеве духовенство.

Розпочали його з молитви «Отче наш». Горохівський декан протоієрей Андрій Сидор, протоієрей Валентин Годун, настоятель парафії Великомученика Димитрія Солунського с. Журавники, і священник Петро Щомак, клірик Свято-Вознесенського храму в Горохові, помолилися за здоров'я воїнів та їхніх родин, перемогу і мир. У слові о. Андрій зазначив, що крім спасіння для душі, здоров'я для тіла, ми щиро просимо в Бога перемоги над окупантами, просимо справедливого миру і не сумніваємося, що Україна переможе у цій війні. Бо, як каже Господь: «…все, чого не попросите в молитві з вірою, одержите» (Мф. 21:22).

Під час заходу проводився збір коштів для потреб Збройних сил України.

Учасниками зустрічі були представники різних конфесій, влади, благодійних організацій, громадськості, військовослужбовці, волонтери, ініціатором – директор обласного комунального закладу «Горохівський психоневрологічний інтернат» Юлія Ковальчук.

Хеловін: свято чи пастка?

Священник Андрій Гайдай, клірик домового храму луцького жіночого монастиря Святителя Василія Великого, відповів на запитання «Волинської служби новин» *(vsn.ua)* щодо цього дійства.

Хеловін сягає корінням часів древніх кельтів, які мешкали на території Британії, Ірландії та Франції близько двох тисяч років тому. Кельти вірили, що в ніч із 31 жовтня на 1 листопада стирається грань між світом живих і мертвих, а душі повертаються на землю. У ці дні вони відзначали свято самайн: виголошували пророцтва, палили величезні багаття і приносили жертви богам. Під час таких церемоній носили костюми зі шкір та голів тварин.

У VIII столітті Папа Римський Григорій III назвав 1 листопада днем ушанування всіх святих (у західній традиції Церкви). Згодом він увібрав деякі традиції самайну, а ірландці та британці привезли ці звичаї на територію США. З часом хеловін набув розважального характеру і тепер є одним із найбільш яскравих свят за розмахом декорацій і костюмів.

«Святе Письмо навчає: „Не беріть участі у ділах темряви" (Еф. 5:11). Хеловін диктує смерть і скорботу, намагаючись поєднати світло і темряву, добро і зло. Це язичницькі обряди, які не мають нічого спільного з християнством. Найбільша проблема свята – прагнення імітувати злі сили. Людина, охрещена й одягнена у ризу світлу, не повинна перевдягатися у демонічний одяг і наслідувати потвор», – каже о. Андрій. За словами душпастиря, такі вечірки часто закінчуються «нехристиянськими речами», а для тих, хто ще «ходить у темряві непросвіченості», це стає прецедентом для маніпуляцій і заподіяння прикрощів іншим. «Багато людей тяжко страждають душею, і це виливається на тіло. Тому Церква застерігає не імітувати злих духів».

На війні загинув
син диякона Руслана Кашаюка

Похорон захисника Владислава Драганчука відбувся в луцькому кафедральному соборі Святої Трійці *23 жовтня*. Його очолив митрополит Луцький і Волинський Михаїл. Супроводжував богослужіння архієрейський хор «Оранта» (керівник – Василь Мойсіюк).

Лучанин Драганчук Владислав Русланович, 1994 року народження, служив на посаді старшого навідника артилерійського взводу. Поліг 19 жовтня, виконуючи бойове завдання неподалік села Іскрисківщина Сумської області. Похоронили героя у секторі військових поховань міського цвинтаря, що поблизу с. Гаразджа.

Руслан Кашаюк, батько Владислава, – випускник Волинської православної богословської академії. У 2014-му став учасником АТО, служив снайпером у батальйоні «Айдар». У Луганській області отримав важку контузію. В 2021 р. висвячений на диякона митрополитом Луцьким і Волинським Михаїлом.

У кафедральному соборі відбулося вручення нагород родинам спочилих воїнів

Урочисту церемонію нагородження відзнакою «Князівський хрест героя „Навіки в строю"» (посмертно) проведено за участю митрополита Луцького і Волинського Михаїла.

Учасниками заходу, що проходив у кафедральному соборі Святої Трійці 23 жовтня з ініціативи 14-ї окремої механізованої бригади ім. Князя Романа Великого, також були головний військовий капелан єпархії протоієрей Юрій Близнюк, інше духовенство, захисники, рідні героїв. Завершили церемонію відправою заупокійної літії.

П'ять років тому відійшов у вічність
протоієрей Сергій Мельничук-Мартинюк

24 жовтня 2020 р. на 88-му році життя упокоївся колишній настоятель кафедрального собору Святої Трійці та ректор Волинської духовної семінарії.

Отець Сергій народився 25 червня 1933 р. в с. Марковичі Локачинського району. В часи хрущовських гонінь на релігію він проявив неабияку настійність, щоби вступити до семінарії, адже колгоспники тоді не мали паспортів. Вступив до Волинської семінарії, та був відрахований, бо так і не привіз паспорта. Врешті-решт закінчив Одеську духовну семінарію та Ленінградську духовну академію. Кандидат богословських наук. Удостоєний низки церковних нагород.

19 серпня 1967 р. його висвячено на пресвітера. Служив душпастир у різних парафіях Волині, а щойно утворився Київський патріархат – разом із громадою влився до нього, один із нечисленних священників «старої когорти». Такі тоді, серед переважно молодих панотців УПЦ КП, були вельми потрібні, бо ж протоієрей Сергій прийшов ученим, досвідченим і вимогливим. Його називали «строгим уставщиком», бо навчав дотримуватися приписів Церковного Уставу.

Наприкінці 90-х рр. був настоятелем луцького Свято-Троїцького кафедрального собору. Тривалий час викладав у Волинській духовній семінарії,

в тому числі після її реорганізації у Волинську православну богословську академію. Був ректором цієї духовної школи в дуже економічно скрутні часи, однак семінарія зростала.

Вимогливість і доброту отця ректора засвідчує хоч би такий випадок. Один заочник на іспиті з грецької мови прочитав уривок із Євангелія не візантійською вимовою, а давньою класичною, і одержав не «відмінно», а «добре». Декілька літ після цього у Прощені неділі екзаменатор просив у колишнього студента вибачення за таку свою «надмірну строгість».

Більше 50 років панотець звершував священниче служіння. Недаремно в одній із публікацій про цю душпастирську діяльність його назвали «сумлінним виноградарем», бо чесно доглядав «виноградник Божий» – увірену йому частину Церкви Христової.

Отець Сергій видав мемуари свого батька Мусія Мельничука «Моя довга страждальна дорога» (саме побожний тато переконав сина йти духовною стезею і в усьому був йому прикладом). Також написав автобіографічну книгу «Мої спогади без прикрас». Виховав трьох дочок, одна з яких стала черницею.

Чин похорону відбувся 25 жовтня 2020 р. в Садові, одному з сіл, де о. Сергій був настоятелем. Його очолив староста кафедрального Троїцького собору протоієрей Володимир Подолець.

Помолімося за упокоєння раба Божого Сергія, хай Господь оселить його в Царстві Небесному.

У Луцьку відбувся похорон воїна Андрія Померанцева

Заупокійне богослужіння в кафедральному соборі Святої Трійці очолив його декан протоієрей Микола Нецькар *29 жовтня*.

Лучанин Померанцев Андрій Вікторович, 1977 року народження, служив прикордонником. Виконуючи бойове завдання, був поранений. Помер 27 жовтня в лікарні внаслідок травм, несумісних із життям. У нього залишилися дружина та діти.

Похоронили героя у секторі військових поховань міського цвинтаря, що поблизу с. Гаразджа.

ВПБА відвідав очільник ДЕСС Віктор Єленський

30 жовтня у Волинській православній богословській академії побував голова Державної служби України з етнополітики та свободи совісті.

За повідомленням сайта *vpba.edu.ua*, ректор протоієрей Володимир Вакін ознайомив високого гостя з навчальним закладом, з його історією та освітньою діяльністю. Сторони обговорили напрямки подальшої співпраці. Візит високопосадовця став продовженням конструктивного діалогу та доброзичливих робочих стосунків між ДЕСС та ВПБА.

Завершив свій земний шлях воїн Юрій Дуда

Чин похорону в луцькому кафедральному соборі Святої Трійці *31 жовтня* очолив його декан протоієрей Микола Нецькар.

Лучанин Дуда Юрій Володимирович, 1999 року народження, був призваний на військову службу на посаду старшого стрільця-вогнеметника десантно-штурмового відділення. Загинув 20 жовтня, виконуючи бойове завдання біля населеного пункту Сухецьке Донецької області.

Похоронили героя у секторі військових поховань, котре поблизу с. Гаразджа.

Схиархімандрит Іов Павленко відзначив 35 років свого служіння в Новоставі

У храмі Різдва Пресвятої Богородиці с. Новостав Горохівського деканату (Луцький р-н) відбулися Богослужіння та урочистість із нагоди ювілею настоятеля парафії.

2 листопада, в 21-шу неділю після П'ятдесятниці, Божественну Літургію тут очолив берестечківський декан протоієрей Микола Качмар. З благословіння митрополита Луцького і Волинського Михаїла отцю Іову вручено нагороду – орден «За жертовність», а громада подарувала своєму душпастиреві хрест із прикрасами. Юні парафіяни привітали його гарним виступом і квітами.

Новоставський настоятель хворіє на цукровий діабет і змушений правити сидячи на візку. Його син зараз служить у лавах ЗСУ. Тож найбільша мрія о. Іова – щоб він швидше повернувся додому.

У червні 2020 року декан монастирів архімандрит Константин Марченко звершив чин постригу тоді ще протоієрея Віктора Павленка у велику схиму з нареченням імені Іов.

2021 р. керуючий єпархією підніс о. Іова до сану ігумена, а потім і архімандрита.

Божий дім у цьому селі збудовано 1840 року, він є пам'яткою архітектури місцевого значення.

Обласний центр попрощався з п'ятьма захисниками

Чин похорону воїнів Вадима Целюха, Михайла Гусака, Ігоря Грабка, Андрія Жука, Вадима Смірнова у луцькому кафедральному соборі Святої Трійці очолив клірик цього Божого дому протоієрей Віталій Собко.

Целюх Вадим Володимирович, 1988 року народження, був призваний на військову службу на посаду вогнеметника взводу радіаційного, хімічного, біологічного захисту. Загинув 29 грудня 2024 року неподалік Махнівки на Курщині.

Гусак Михайло Анатолійович, 1986 року народження, служив гранатометником. Поліг 25 жовтня під час виконання бойового завдання біля населеного пункту Велика Рибиця Сумської області.

Грабко Ігор В'ячеславович, 1978 року народження, був призваний до складу військової частини на посаду командира безпілотних літальних комплексів. Загинув 28 жовтня поблизу м. Костянтинівка на Донеччині.

Жук Андрій Миколайович, 1985 року народження, був призваний на військову службу на посаду стрільця-снайпера. Поліг 25 жовтня, виконуючи бойове завдання неподалік с. Малі Щербаки Запорізької області. До війни працював кухарем, готував піцу. У нього залишилися дружина і двоє дітей.

Смірнов Вадим Ігорович, 1973 року народження, у 2023-му добровільно доєднався до лав ЗСУ. Прой-

шов навчання та підготовку у Великій Британії, де отримав позивний «VADU» – Вадим з України. Після повернення служив навідником-оператором. 15 березня 2024 року отримав важке поранення і після тривалої реабілітації повернувся у стрій у 48-му ОШБ. Загинув 11 травня 2024 року під час виконання бойового завдання неподалік населеного пункту Старомайорське Донецької області.

Похоронили героїв: лучан Вадима і Михайла – *3 листопада*, Ігоря й Андрія – *4 листопада* у секторі військових поховань міського кладовища, котре поблизу Гарасджі, а Вадима Смірнова – *5 листопада* у Заборолі.

Святиня в Лахвичах: п'ятнадцятиліття духовної історії

7 листопада 2010 р. тоді ще архієпископ Луцький і Волинський Михаїл освятив новозбудований храм Святителя Миколая Чудотворця у с. Лахвичі Любешівського деканату.

За повідомленням про цю подію, яке зберігається в архіві інформаційної служби єпархії, із ієрархом співслужили декан протоієрей Юрій Устимчук, настоятель парафії священник Олег Куліш, духовенство місцевого, Маневицького та Камінь-Каширського деканатів.

За Богослужінням владика виголосив проповідь про торжество православної віри. «Що може бути радіснішим та приємнішим за відродження Української Церкви? – звернувся до присутніх архієрей. – Ви збудували цей храм у час економічних негараздів, але любов до Бога допомогла вам завершити починання». Архіпастир наголосив також на тому, що велика кількість дітей у церкві свідчить про високодуховність прихожан, які думають не тільки про себе, а й про майбутнє. «Це ваші молитви, труди, пожертви сьогодні увінчалися куполом і хрестом на ньому», – зазначив високопреосвященний.

На завершення архієрей нагородив ініціатора спорудження храму і його будівничого Миколу Марчика орденом Рівноапостольного князя Володимира III ступеня. Також за розвиток УПЦ Київського Патріархату він вручив благословенні грамоти Андрієві Хвесику, Ігореві Дроздику та парафії в цілому.

Привітання пролунало і з уст наймолодших учасників Служби. Діти поздоровляли владику, духовенство та всіх присутніх віршованими рядками.

За словами настоятеля о. Олега, «для села – це надзвичайно велике свято, адже у цій місцевості ніколи не було церкви. А цього дня вперше у храмі відправили Літургію. З цієї нагоди до Божого дому йшли не тільки місцеві, а й з навколишніх сіл».

Воїн Анатолій Кравчук. Зі святими упокой, Христе!

Чин похорону в кафедральному соборі Святої Трійці *10 листопада* очолив віцеканцлер єпархії і старший капелан протоієрей Олександр Безкоровайний.

Кравчук Анатолій Васильович, 1972 року народження, був призваний до складу військової частини Національної гвардії України на посаду авіаційного механіка. Поліг 3 листопада під час виконання бойового завдання біля Покровська Донецької області.

Похоронили героя у секторі військових поховань міського цвинтаря, що поблизу с. Гарасджа.

У кафедральному соборі відбувся похорон воїна Юрія Вдовиченка

Заупокійне богослужіння в луцькому соборі Святої Трійці очолив віцеканцлер єпархії і старший капелан протоієрей Олександр Безкоровайний *13 листопада*.

Вдовиченко Юрій Миколайович, 1983 року народження, помер через серцеву недостатність 10 листопада.

Поховали героя на міському кладовищі, котре неподалік села Гарасджа.

Волиняни – на Третьому форумі капеланів у Києві

Протоієрей Володимир Труш, настоятель луцького храму Йоана Предтечі, та протоієрей Сергій Мельничук, настоятель церкви Покрови Пресвятої Богородиці, що на території військової частини НГУ, взяли участь у форумі військових священників.

За повідомленням сайта *pomisna.info*, третю сесію форуму розпочали *13 листопада*, в день ушанування святителя Йоана Золотоустого, в Михайлівському Золотоверхому соборі молебнем за перемогу України і настання справедливого миру. Відправу очолив Митрополит Київський і всієї України Епіфаній. Далі у приміщенні Київської православної богословської академії капелани ділилися досвідом, обговорювали актуальні питання.

До зібрання долучилися військовослужбовці – представники різних родів військ і формувань Сил оборони України та численні капелани, які вперше прибули на форум. Загалом у трьох сесіях, які відбулися, починаючи з 21 травня цього року, взяли участь близько п'ятисот душпастирів Православної Церкви України.

До храму – 15 років: Дачне згадує освячення своєї церкви

14 листопада 2010 р. тоді ще архієпископ Луцький і Волинський Михаїл освятив новозбудований храм Архістратига Михаїла в с. Дачне (Уляна) Ківерецького деканату.

Із ним співслужили декан протоієрей Іван Семенюк, настоятель священник Сергій Новосад і місцеве духовенство.

Як розповіла того часу інформаційна служба єпархії, за Богослужінням владика виголосив проповідь. «Моя душа радіє від того, що сьогодні цей Божий дім засяяв новими куполами й наповнився благодаттю Божою, адже це було моє перше освячення місця під майбутнє будівництво на волинській кафедрі», – зазначив архієрей. Перші кроки завжди даються важко, але коли людина усім серцем лине до Всевишнього, то її починання зазвичай увінчуються успіхом, підкреслив архіпастир. «Ви не задовільнилися тим, що будь-якої хвилини можете поїхати в церкву до Луцька, бо ж ваше село приміське, а навпаки, настільки зросли духовно, що забажали й у себе збудувати храм», – наголосив владика Михаїл. Кожен, хто прийде сюди зі своїми молитвами чи переживаннями, отримає Господнє благословення та розраду для душі. «Адже храм – це і духовна лікарня, і дім благочестя, і віддушина від земних турбот».

За словами настоятеля о. Сергія, ця Божа оселя постала тільки стараннями громади, зокрема завдяки Аркадієві Коновалюку та Леонтієві Потапенку. «Це їхнє дитя, бо їхній розум, руки правильно організували все будівництво», – підкреслив душпастир.

Представники ВПБА – на відкритті центру ментального здоров'я для воїнів

Викладачі Волинської православної богословської академії *14 листопада* побували на відкритті медичного центру «Повернення».

За повідомленням сайта *vpba.edu.ua*, учасниками були: голова відділу з питань здоров'я та пастирської опіки медзакладів єпархіального управління протоієрей Назар Бабій, капелан медустанови протоієрей Микола Цапюк, проректор з наукової роботи протоієрей Владислав Фульмес, а також представники влади, керівництво закладу, медперсонал.

Медичну установу відкрито на базі Волинської обласної психіатричної лікарні для оздоровлення військових та їх родин.

Центр створено з дотриманням відповідних умов інклюзивності та безбар'єрності за почином Віктора й Олени Пінчуків задля підтримки Сил безпеки й оборони України. Його очолює Ольга Остапчук – психотерапевт, ветеран, бойовий медик. У ньому є кабінети для індивідуальної, сімейної та групової терапії, денний стаціонар з функціональними ліжками, маніпуляційна. Також працюють психологи, психіатри, терапевт мовлення та соціальний працівник. Усі послуги безкоштовні.

Різдвяні мотиви задовго до Різдва. Що це означає?

На Введення Пресвятої Богородиці у храм уже звучать піснеспіви про народження Христа, які закликають готуватися до радісного прийняття Младенця Ісуса.

Богородичне свято припадає на передріздвяний період і готує нас до Різдва Христового. Зокрема, текст катавасії (вид церковних пісень) звертає увагу на близький прихід у світ Спасителя.

Важливий момент святкового богослужіння – канон Ранньої (тут термін «канон» означає «піснеспів на честь події церковного життя»). У ньому розкривається богословський зміст Різдва: «Христос народжується – славте; Христос з небес – зустрічайте; Христос на землі – підносьтеся. Співайте Господу, вся земле, і радісно оспівуйте, люди, бо Він прославився». Цей текст як різдвяне привітання належить святителю Григорієві Богослову.

Готуючись до Різдва Христового, важливо не випустити важливе на користь другорядного. В передсвято у храмах співають тропар, який починається словами: «Готуйся, Вифлеєм…». Цей вираз означає, що потрібно приготуватися зустріти Христа так, як ми чекаємо дорогих гостей, – виконуючи генеральне прибирання від гріховного сміття. На честь свята Церква закликає нас прикрасити свою душу справами любові й милосердя.

Звісно, треба прибирати оселі, готувати пісні наїдки, приглядатися до рецептів куті та інших традиційних різдвяних страв. І вчити колядки, віншівки, ставити вертеп. Різдво – це коли духовне поєднується з традиціями.

Завершився земний шлях відомого юриста Сергія Сафулька. Вічна пам'ять

Митрополит Луцький і Волинський Михаїл висловлює щирі співчуття рідним і близьким новоспочилого та закликає молитися за упокоєння його душі.

Сергій Федорович Сафулько – заслужений юрист України, відомий правник, який тривалий час очолював Вищу кваліфікаційну комісію адвокатури при Кабінеті Міністрів України, був членом Вищої ради юстиції, віцепрезидентом Союзу адвокатів України. Засновник адвокатської компанії «Конфідент». Нагороджений орденом «За заслуги» III ступеня.

Хай милосердний Господь прийме раба Божого Сергія в Свої оселі! Вічна йому пам'ять і Царство Небесне!

Завершив свій земний шлях воїн Микола Калугін

Чин похорону в луцькому кафедральному соборі Святої Трійці очолив його декан протоієрей Микола Нецькар *18 листопада*.

Лучанин Калугін Микола Ростиславович, 1988 року народження, приєднався до 118-ї окремої механізованої бригади у червні 2022 року. Служив водієм взводу протитанкових ракетних комплексів і виконував надзвичайно ризиковані завдання на

передовій. 2 жовтня 2023 року отримав важке поранення – опіки, черепно-мозкову травму, контузію. Попри біль і довгу реабілітацію, захисник не втрачав сили духу, мріяв повернутися до побратимів і продовжити боротьбу. На жаль, 16 листопада життя ветерана війни і волонтера обірвалося.

Похоронили героя у секторі військових поховань міського цвинтаря, котре поблизу с. Гаразджа.

Митрополит Михаїл – про нагальні питання з депутатом Ігорем Гузем

Митрополит Луцький і Волинський *18 листопада* провів робочу зустріч з відомим політиком, народним депутатом України 8-го і 9-го скликань.

Спілкувалися з Ігорем Володимировичем, зокрема, стосовно процесу звільнення держави від релігійного російського контролю. А також про ситуації в наших парафіях, коли громада отримала всі документи на володіння храмом, а представники московитської церкви всупереч законодавству блокують можливість звершувати богослужіння. Окремо зупинилися на питанні підготовки важливої для нас події – відзначенні 600-річчя з'їзду європейських монархів у Луцьку.

Співчуття всім постраждалим у Тернополі

19 листопада митрополит Луцький і Волинський Михаїл Зінкевич від себе особисто, духовенства та вірних Волинської єпархії ПЦУ висловив співчуття всім постраждалим унаслідок російської ракетної атаки по Тернополю:

«Дорогі тернополяни! Наші думки й молитви з вами — з тими, хто втратив рідних, з тими, хто поранений, і з усіма, хто сьогодні охоплений болем і шоком.

Нехай Господь огорне Своєю опікою, надасть сили і втіхи родинам, які переживають цей неймовірний біль.

Ми стоїмо поруч із вами, молимось за порятунок, захист і зцілення.

Віримо, що разом вистоїмо».

У День гідності та свободи єпархія вознесла молитви

Відзначаючи Введення Пресвятої Богородиці в храм, духовенство і миряни нашого краю *21 листопада* також ушанували героїв Небесної сотні.

Зокрема, в обласному центрі, на Театральному майдані перед фотостендом «Герої Небесної сотні – Загинули за єдність України» відправлено заупокійну літію, яку очолив староста кафедрального собору Святої Трійці протоієрей Володимир Подолець.

На могилі героя Небесної сотні Василя Мойсея, що на Меморіалі «Вічна слава» міста Луцька, молитву очолив клірик парафії Холмської ікони Божої Матері священник Дмитро Черенюк.

День гідності та свободи відзначають в Україні щороку 21 листопада на честь Помаранчевої революції (2004 р.) та Революції гідності (2013 р.).

У єпархії молилися за всіх українців, заморених голодом

З нагоди Дня пам'яті жертв голодоморів *22 листопада* в деканатах відбулися поминальні заходи й богослужіння.

В обласному центрі заупокійну літію очолив митрополит Луцький і Волинський Михаїл. У поминальних заходах взяли участь: канцлер єпархії протоієрей Микола Цап, декан кафедрального собору Святої Трійці протоієрей Микола Нецькар, міський декан протоієрей Михайло Онищук, інше місцеве духовенство, представники влади й громадськості.

Богослужіння, як і щороку, відправили на Замковій площі біля пам'ятника жертвам політичних репресій. Перед цим згадали волинян, які рятували біженців зі Сходу в голод 1947 року: на території Хрестовоздвиженського храму поклали квіти до меморіального знака милосердю наших краян.

Щороку в четверту суботу листопада Україна вшановує пам'ять жертв Голодомору 1932–1933 років і масових штучних голодів 1921–1923 й 1946–1947 років. Нині поминання цих жертв більшовицького режиму відбувається під час повномасштабної війни Росії проти України. Агресор у цій війні переслідує ту саму мету, що й під час Голодомору, – знищити українську ідентичність і націю.

Десятиріччя собору в Ратному. Сторінка в історії громади

Чин освяти і Божественну Літургію в соборі Пророка Іллі, що в селищі Ратне (Ратно) за адресою: вулиця Центральна, 58, митрополит Луцький і Волинський Михаїл очолив 22 листопада 2015-го.

Заснували цей храм ще 1992 року. Довелося докласти дуже багато зусиль і настоятелеві парафії протоієрею Романові Бодаку (ратнівському деканові), і мирянам, щоб у центрі Ратнівщини, де було небагато церков Київського Патріархату, постала велична святиня, куполи якої, за словами місцевих мешканців, видно з будь-якого куточка селища.

Інформаційна служба єпархії тоді повідомила, що наш архієрей із благословіння Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета вручив орден Святителя Миколая Чудотворця Олександрові Іванюку та орден Великомучениці Варвари – Ларисі Іванюк як найактивнішим жертводавцям. Вручено чимало й інших церковних нагород.

Окрім о. Романа, з митрополитом служили, зокрема, благочинні: ковельський міський – протоієрей Анатолій Александрук, ковельський районний – протоієрей Іван Бонис, камінь-каширський – протоієрей Володимир Мицько, старовижівський – протоієрей Іван Зеленко. У Богослужінні взяли участь голова селищної ради Володимир Кулик, представники районної влади, голова Апеляційного суду Волинської області Петро Філюк, багато інших вірян.

Минуло 10 літ від освяти храму в Рудні Рожищанського деканату

22 листопада 2015 р. єпископ Володимир-Волинський Матфей, який тоді був вікарієм нашої єпархії, здійснив чин освячення нової церкви й відправив у ній Божественну Літургію.

За повідомленням про цю подію, що зберігається в архіві інформаційної служби єпархії, громаду сіл Рудня, Ольганівка і Валер'янівка зареєстровано у 2006 році. Парафіяни збиралися на молитву в тимчасовому приміщенні, наданому сільрадою. Чин заснування Божого дому на честь Архістратига Михаїла і поставлення хреста здійснив у 2007 році тоді ще єпископ Луцький і Волинський Михаїл. Віряни помалу своїми силами зводили невеликий храм у кінці села, аби мешканцям як Рудні, так і Ольганівки було недалеко добиратися до нього. А 2012-го громада перейшла в новозбудовану святиню.

Владика Матфей у проповіді сказав, що освячення престолу – не просто дійство, це велика таїна спілкування зі Всевишнім, місце, де особливим чином перебуває невидимий Господь. «Церква – це збір людей грішних, – зазначив преосвященний, – але вони каються, виправляються». Якби не благодать Божа, людина ніколи сама себе не спасла б та не могла би змінитися в кращу сторону. «Шукайте перш за все Царства Божого і правди його», як пишеться в Євангелії. Бо Христос шукає душу і серце людини, аби кожен зміг до Нього прийти, наголосив насамкінець архіпастир.

Із ним служили декан протоієрей Василь Шняк, настоятель парафії священник Олег Куліш та інше місцеве духовенство. З усіма молилися голови райдержадміністрації Інна Гайворонська, міста Рожище В'ячеслав Поліщук та місцевий сільський голова Світлана Якимлюк.

Владика Михаїл пом'янув у Києві спочилого Митрополита Володимира Сабодана

Митрополит Луцький і Волинський взяв участь у богослужіннях з нагоди 90-річчя від дня народження цього архіпастиря.

23 листопада, в 24-ту неділю після П'ятдесятниці, наш архієрей долучився до Божественної Літургії, яку очолив Митрополит Київський і всієї України Епіфаній у ставропігійному Спасо-Преображенському соборі на столичних Теремках. Після її завершення високопреосвященний разом із іншими ієрархами помолився під час заупокійної літії за ієрарха перед його могилою.

Розповідають, що Блаженніший владика Володимир був не лише визначним богословом і вченим, а насамперед людиною глибокої молитви і примирення. У часи випробувань він умів єднати, говорити з усіма без осуду, без гордині, але з гідністю істинного пастиря Христової Церкви.

Протоієрей Андрій Мовчанюк став заслуженим донором України

За двадцять п'ять років активного донорства душпастир здав більше двадцяти літрів крові.

Усе розпочалося, ділиться декан Успенського округу Луцького районного благочиння протоієрей Андрій Мовчанюк, ще коли він навчався у Волинській духовній семінарії. На той час йому виповнилося лише вісімнадцять. У знайомого дружина була в пологовому і виникла потреба у крові. «Спершу я не знав, як до цього ставиться Церква. Почав цікавитися і з'ясував, що вона не просто дозволяє, а навіть схвалює», – розповідає душпастир.

Відтоді о. Андрій почав робити це систематично. Оскільки, пояснює, зрозумів: це один із моментів служіння ближньому. «Бо якщо ти служиш для людини, отже ти служиш Богу. Адже твоя кров допомагає іншим вижити», – ділиться досвідом панотець.

Згодом, коли став священником, настоятелем парафії в с. Гаразджа, донорство стало ще ближчим. Тим паче, що з 2001 року почав опікуватися пацієнтами онко- та тубдиспансерів. «Коли щоденно бачиш людей з хворобами, бачиш, коли вони помирають, тоді ще більше починаєш боротися за своє життя, за життя інших людей», – пояснює протоієрей. Каже, за 25 літ, відколи став донором, жодного разу не сумнівався у своїх діях.

Розуміння, що це дуже важливо, ще більше поглибилося, коли поїхав військовим капеланом на фронт у 2014 році. Адже там, у зоні бойових дій, потреба в крові для поранених воїнів є постійною. І часто не можна зволікати жодної хвилини.

Крім того, донорська кров потрібна для дітей, які лікуються в онковідділеннях. Багато років о. Андрій співпрацює з громадською організацією «Краплина життя», вони постійно домовляються про поміч, коли це вкрай важливо.

Наразі в Україні фіксують критичну потребу в донорській крові та плазмі. Якщо немає протипоказань, кров можна здати в обласних та міських центрах. Адже донорство – це питання збереження життя важкопоранених воїнів, онкохворих пацієнтів та постраждалих після ДТП. Здавати кров можна не частіше як через шістдесят п'ять днів, адже організм має встигнути відновитися.

До речі, протоієрей Андрій Мовчанюк є також головою єпархіальної пенітенціарної служби та капеланом Луцького СІЗО.

Звання «Заслужений донор України» надається тим, хто здав 100 доз цільної крові, або ж 120 доз плазми, чи 100 доз тромбоцитів.

Вічная пам'ять воїнам Олександрові Веремчуку і Костянтинові Голубу

Заупокійне богослужіння в луцькому кафедральному соборі Святої Трійці очолив декан протоієрей Микола Нецькар *27 листопада*.

Веремчук Олександр Петрович, 1970 року народження, був призваний до військової частини на посаду командира автомобільного відділення. Загинув 18 листопада під час виконання бойового завдання неподалік селища Просяна Дніпропетровської області.

Голуб Костянтин Аполлінарійович, 1976 року народження, був зарахований до списків особового складу 6-го прикордонного Волинського загону Західного регіонального управління Держприкордонслужби України на посаду інспектора. Поліг 20 листопада біля населеного пункту Дворічанське Харківської області.

Похоронили героїв у секторі військових поховань міського цвинтаря, що поблизу с. Гаразджа.

«Не пройти мимо суспільного діалогу»: чернівецький місіонер – у ВПБА

Клірик Чернівецько-Буковинської єпархії протоієрей Роман Грищук, відомий жвавою працею в соціальних мережах та видавничій сфері, *27 листопада* прочитав лекцію для студентів Волинської православної богословської академії.

Виступ душпастиря під назвою «Будь гарячим!» – про активну позицію Церкви у світі. На думку отця Романа, це одна із найактуальніших тем, оскільки Церква покликана не лише рятуватися від світу, а й рятувати цей світ. «Священник має бути тим, хто надихає людей до змін, хто веде їх до кращого майбутнього, а не лише тим, хто закликає „ще трохи потерпіти“», – стверджує богослов.

Християни, зауважив протоієрей, не мають права пасивно очікувати здійснення Божої волі. Навпаки – саме віряни повинні втілювати цю волю у світі щоразу, під час кожного свого вибору, дії та рішення. Церква повинна бути дієвою силою, що змінює суспільство на краще. Тож Божа воля починається там, наголошує душпастир, де здійснився наш вибір.

Не можна бути байдужим, особливо тепер. «Якщо вам не цікаво, що відбувається з вашою країною, отже вам байдуже, що ваші діти, ваші парафіяни стануть рабами». – сказав лектор.

Важливо не боятися, не соромитися, не пройти мимо суспільного діалогу. «Якщо люди з піною в роті захищають неправду, а ми думаємо, що вище цього і проходимо повз, то ми втрачаємо змогу допомогти якійсь людині прийти до Бога».

Сьогодні перед священнослужителями і мирянами, які хочуть захищати правду Божу на цім світі, стоїть великий вибір. «Нам про нього казав Христос, але ієрархи московської церкви доносили тільки першу частину: вчили, що радянська людина має страждати, – зауважив о. Роман. – Але там є друга частина: „радійте, бо Я переміг цей світ“. І це дуже важливо розуміти».

Також лектор дав студентам практичні поради щодо публічної проповіді. Аби вона зацікавила слухача, треба його захопити уже з перших секунд, тоді як довгі паузи та великий вступ можуть усе зіпсувати.

Лекція отця Романа Грищука викликала жвавий інтерес серед студентів академії. Наприкінці вони долучилися до розмови, багато запитували та цікавилися питаннями, що стосуватимуться їх як майбутніх священників.

Модератор заходу – протоієрей Віктор Пушко, голова інформаційно-видавничого центру єпархії.

Волинська православна богословська академія продовжує традицію запрошення відомих церковних діячів – теологів і практиків – для обміну досвідом зі студентством, щоб формувати нове покоління свідомих та активних пастирів Православної Церкви.

Нові служіння ігумені Євлалії Стаднюк і монахині Параскеви Грімані

У жіночому скиті Апостолів Петра й Павла Жидичинського чоловічого Свято-Миколаївського монастиря, що в с. Липляни Ківерецького деканату (Луцький р-н), відбувся духовний собор.

За повідомленням на сторінці «Чернецтво Волині» *(facebook.com/chernectvo.volyni),* зібрання проведено 28 листопада під головуванням декана монастирів єпархії архімандрита Константина Марченка та благочинного ігумена Сильвестра Громика.

З благословіння митрополита Луцького і Волинського Михаїла насельницям представлено нову скитоначальницю – монахиню Параскеву Грімані.

Ігуменя Євлалія Стаднюк, яка очолювала скит із 2019 р., відтепер матиме інший послух: стане завідувачем з виховної роботи регентського відділення Волинської православної богословської академії, долучиться до викладацької та міжнародної діяльності нашого духовного вишу. При цьому матінка залишається насельницею липлянського скиту.

За віддане й багаторічне служіння владика відзначив ігуменю архієрейською благословенною грамотою.

Ці зміни так прокоментував о. Константин: «Нам, ченцям, з одного боку, завжди важко відпускати людину зі своєї орбіти, тому що ми живемо як одна сім'я. З іншого боку, ми маємо бути прикладом смирення та послуху. Тому я особисто вдячний матінці Євлалії за понесені нею труди в чині скитоначальниці, але однозначно радію її зростанню. Новий послух в академії, враховуючи її досвід та компетенцію в педагогіці, – це однозначно плюс для Церкви і для неї особисто! Щодо матушки Параскеви. Це однозначно підсилення для нашого монастиря! Вона, попри свою скромність, відома своєю посвятою. Волонтерка, яку любить луцька спільнота. І просто щира монахиня. Тішусь нашому загальному поступу. Підсумовуючи подію, яка відбулася, можемо констатувати, що завдяки старанням нашого митрополита Михаїла кожна людина, яка наважилась посвятити своє життя Господу, може бути певна, що її таланти, навички, кваліфікація не підуть у небуття, а будуть застосовані для блага Церкви і на славу Божу».

Хори ВПБА дали благодійні концерти в Луцьку

Під час виступів чоловічого хору «Агіос» і мішаного «Воскресіння» Волинської православної богословської академії збирали пожертви для потреб ЗСУ.

Так, *27 листопада* співці духовного вишу під керівництвом регента матінки Ірини Веретки-Казмірчук дали концерт «Славослів'я душі» в Музеї сучасного українського мистецтва Корсаків (вулиця Івана Корсака, 1), який відбувся в рамках марафону «Артбатальйон».

30 листопада, у 25-ту неділю після П'ятдесятниці, на завершення Вечірні у кафедральному соборі Святої Трійці відбувся мистецький захід «Голос молитви».

У концертах прозвучали духовні твори, які передали атмосферу молитви, надії та вдячності воїнам,

що боронять Україну. Вони зібрали поціновувачів сакральної музики, які долучилися до благородної справи – підтримки нашої армії.

На недільному виступі, зокрема, побували митрополит Луцький і Волинський Михаїл, канцлер єпархії протоієрей Микола Цап, інші священнослужителі.

Владика подякував учасникам та організаторам за натхненний спів, а всім присутнім – за єдність і жертовну підтримку українських захисників. Він підкреслив важливість таких ініціатив, що поєднують молитву, служіння та культурне свідчення у час війни.

Ведуча заходів – матінка Наталія Волочай.

Владика Михаїл – у регіональній раді «Ордена Святого Пантелеймона»

До оновленої регіональної ради відзнак за професіоналізм і милосердя «Орден Святого Пантелеймона» та «Медаль Святого Пантелеймона» увійшов керуючий нашою єпархією.

На сайті *volynnews.com* повідомили, що перше засідання нового складу відбулося *1 грудня* в кафедральному соборі Святої Трійці обласного центру. Перед початком роботи учасників благословив митрополит Луцький і Волинський Михаїл, який нагадав, що медичне покликання не зводиться до протоколів і наказів, – за кожним рішенням стоїть жива людина, її біль, страх, надія.

«Бажаю достойно потрудитись і обрати достойних кандидатів. Це унікальна можливість ще раз акцентувати увагу на тих, хто віддає найдорожче – сили, час, здоров'я, а часом і життя, заради спасіння ближніх своїх. Бажаю, аби ті надії, які покладають на нас, на нашу справедливу оцінку, реалізувались. Божого благословення нам, чесності перед самими собою, щоб ми так виконали роботу, аби нами пишались і кандидати були гідні», – наголосив високопреосвященний.

Відзнаки Святого Пантелеймона – всеукраїнська ініціатива, започаткована ще у 2009 році. Цю громадську нагороду (її ще називають медичним «Оскаром») присуджують не лише за високий професіоналізм, а й за бездоганні якості, благородну діяльність у галузі охорони здоров'я, що позитивно впливає на людські чесноти, виховує їх і зміцнює. Поважна рада у Києві розглядає запропонованих регіональними радами кандидатів і ухвалює остаточне рішення.

У кафедральному соборі відбулося таїнство Соборування

Це особливе богослужіння *21 грудня* відправили в луцькому соборі Святої Трійці з нагоди Різдвяного посту для всіх, хто бажає посилено помолитися за зцілення душі й тіла.

Єлеєосвячення – одне з семи таїнств, у якому при помазанні хворого спеціально освяченою оливою прикликається благодать Божа, що зціляє його душевні й тілесні недуги. Богослужіння називається ще Соборуванням, бо в ідеалі його звершує собор із семи священників. Під час відправи вони сім разів помазують чоло, ніздрі, щоки, уста, груди й кисті рук.

Апостол Яків так говорить про це: «Чи хто з вас занедужає, нехай покличе пресвітерів Церкви, і нехай помоляться над ним, помазавши його оливою в ім'я Господнє. І молитва віри зцілить недужого, і підведе його Господь; і якщо він гріхи вчинив, простяться йому» (Як. 5:14–15).

Для уздоровлення недостатньо взяти участь у відправі. Тут важливі покаяння й віра. Адже зцілення – вільний дар Всеблагого Бога, а не результат якихось зовнішніх дій.

Звичайно це таїнство служать удома чи в лікарні, біля ліжка недужого. Але враховуючи складність в організації його звершення (велика служба і передбачає не одного священника), виробилася традиція один раз на рік відправляти соборування одночасно для багатьох, причому не тільки для важкохворих, але всіх охочих недужих.

Загальне соборування прийшло до нас із Грецької церкви. У XVII ст. цей чин відправлявся у Великий четвер та Велику суботу. Зараз таїнство Оливоосвячення загально відправляють у храмі теж незадовго до Великодня, щоб миряни отримали особливу благодать Божу – освячення й зцілення від недуг тілесних і душевних – та з радістю зустріли Світле Христове Воскресіння. За бажанням деякі парафії можуть звершувати його і раніше (залежить від кількості потребуючих), а також у Різдвяний піст.

Звершують таїнство собором священників одночасно для всіх потребуючих, які стають колом. Це значить, що співстраждання і турбота про немічних є справою всієї церкви. Сім разів читаються уривки з Апостола та Євангелія, в яких розповідається про покаяння, зцілення, необхідність вірити і надіятися на Бога, бути співчутливими і милосердними. Опісля всіх семикратно помазують освяченим єлеєм із читанням відповідної молитви.

У кожному храмі самостійно вирішують, коли відправляти Оливоосвячення.

На передовій полягли воїни Богдан Чепела, Сергій Ткач, Сергій Коровіцький

Чин похорону в луцькому кафедральному соборі Святої Трійці *1 і 3 грудня* очолив його клірик протоієрей Віталій Собко, а *2 грудня* – міський декан протоієрей Михайло Онищук.

Чепела Богдан Анатолійович, 2003 року народження, був призваний до військової частини на посаду номера обслуги кулеметного відділення взводу вогневої підтримки. Загинув 12 лютого, виконуючи бойове завдання біля Новоєгорівки Луганської області.

Ткач Сергій Володимирович, 1976 року народження, був стрільцем – помічником гранатометника. Поліг 20 липня 2024-го неподалік населеного пункту Нью-Йорк Донецької області.

Коровіцький Сергій Леонтійович, 1982 року народження, призваний на посаду номера обслуги кулеметного відділення (Шквал), загинув 21 вересня торік біля с. Терни на Донеччині.

Похоронили героїв: Богдана Чепелу – 1 грудня на кладовищі с. Великий Омеляник Луцького рай-

онного деканату, Сергія Ткача – 2 грудня на цвинтарі с. Новосілки Рівненської області, а Сергія Коровіцького – 3 грудня у секторі військових поховань міського цвинтаря, котрий біля с. Гаразджа.

У Луцьку попрощалися з солдатом Сергієм Мацюком

Чин похорону в кафедральному соборі Святої Трійці очолив віцеканцлер і старший капелан єпархії протоієрей Олександр Без коровайний *9 грудня*.

Лучанин Мацюк Сергій Леонідович, 1992 року народження, був призваний до складу військової частини на посаду старшого навідника гранатометного взводу стрілецького батальйону. Загинув 25 листопада 2024 року під час виконання бойового завдання поблизу населеного пункту Нижній Клин на Курщині.

Похоронили героя у секторі військових поховань міського кладовища, котре неподалік Гаразджі.

Владика Михаїл у Рівному вшанував пам'ять митрополита Даниїла Чокалюка

Митрополит Луцький і Волинський Михаїл взяв участь у Богослужіннях з нагоди 20-ї річниці упокоєння керуючого Рівненською єпархією.

Наш архієрей *10 грудня* молився за Божественною Літургією, яку очолив Митрополит Київський і всієї України Епіфаній у Свято-Покровському соборі. Після цього – заупокійна літія на могилах владики Даниїла та народного депутата України Василя Червонія, що на території цього храму.

Також наш архієрей взяв участь в урочистому вечорі пам'яті видатного ієрарха, який відбувся в обласному академічному українському муздрамтеатрі.

Цього ж дня відзначали 25-ліття Рівненської духовної семінарії, тож у ювілейних заходах взяли участь також ректор Волинської православної богословської академії протоієрей Володимир Вакін та вчений секретар протоієрей Микола Цап'юк.

Митрополит Даниїл (у миру Богдан Чокалюк) народився 22 серпня 1958 р. на Буковині в священничій сім'ї. Закінчив Одеську духовну семінарію, московську духовну академію, навчався в Салонікійському університеті Греції. Був ректором Київської духовної семінарії, першим намісником відродженого Михайлівського Золотоверхого монастиря. У 1994 р. прийняв сан єпископа. З 2000-го – єпископ Рівненський і Острозький. Працював над визнанням Української Православної Церкви Київського Патріархату світовою православною спільнотою, неодноразово зустрічався зі Вселенським Патріархом Варфоломієм. Після важкої хвороби на 48-му році життя відійшов до Господа 10 грудня 2005 р.

До речі, після упокоєння митрополита Луцького і Волинського Якова Панчука 16 березня 2004 р. саме владика Даниїл за рішенням Священного Синоду тимчасово керував Волинською єпархію, аж поки її очолив єпископ Михаїл Зінкевич.

Воїни Вадим Басараб та Сергій Вікторський. Вічна пам'ять героям

Чин похорону в луцькому кафедральному соборі Святої Трійці *12 грудня* очолив віцеканцлер єпархії і старший капелан протоієрей Олександр Безкоровайний.

Басараб Вадим Євгенович, 1975 року народження, служив командиром бойової машини. Загинув 18 жовтня 2024 року поблизу населеного пункту Максимільянівка Донецької області.

Вікторський Сергій Леонідович, 1974 року народження, був призваний на посаду стрільця – помічника гранатометника. Поліг на Курщині 25 вересня минулого року, виконуючи бойове завдання.

Похоронили героїв-лучан у секторі військових поховань міського кладовища, котре поблизу с. Гаразджа.

Відправили чин похорону засновника хору «Посвіт» Ростислава Кушнірука

Заслужений працівник культури України, педагог, хормейстер, композитор, засновник хорової капели «Посвіт» луцького міського Палацу культури відійшов у вічність на 96-му році життя.

14 грудня парастас і похорон очолив настоятель храму Покрови Пресвятої Богородиці в с. Княгининок Луцького районного деканату протоієрей Михайло Бучак. У проповіді душпастир наголосив, що новоспочилого до Божого дому ще малим привів тато, і тут він сформувався як християнин. У 1990 році посприяв, щоб ця церква була українською.

Кушнірук Ростислав Григорович народився 27 червня 1930 року в селі Кам'янка (колишня назва – Німецьке) Луцького району в заможній родині. З дитинства батьки виховували у ньому любов до праці та освіти. Батько Григорій Дем'янович був ініціатором спорудження православної церкви в селі, згодом мав там послух чтеця. Часто брав із собою сина, щоб той навчився церковної грамоти. Згодом Ростислав співав тут у хорі.

На початку Другої світової війни родину вивезли до Сибіру. Ще юнаком навчився там ковальського ремесла, працював на лісовозі. Але любов до музики не залишала його. Самотужки опанував нотну грамоту, навчився гри на акордеоні, баяні та інших музичних інструментах. Був організатором художньої самодіяльності. Колективи, з якими працював, співали українською мовою.

Після повернення на Батьківщину 1959 року влаштувався на автобусному підприємстві обласного центру. Потім навчався в Луцькому державному музичному училищі, яке закінчив із відзнакою. Потому викладав в училищі та водночас працював у Рівному. Ще під час навчання створив хоровий колектив та назавжди пов'язав життя з аматорським співочим мистецтвом.

Р. Г. Кушнірук – засновник і багаторічний незмінний керівник відомої хорової капели «Посвіт», що має у репертуарі ряд пісень, присвячених січовим стрільцям та українським повстанцям. У 1989 році, вперше за багато літ на Волині на повний голос зазвучали «Ще не вмерла України», «Ой у лузі

червона калина», «Не пора, не пора» та інші твори, які утверджують національну гідність і пам'ять народу. Відомий диригент також організував немало інших співочих колективів у краї.

Ростислав Григорович – активний учасник громадсько-політичного життя на Волині, зокрема, обласної організації Всеукраїнського товариства «Просвіта», Народного руху України. Автор багатьох пісенних збірок. Удостоєний звання лауреата обласних премій, мав чимало інших нагород.

Проводжали відомого українця до місця спочину під аплодисменти (як це узвичаєно на похоронах митців). Поховали небіжчика в селі Княгининок, де він проживав.

Михайло Чернюк. Схилімо голови перед полеглим воїном

Чин похорону в луцькому кафедральному соборі Святої Трійці очолив митрополит Луцький і Волинський Мисаїл *19 грудня*.

Лучанин Чернюк Михайло Миколайович, 1989 року народження, був призваний до Державної прикордонної служби України на посаду інспектора. Загинув 12 грудня біля населеного пункту Костянтинівка Донецької області під час виконання бойового завдання.

Похоронили героя у секторі військових поховань міського цвинтаря, що поблизу с. Гаразджа.

Владика Михаїл: хто перед Різдвом не приступив до Сповіді та Причастя – хай не їсть куті

Цю давню українську традицію митрополит Луцький і Волинський Михаїл нагадав духовенству і парафіянам *20 грудня* під час Всенічного бдіння у неділю перед Різдвом Христовим, святих отців у кафедральному соборі.

Архієрей наголосив, що різдвяна кутя – це не просто елемент народного звичаю чи родинної обрядовості, а страва з глибоким духовним змістом, тісно пов'язаним із церковним життям і участю в таїнствах. За словами високопреосвященного, підміна внутрішньої підготовки до свята зовнішніми обрядами спотворює суть святкування народження Богомладенця.

Православна Церква завжди проповідувала, що Різдво Христове – це не лише надзвичайна історична подія, а й можливість особистої зустрічі зі Спасителем. Саме тому покаяння, піст, Євхаристія є шляхом до справжньої радості свята. Святі отці підкреслюють: тілесна участь у святі без духовного оновлення не приносить користі людині.

Тож нагадування митрополита Михаїла спрямоване на правильне розуміння різдвяних традицій, у яких зовнішній звичай випливає з внутрішнього життя у Христі.

У кафедральному соборі прийняли від пластунів вифлеємський вогонь миру

Луцькі скаути завітали до храму Святої Трійці, що в обласному центрі, де їх зустрів декан протоієрей Микола Нецькар.

21 грудня, в неділю перед Різдвом Христовим, святих отців, після Божественної Літургії пластуни урочисто передали вогонь миру, а о. Микола із вдячністю прийняв його.

Акція передачі вифлеємського вогню проводиться щороку луцьким осередком національної скаутської організації України «Пласт», що символізує єднання країн і людей. Напередодні Різдва скаути поширюють його по всій Європі. Естафетою до Луцька вогонь потрапив від польських харцерів. Традиційно зустріч відбувається на міжнародному пункті пропуску «Устилуг». Опісля вогонь миру передають у різні заклади, аби він потрапив, за змогою, в кожну домівку й наповнив її святковим духом.

Друга луцька поліклініка вже десять років має свою каплицю

Чин освяти церковці Праведної Анни, матері Пресвятої Богородиці, в Центрі первинної медико-санітарної допомоги № 2 (просп. Відродження, 13) відправив 22 грудня 2015 р. митрополит Луцький і Волинський Михаїл.

Як розповіла того часу інформаційна служба єпархії, владика привітав присутніх лікарів, пацієнтів, усіх тих, хто носить ім'я святої, побажав їм здоров'я та щастя. Він зауважив, що перебуваючи на роботі, працівники закладу завжди можуть прийти і помолитися в цій божниці, і коли важко – отримати душевне підкріплення від Бога. Це місце нехай буде для вас таким, зазначив високопреосвященний, де ви змогли б вилити все, що накипіло на душі. Своїми справами ви показуєте глибину віри, сказав він, тому віруйте – і дасться вам. А свою молитву виражайте, добре працюючи, наголосив насамкінець архієрей.

Із митрополитом служили віцеканцлер та старший капелан єпархії протоієрей Олександр Безкоровайний, настоятель каплиці протоієрей Микола Лазука, інші медичні капелани.

Тодішнього головного лікаря закладу Ганну Кравчук керуючий єпархією привітав з днем ангела, вручив їй та головній медсестрі Ользі Малишко митроповичі грамоти. А капелани подарували каплиці ікону преподобного Агапіта Печерського, лікаря безвідплатного.

У Луцькому СІЗО вшанували великомученицю Анастасію Узорішительницю

Голова пенітенціарної служби Управління єпархії протоієрей Андрій Мовчанюк провів молитовну зустріч приблизно із 280-ма в'язнями, що перебувають у Луцькому слідчому ізоляторі.

З благословіння митрополита Луцького і Волинського Михаїла в каплиці на честь цієї Божої угодниці 22 грудня правили молебень за здоров'я тих, хто тимчасово тут утримується, а також за керівництво і працівників СІЗО.

Крім о. Андрія в богослужінні взяли участь настоятель парафій у селах Новостав і Коршовець протоієрей Роман Нестер та намісниця луцького жіночого монастиря Святителя Василія Великого ігуменя Анастасія Заруденець.

Священнослужителі розповідали про життя, подвиг і духовне значення служіння великомучениці – покровительки страждених і ув'язнених. Із особливою цікавістю слухали матінку Анастасію, бо тут не часто бачать монахів.

До речі, серед ув'язнених у Луцькому слідчому ізоляторі тимчасово перебуває 12 жінок і троє неповнолітніх.

Анастасія Узорішительниця – це християнська свята IV століття, яка прославилася тим, що таємно відвідувала та допомагала ув'язненим християнам під час гонінь імператора Діоклетіана, полегшуючи їхні страждання, звідси й прізвисько «Узорішительниця» (та, що розв'язує).

Як 20 років тому Волинська рада Церков закликала шанувати неділю – день Господній

На першому засіданні ВРЦ 23 грудня 2005 р. місцеві очільники конфесій спробували переконати волинян припинити торгівлю та несуттєву працю в неділю, перенісши її на інші дні заради богослужіння та відпочинку.

Зустріч відбулася в обласній державній адміністрації. Того часу пресслужба єпархії з цієї нагоди написала, що «це перше зібрання керівників найбільших християнських спільнот Волині, де конкретними діями засвідчено, що християни різних віровизнань бажають і здатні плідно працювати задля вирішення спільних проблем та адекватно реагувати на виклики сьогодення».

Звернення щодо святкування неділі волинськими християнами найперше було скеровано головам та депутатам міс і сіл, керівникам організацій і підприємцям. Воно розкриває вчення Церкви Божої про день Господній, нагадує вірянам про гідне його вшанування та закликає перенести торгівлю з недільного на інші дні тижня.

Ось повний текст документа, який підписали: митрополит Ніфонт – керуючий Волинською єпархією Української Православної Церкви, архієпископ Симеон – керуючий Володимир-Волинською єпархією Української Православної Церкви, єпископ Михаїл – керуючий Волинською єпархією Української Православної Церкви Київського Патріархату, єпископ Маркіян Трофим'як – ординарій Луцької дієцезії Римсько-Католицької Церкви, священник Роман Бегей – протопресвітер Української Греко-Католицької Церкви по Волинській та Рівненській областях, єпископ Веремчук С. В. – голова Волинського об'єднання Церков християн віри євангельської-п'ятидесятників, єпископ Чайка В. Г. – голова Волинського об'єднання Церков християн євангельських християн-баптистів.

Звернення керівників християнських Церков Волині щодо святкування неділі волинськими християнами

Дорогі брати і сестри!

Ми, керівники християнських Церков Волині, вважаємо своїм пастирським і громадянським обов'язком звернутися до Вас зі спеціальним посланням-закликом щодо святкування недільного дня – священного обов'язку кожного християнина, незалежно від його конфесійної приналежності.

Четвертою заповіддю Закону Божого Господь велить шість днів працювати і робити свої діла, хто до яких покликаний, а сьомий день присвячувати служінню Богові та святим і угодним Йому справам – турботі про спасіння своєї душі, молитві в храмі Божому й удома, вивченню Закону Божого, читанню Святого Письма й інших корисних для душі книг, благочестивому спілкуванню, духовному вихованню дітей, допомозі бідним, відвіданню хворих і ув'язнених, втішенню засмучених тощо.

З апостольських часів християни святкують День Господній у неділю на згадку про Воскресіння Христове. Це святкування – наш священний обов'язок та слідування двотисячолітній традиції боголюбивих предків. Та, на жаль, з болем мусимо констатувати, що значна частина охрещених волинян давно про це забула. У цьому легко переконатися, проїжджаючи недільного дня нашими містами та селами й спостерігаючи великий рух людей на ринках і в торгових центрах.

Настав сприятливий час виправляти ганебне порушення Господньої Заповіді. Це необхідно зробити передусім задля любові до Всевишнього, задля любові до України, Волинського краю, наших ближніх та заради поваги до самих себе.

Ми усвідомлюємо, що гідне шанування Дня Господнього вимагає неабияких зусиль і твердого наміру від усіх нас. Але найперше взиваємо до совісті тих християн, які з благословення Божого є головами й депутатами міст і сіл, керівниками організацій, підприємцями, і закликаємо, просимо й вимагаємо перенесення торгівлі з недільного на інші дні тижня! На Волині неділя – раз і назавжди має бути Днем Господнім і днем відпочинку!

Нагадуємо, що кожен християнин-роботодавець грішить, коли без крайньої потреби накладає на своїх працівників справи, які перешкоджають святкувати неділю. Тож, незважаючи на різноманітні перешкоди, органи місцевого самоврядування та роботодавці повинні подбати про долю Волинського краю, духовне здоров'я його мешканців і зробити все можливе, аби забезпечити християнам відповідний вільний час для релігійного життя й відпочинку.

Благословляємо та закликаємо всіх, кого примушують працювати в неділю, домагатися законного визнання недільних днів неробочими. Станьмо на захист Закону Божого та своїх традицій як дорогоцінних скарбів духовного життя суспільства!

Нехай милостивий Господь вислухає наші молитви та дарує мир і процвітання Волинському краєві й Україні! Закликаємо на всіх волинян Боже благословення!

Упокой, Господи, душі полеглих: воїни Юрій Смикало, Михайло Трофимук, Дмитро Терешкович

Чин похорону *24 грудня* в кафедральному соборі Святої Трійці очолив митрополит Луцький і Волин-

ський Михаїл, а 22 і 23 грудня – декан цього Божого дому протоієрей Микола Нецькар.

Смикало Юрій Степанович, 1972 року народження, був водієм автомобільного відділення підвозу продовольства, речового та військово-технічного майна взводу забезпечення. Поліг 16 грудня поблизу населеного пункту Куртівка Донецької області під час виконання бойового завдання.

Трофимук Михайло Романович, 2003 року народження, був призваний на військову службу на посаду розвідника. Загинув 1 грудня, виконуючи бойове завдання біля Новоєгорівки на Луганщині.

Терешкович Дмитро загинув в автокатастрофі.

Похоронили героїв-лучан у секторі військових поховань міського цвинтаря, котре неподалік села Гаразджа: Юрія – 22 грудня, Михайла – 23 грудня, а Дмитра – 24 грудня.

Воїни Дмитро Левчук, В'ячеслав Омельчук, Анатолій Балабко: пом'яни їх, Боже

Відспівування в луцькому кафедральному соборі Святої Трійці *26 грудня* очолив митрополит Луцький і Волинський Михаїл.

Левчук Дмитро Васильович, 1992 року народження, служив у мотопіхотному батальйоні. Поліг 27 червня 2023 року поблизу населеного пункту Хромове Донецької області.

Омельчук В'ячеслав Дем'янович, 1976 року народження, був прийнятий на посаду навідника кулеметного відділення. Загинув 8 лютого під час виконання бойового завдання поблизу Андріївки на Донеччині.

Балабко Анатолій Анатолійович, 1986 року народження, був призваний до складу військової частини на посаду електрика-моториста. Поліг 19 грудня біля с. Гай Дніпропетровської області.

Похоронили героїв-лучан у секторі військових поховань міського кладовища, яке поблизу Гаразджі.

Ювілей храму в Липлянах: 10 років від освячення

26 грудня 2015 р. відбувся чин освячення та Божественна Літургія в новозбудованій церкві Апостолів Петра і Павла с. Липляни Ківерецького деканату (Луцький р-н).

Інформаційна служба єпархії тоді повідомила, що свято очолив митрополит Луцький і Волинський Михаїл. Владика у проповіді наголосив, що то – перша парафія, яка перебуватиме під духовною опікою Жидичинського чоловічого Свято-Миколаївського монастиря. Братія виявила бажання побудувати храм саме тут, сказав він. Бо жодне з попередніх поколінь за 430 років не спромоглося звести церкву. І то велике чудо, що за якихось півтора місяці громада має можливість молитися в новозбудованому храмі, зауважив митрополит. І якщо люди матимуть чисте серце, за словами архієрея, то вони побачать, що це чудо, та зрозуміють Господній промисел. «Храм з'являється з Божої волі та за великою вірою людей, – сказав високопреосвященний. – І по молитві декількох Господь благословляє всю громаду». Бо де живе храм – там живе громада, пояснив він. Владика нагадав, що на цьому місці ще зовсім недавно були чагарники. «Але це місце обрав Сам Бог, – наголосив він насамкінець. – Тут звучатиме молитва за всіх і за все».

З архієреєм, зокрема, служили: декан монастирів єпархії, намісник Жидичинської обителі ігумен Константин Марченко, луцький міський декан протоієрей Михайло Онищук та настоятель парафії ієромонах Никодим Смілий.

Чин заснування храму і поставлення хреста в Липлянах о. Константин здійснив 11 жовтня 2015 р. Церкву змонтували з розбірної дерев'яної конструкції тимчасового храму Холмської ікони Божої Матері, що в обласному центрі.

Виповнюється десять років, як у Жабці освятили Свято-Юріївську церкву

Освяту храму Великомученика Юрія Переможця в с. Жабка Ківерецького деканату та Божественну Літургію очолив митрополит Луцький і Волинський Михаїл 27 грудня 2015 р.

За повідомленням про цю подію, яке зберігається в архіві інформаційної служби єпархії, Божий дім спорудили тут за два роки. Хоча це й проста будівля, але в ній, за словами архієрея, є присутність Христа, і промисел Усевишнього привів сюди вірних на Богослужіння. «Постава храму – то чудо, – зазначив високопреосвященний, – це як дихання любові навколо нас». Віднині, звернувся він до парафіян, ви – повноцінна громада, молитвами якої берегтиметься село від будь-якого лиха та перебуватиме на ньому благословення Господнє.

З архієреєм служили: декан протоієрей Іван Семенюк, настоятель парафії священник Андрій Хромяк, інше місцеве духовенство, а також із Київщини. У Відправі взяв участь сільський голова с. Прилуцьке Валентин Арчибасов.

У Луцьку молитовно вшанували афганців

Заупокійну літію відслужив у кафедральному соборі Святої Трійці віцеканцлер єпархії і старший капелан протоієрей Олександр Безкоровайний *27 грудня*.

Молилися за воїнів, загиблих в Афганістані, та учасників бойових дій у цій країні, які віддали своє життя в російсько-українській війні за незалежність нашої Вітчизни.

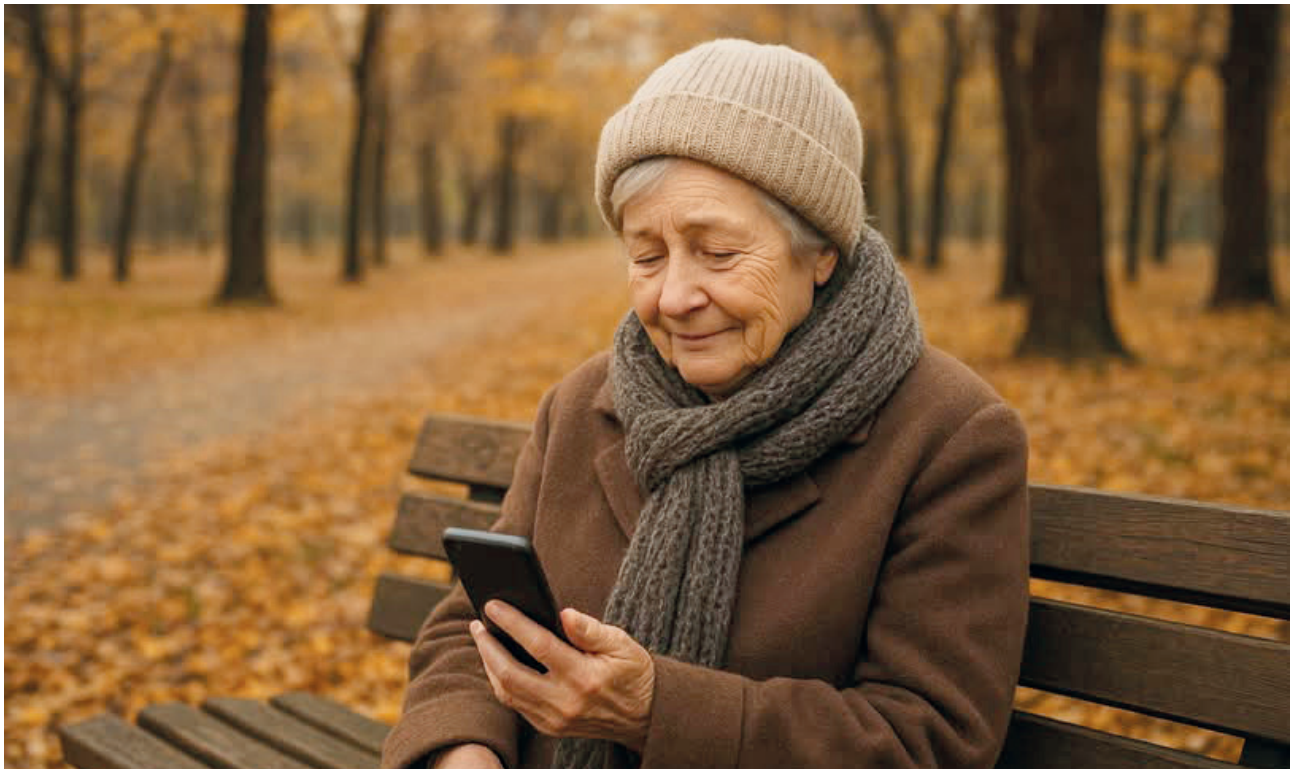
Цей молитовний захід відбувся на прохання Волинської обласної організації Української спілки ветеранів Афганістану та з благословіння митрополита Луцького і Волинського Михаїла.

27 грудня 1979 р. керівництво СРСР ввело війська, у складі яких були й українці, на територію Афганістану, цим розпочавши десятилітню війну.

Інформаційна служба єпархії

ХУДОЖНЄ СЛОВО

ПРИТЧА «ПРОПУЩЕНИЙ ДЗВІНОК»

Двоє друзів розмовляли за чашкою кави. Один, відхиливши вхідний виклик на мобільному, поскаржився на свою маму:

– Вона постійно телефонує через усілякі дрібниці і, зрештою, просить, щоби прийшов поговорити. Це жахливо! Коли все ж таки доводиться заїхати, то ловлю себе на тому, що наше спілкування дратує. Знаєш, як старі люди кажуть одне й те ж. А в мене, розумієш, обмаль часу: робота, особисте життя, друзі…

– Ти знаєш, а я багато розмовляю зі своєю мамою. Щоразу йду до неї, коли сумно, самотньо. Коли проблеми й потрібна підтримка. Поруч із нею почуваюся значно краще.

– Ого! Друже, то ти набагато вище стоїш, аніж я!

– Ні. Я такий же, – сумно й повільно мовив товариш. – Навідую маму… на кладовищі.

Підготував протоієрей Віталій Собко

СЛОВО ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ УКРАЇНИ – НА ВОЛИНІ

ЧИТАЙТЕ
Різноманітна духовна література: запитуйте у храмах, книгарні-бібліотеці «Ключі» за адресою: Луцьк, просп. Волі, 2 (навпроти ЦУМу, біля обласної юнацької бібліотеки). Розпорядок роботи: будні – 10.00 – 19 год; свята, суботи й неділі – 10–17 год.

СЛУХАЙТЕ
Передача «Благо»: неділя – 6.30; FM-радіостанція «Сім'я і дім» (102,4 МГц).

ЧИТАЙТЕ, ДИВІТЬСЯ, СЛУХАЙТЕ
Сайт *pravoslaviavolyni.org.ua* – історія, устрій єпархії, святині, персоналії, документи, новини, фото, газета, книги, аудіо, передруки.

Ідентифікатор Медіа R30-02196
Рішення Нацради № 1754 від 11.12.2023 р.
Засновник і видавець – Управління Волинської єпархії Православної церкви України (Волинська духовна консисторія)
Друк ФОП Іванюк В. П.
43021, м. Луцьк, вул. Винниченка, 65.
Свідоцтво Держкомінформу України
ВЛн №31 від 02.02.2004 р.
Підписано до друку р. Формат
Ум. друк. арк. Зам № Наклад
Передплатний індекс 91241
Папір офсетний Гарнітура Times. Друк офсетний

РЕДАКЦІЯ
Віталій КЛІМЧУК (головний редактор), Віктор ГРЕБЕНЮК (літературний редактор і коректор), протоієрей Віктор ПУШКО, протоієрей Віталій СОБКО, Арсен ГРЕБЕНЮК (верстка)

Шановні читачі, дорогі брати і сестри!

Не використовуйте наш дайджест у господарських цілях. Якщо він Вам уже не потрібен – передайте його ближнім або в бібліотеку.

ДОВІДНИК ВОЛИНСЬКОЇ ДУХОВНОЇ КОНСИСТОРІЇ

43025 Луцьк, Градний узвіз, 1. volynkonsystoriia@ukr.net
Час роботи: понеділок-п'ятниця (крім святкових днів), 10:00-16:00, обідня перерва – 13:00-14:00

КЕРУЮЧИЙ ЄПАРХІЄЮ
Митрополит Луцький і Волинський МИХАЇЛ. Тел. (0332) 72-44-64

КАНЦЕЛЯРІЯ
Канцлер – протоієрей Микола ЦАП. Тел. (0332) 72-53-63
Віцеканцлер – протоієрей Олександр БЕЗКОРОВАЙНИЙ. Тел. (0332) 72-44-64

ІНФОРМАЦІЙНО-ВИДАВНИЧИЙ ЦЕНТР
Тел. (0332) 72-21-82 Голова центру – протоієрей Віктор ПУШКО. Моб. (095)126-40-77 Інформаційна служба (збір та опрацювання даних про діяльність єпархії)
infosluzhba@ukr.net Сайт – *pravoslaviavolyni.org.ua*
info@pravoslaviavolyni.org.ua
Головний редактор сайту – протоієрей Віталій СОБКО. Моб. (050)661-56-68
Пресслужба (співпраця зі ЗМІ) – прессекретар протоієрей Віктор ПУШКО
pres-sluzhba@ukr.net
Газета «Волинські єпархіальні відомості». *hazeta.vyev@gmail.com*
Видавничий відділ і книгарня-бібліотека «Ключі» – завідувач Дмитро ГОЛОВЕНКО. Тел. (050) 339-73-66, (067) 570-57-97
kljuchi@ukr.net

КАПЕЛАНСЬКА СЛУЖБА
Старший капелан – протоієрей Олександр БЕЗКОРОВАЙНИЙ
ПЕНІТЕНЦІАРНА СЛУЖБА
Голова – протоієрей Андрій МОВЧАНЮК. Тел. (050) 661-12-46, *garasd100@gmail.com*
ПАЛОМНИЦЬКИЙ ЦЕНТР «УКРАЇНА»
Керівник Лариса САВЧУК. Тел. (0332) 71-83-77, (050) 812-09-79
ВІДДІЛ У СПРАВАХ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ
Голова – протоієрей Юрій БЛИЗНЮК. Тел. (095) 538-05-87
УПОВНОВАЖЕНИЙ ЄПАРХІЇ У СПРАВАХ СІМ'Ї
протоієрей Василь КЛОЧАК. Тел. (066) 571-75-27
ВІДДІЛ З ПИТАНЬ ЗДОРОВ'Я ТА ПАСТИРСЬКОЇ ОПІКИ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДІВ
Голова – протоієрей Назар БАБІЙ. Тел. (066) 215-84-27
ВІДДІЛ ЕКОЛОГІЇ ТА ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ
Голова – ігумен Никодим (СМІЛИЙ). Тел. (068) 698-64-10